

Treball de Fi de Grau

Títol

**Informar sobre violència de gènere:
Anàlisi del tractament de la violència masclista a la
premsa catalana**

Autoria

Susana Ibáñez García

Professorat tutor

Montse Llinés Soler

Grau

Periodisme

Tipus de TFG

Recerca

Data

19/6/20

Full resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Català: Informar sobre violència de gènere:
Anàlisi del tractament de la violència masclista a la premsa catalana

Castellà: Informar sobre violencia de género:
Análisis del tratamiento de la violencia machista en la prensa catalana

Anglès: Reporting on gender violence:
Analysis of the treatment of sexist violence in the Catalan press

Autoria: Susana Ibáñez García

Professorat tutor: Montse Llinés Soler

Curs: Quart **Grau:** Periodisme

Paraules clau (mínim 3)

Català: Gènere, violència de gènere, dona, violència masclista, drets de les dones, periodisme.

Castellà: Género, violencia de género, mujer, violencia machista, derechos de las mujeres, periodismo.

Anglès: Gender, gender violence, women, sexist violence, women's rights, journalism.

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

Català: Aquest treball estudia el tractament de la violència de gènere a través de l'anàlisi de les notícies dels diaris El Periódico i La Vanguardia en un marc temporal de deu anys (2010 - 2020). Així mateix, partint d'un repàs històric sobre la lluita feminista, la visibilització de la violència de gènere com una problemàtica global i l'evolució del mateix concepte, exposo com la premsa informa sobre aquest tipus de violència a tota una societat que, en la majoria dels casos, l'únic coneixement que tenen dels fets és la informació que reben dels mitjans, dotant-los així d'una gran responsabilitat social.

Castellà: Este trabajo estudia el tratamiento de la violencia de género a través del análisis de las noticias de los diarios El Periódico y La Vanguardia en un marco temporal de diez años (2010 - 2020). Así mismo, partiendo de un repaso histórico sobre la lucha feminista, la visibilización de la violencia de género como una problemática global y la evolución del mismo concepto, expongo como la prensa informa sobre este tipo de violencia a toda una sociedad que, en la mayoría de los casos, el único conocimiento que tienen de los hechos es la información que reciben de los medios, dotándoles así de una gran responsabilidad social.

Anglès: This document studies the treatment of gender violence through the analysis of the news from the newspapers El Periódico and La Vanguardia in a ten-year time frame (2010 - 2020). Furthermore, based on a historical overview of the feminist fight, the visibility of gender violence as a global problem and the evolution of the concept itself, I present how the press reports on this type of violence to an entire society that, in most of the cases, the only knowledge they have of the facts is the information they receive from the media. Thus, giving them a great social responsibility.

*Desitjo donar les gràcies a la meva tutora, Montse Llinés,
per la seva tasca d'acompanyament constructiu en
l'elaboració d'aquest treball,
i als meus pares, Carmen i Jose,
pel seu suport incondicional.*

INDEX

1.	<i>Introducció</i>	2
1.2.	Justificació	3
2.	<i>Marc teòric</i>	4
2.1.	Definició de conceptes	5
2.1.1.	El gènere	6
2.1.2.	Violència contra la dona	7
2.1.3.	Violència de gènere	8
2.1.4.	Violència domèstica	9
2.2.	Context polític i legal: Evolució conceptual	10
2.2.1.	La (in)visibilització històrica de la violència de gènere	10
2.2.2.	L'assassinat d'Ana Orantes, un punt d'inflexió en la cobertura mediàtica	14
2.2.3.	Els fonaments legals contra la violència de gènere als mitjans de comunicació	16
2.3.	Estat de la qüestió	19
2.4.	Recomanacions per tractar la violència de gènere als mitjans de comunicació	22
3.	<i>Marc pràctic</i>	24
3.1.	Objecte d'estudi	24
3.2.	Objectius generals i específics	24
3.3.	Metodologia de la Investigació	25
3.4.	Anàlisi quantitativa	28
3.5.	Anàlisi qualitativa	38
3.6.	Conclusions	58
3.6.1.	Decàleg	60
4.	<i>Bibliografia i webgrafia</i>	61
5.	<i>Annexos</i>	66

1. Introducció

Aquest Treball de Fi de Grau és un estudi en profunditat sobre el tractament dels mitjans de comunicació de les notícies sobre casos de violència de gènere a Catalunya, concretament els mitjans en paper El Periódico i La Vanguardia.

Per tal d'abordar l'anàlisi de la forma més transversal possible, presento en aquestes pàgines un repàs històric de com s'ha concebut el terme "violència de gènere" i les lleis i declaracions oficials que han marcat l'evolució dels mitjans en el tractament informatiu d'aquesta gran problemàtica social, que té els seus orígens en el sistema patriarcal en el que es fonamenta la nostra societat.

La premsa informa sobre aquesta violència de gènere a tota una societat que, en la majoria dels casos, l'únic coneixement que tenen dels fets és la informació que reben dels mitjans. Això dota a aquests d'una gran transcendència. És per aquesta raó que el llenguatge, la intenció, la connotació i el contingut de les notícies que tracten sobre aquests temes han de tenir un tractament molt curós, ja que poden afectar a les actituds i opinions que la societat es forma a partir de com se'ls hi presenta la informació.

El Govern d'Espanya facilita anualment, des de l'any 2003, estadístiques sobre víctimes mortals de violència de gènere. Aquestes estadístiques apareixen separades en variables com la relació entre la víctima i l'agressor, les denúncies prèvies i ordres de protecció, la nacionalitat de la víctima i de l'agressor i els suïcidis dels assassins entre altres. No obstant això, no recullen la variable de les principals motivacions d'aquests assassinats, no contextualitzen els fets.

Per tant, la informació està actualitzada i disponible a l'abast de tothom, però és necessari un tractament de la informació adequat que traslladi correctament la gran problemàtica dels fets a la societat i aquest és el paper dels mitjans de comunicació. En el cas del tractament informatiu de les notícies de violència de gènere, la premsa tendeix a informar d'una manera superficial, com si es tractés d'un número estadístic, sense profunditzar en el com i el per què de la notícia de cada cas. Al tractar les notícies de violència de gènere com un "succés" més, el periodisme s'aïlla de seva funció social, que és tractar la informació d'una manera especialitzada, oferint context i amb perspectiva de gènere.

1.2. Justificació

Segons dades de la Organització Mundial de la Salut, la violència de gènere és la primera causa de mort i invalidesa en dones de 16 a 44 anys en la Unió Europea. Globalment, segons l'estudi de la OMS sobre *Estimacions mundials i regionals de la violència contra la dona* (2013) el 35% de les dones de tot el món han estat víctimes de violència física i / o sexual per part del seva parella o exparella.

A Espanya, un total de 1055 dones han estat assassinades des de gener del 2003, data que es van començar a comptabilitzar les víctimes. Des del 2003 fins el 20 d'abril de 2019, que va ser assassinada la víctima nº1000, l'Observatori contra la Violència Domèstica i de Gènere afirma que hi ha hagut un assassinat masclista cada setmana i una mitjana de 61,3 víctimes mortals cada any. En 38 dels casos, un total de 44 persones properes a les víctimes van ser assassinades al mateix temps; 23 d'elles menors.

Realitzo aquest treball per tal de traçar una trajectòria clara sobre la lluita feminista pels drets de les dones i la visibilització de la violència de gènere com una problemàtica global on els mitjans de comunicació juguen un paper essencial a l'hora de crear opinió pública i un imaginari social sobre aquesta problemàtica.

2. Marc teòric

Els orígens de la cultura patriarcal sobre els quals se sustenta i organitza, encara avui dia en molts aspectes, la nostra societat, es remunten als orígens dels temps. Yadira Calvo, filòloga i escriptora, reconeguda principalment per les seves publicacions en temes de gènere, llenguatge i literatura, denuncia al 2016 en el seu llibre *La aritmética del patriarcado* els pilars masclistes de la cultura occidental. Des d'autors clàssics de la cultura grecolatina (Aristòtil, Plató), passant per referents del cristianisme hispànic (Fra Luis de León, Frai Antonio de Guevara) fins a autors clau en el desenvolupament científic d'Occident (Charles Darwin) o revolucionaris (Pierre-Joseph Proudhon), tots presentaven una ideologia sexista de tall patriarcalista que ha ajudat a legitimar la dominació masculina fins als nostres dies.

En l'estudi *La violencia hacia las mujeres como problema social* del psicòleg Jorge Corsi (2012), es contempla la violència de gènere com un tipus de violència estructural que es dirigeix cap a les dones amb l'objecte de mantenir o incrementar la seva subordinació al gènere masculí hegemònic. És aquesta subordinació, recolzada per un discurs patriarcal global i sistemàtic, l'origen de la violència de gènere com a problema social d'immensa magnitud.

Una de les instàncies reguladores que actuen en el procés de socialització i que per tant, són generadors d'opinió pública, són els mitjans de comunicació. En aquest àmbit, Juana Gallego, directora de l'Observatori per a la Igualtat de la UAB, postula en l'article *Violència de gènere i mitjans de comunicació: avenços i desafiaments* que “els mitjans de comunicació són un fòrum estratègic per dilucidar els assumptes d'interès públic, i com a tals, actors fonamentals a l'hora d'amagar, reflectir, recollir o eludir els problemes que consideren importants o irrellevants en un moment històric concret”. Gallego va qualificar la primera etapa de la cobertura de la violència contra les dones en el *Webminari GT de Joves investigadors* com “el problema sense nom”. Com que no es parlava d'aquesta problemàtica en els mitjans de comunicació, semblava que el problema no existís.

Temps enrere, quan la violència romania en la intimitat de la casa com un inconvenient domèstic, les dones arribaven a afirmar “el meu marit em pega lo normal”. La raó per la qual una dona pot arribar a pensar que és normal que el seu marit la maltracti és a causa de la «indefensió apresada».

Aquest fenomen psicològic, descrit per Martin Seligman, escriptor i psicòleg estatunidenc, postula que la víctima –de la violència masclista en aquest cas– aprèn que no pot canviar la situació de maltractament i s'acostuma a viure amb por. Tanmateix, són costums arrelats a la cultura que defineixen les relacions familiars, estructurades a partir d'un sistema patriarcal que, per conseqüència, han reproduït els mitjans de comunicació.

Com apunta la periodista i professora Ana Bernal Triviño en el llibre *Hacia una comunicación feminista. Cómo informar e informarse sobre violencia machista* (2019), el poder patriarcal que origina el que abans es coneixia com “el problema sense nom” – com el designa Juana Gallego – “s’ha creat a partir de tres aspectes: el silenci, la por i el terror”. Silenci, perquè com recorda Gerda Lerner a *El origen del patriarcado*, la creació dels primers estats va lligada a la privatització i dominació de la funció reproductora, tractant a les dones com a esclaves. Por, perquè totes les dones que s'oposen al poder masculí són represaliades, al·ludint des de les sufragistes d'antany com Olympe de Gouges; torturada i guillotina, com a les dones índies d'avui en dia, que són atacades i desfigurades amb àcid. I per últim, el terror, el que arriba quan el maltractador, en si mateix, és un familiar.

Magalí Permanyer de Swert, integrant de NUS cooperativa, va escriure un article per a la Jornada del 14 de novembre de 2018 del Espai Francesca Bonnemaison de la Diputació de Barcelona titulat *Fer visible lo invisible* en el qual denunciava el paper actual dels mitjans de comunicació respecte al tractament que donen sobre els casos de violència de gènere. En el mateix, es pot llegir: “Aquesta violència però, no queda relegada en l'àmbit jurídic, sanitari o policial, sinó que troba ressò amb el que expliquen els mitjans i arriba a la ciutadania generant petits discursos individuals sovint mancats d'una reflexió prèvia i d'esperit crític.”

2.1. Definició de conceptes

Per poder entendre de manera òptima el problema en que ens trobem, primer hem de conèixer i saber identificar els diferents termes emprats per a referir-se a la violència de gènere i d'aquesta manera, no crear confusió en el desenvolupament d'aquest treball.

Per tant, hem de saber diferenciar els matisos entre els termes que utilitza la premsa en les notícies sobre aquesta problemàtica: “violència contra la dona”, “violència de gènere” i “violència domèstica” i per això a continuació proposo un diccionari dels següents termes.

2.1.1. El gènere

Abans de definir què entenem per violència de gènere trobo necessari introduir què s’entén pel concepte “gènere”, diferenciant-lo del concepte “sexe”, aquest últim entès com les diferències biològiques entre homes i dones.

Partint de la definició de Joan Scott, historiadora estatunidenca que ha fet importants contribucions en el camp de la història del gènere i la història de la dona, “el gènere és un element constitutiu de les relacions socials basades en les diferències que distingeixen els sexes.” En un article publicat sota el títol *Introduction: The Concept of Gender*, en *Daedalus*, la tardor de 1987 i escrit per Jill K. Conway, Susan C. Bourque i Joan W. Scott, argumenten que “al estudiar els sistemes de gènere aprenem que no representen l’assignació funcional de papers socials biològicament prescrits sinó un mitjà de conceptualització cultural i d’organització social”. Per tant, és la classificació social per gèneres imprescindible? No, però com explica Maria Jesús Izquierdo en *el malestar en la desigualdad* (1998): “el concepte gènere fa possible conceptualitzar els aspectes estructurals de la desigualtat de les dones, de manera que la dona o “el femení” deixen de ser fets aïllats per a passar a ser concebuts com a aspectes d’una relació amb l’home o “el masculí”.”

Seguint la línia d’estudi de Scott, quan parlem de diferències entre el gènere masculí i femení és necessari ressaltar la idea del “poder”. En l’article que va publicar l’autora l’any 1996: *El gènere: Una categoria útil per a l’anàlisi històrica*, esmenta:

La meua definició de gènere té dues parts i diverses subparts. Estan interrelacionades, però han de ser analíticament diferents. El nucli de la definició reposa sobre una connexió integral entre dues proposicions: el gènere és un element constitutiu de les relacions socials basades en les diferències que distingeixen els sexes i la segona, el gènere és una forma primària de relacions significants de poder. (Scott, 1996. p. 289)

En aquest sentit, segons Scott, el poder és la capacitat de fer que altres se sotmetin a la teva voluntat i això, per una banda pot ser “creador” en el sentit de que el poder pot aportar elements positius a les relacions socials, però per una altre banda pot portar a la imposició de força o violència.

2.1.2. Violència contra la dona

En l'actualitat, el codi penal espanyol recull la violència contra la dona fent al·lusió a dues distincions: La violència sexual i la violència de gènere.

El 20 de desembre de 1993 l'Assemblea General de les Nacions Unides aprova la Resolució 48/104, que conté la "Declaració sobre l'Eliminació de la Violència contra la Dona".

L'article 1 d'aquesta declaració ofereix una interpretació autèntica del concepte de "Violència contra la Dona", declarant que s'entén com a violència contra la dona:

Tot acte de violència basat en la pertinença al sexe femení que tingui o pugui tenir com a resultat un dany o sofriment físic, sexual o psicològic per a la dona, així com les amenaces de tals actes, la coacció o la privació arbitrària de llibertat, tant si es produeixen a la vida pública com en la vida privada. (Art.1)

Inmaculada Montalbán Huertas, Magistrada del Tribunal Superior de Justícia d'Andalusia i membre del Grup d'experts de l'Observatori contra la Violència Domèstica i de Gènere de l'CGPJ, senyala que:

Aquest concepte de violència contra la dona té una doble virtualitat: d'un costat, proporciona visibilitat a les dones com a víctimes de la violència soferta dins de l'àmbit familiar i persones individuals a les que es neguen els drets fonamentals. D'altra banda, elimina la privacitat com a element justificador de la tolerància o inactivitat dels poders públics en el tractament d'aquest fenomen. (Montalbán, 2006. p. 5)

Per tant, l'ús de “violència contra la dona” emfatitza qui rep aquesta violència, però una evolució en la conceptualització d'aquest terme és “violència de gènere” que es tracta, com he mencionat prèviament, d'una concreció en l'àmbit legal i en l'àmbit divulgatiu i dels mitjans de comunicació.

2.1.3. Violència de gènere

L'expressió violència de gènere prové de la traducció de l'anglès *gender violence*, expressió difosa a partir de l'any 1995 a la Plataforma d'Acció de Beijing, convocada per les Nacions Unides.

La violència de gènere, en el marc legal espanyol, segons l'article 1 de la Llei Orgànica 1/2004, del 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la Violència de Gènere, es defineix aquest tipus de violència com la manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones s'exerceix sobre aquestes per part de qui són o hagin estat els seus cònjuges o de qui estan o hagin estat lligats a elles per relacions similars d'afectivitat, fins i tot sense convivència. Per tant, veiem que hi ha d'haver o hi ha d'haver hagut una relació d'afectivitat entre la víctima i l'agressor. És irrellevant la seva forma d'expressió, tant si és física, com psicològica.

El Manual d'Indicadors de Gènere per a Mitjans de Comunicació titulat originalment com *Gender-Sensitive Indicators for Media. Framework of Indicators to Gauge Gender Sensitivity in Media Operations and Content* publicat l'any 2014 per l'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura per avaluar la sensibilitat en matèria de gènere les operacions i continguts mediàtics, estipula “violència de gènere” com el mot més adequat per a referir-se a:

Tot acte que resulta o pot resultar en dany o sofriment físic, sexual, psicològic o econòmic a una persona per raó del seu gènere. Generalment es refereix a violència contra dones i nenes, i en aquests casos també pot denominar-se violència sexista o masclista. Però inclou, així mateix, violència contra lesbianes, homes homosexuals, transgèneres i transsexuals. Aquests actes comprenen amenaces, coerció, privació de llibertat, privació del dret a

treballar i a guanyar un ingrés, violació sexual o psicològica, assetjament i altres formes de fustigació, comesos en l'esfera ja sigui pública com privada. - Glossari de gènere (p. 60)

Per tant, l'ús de “violència de gènere” o “violència masclista” és adequat en els mitjans de comunicació, suposant una evolució en el propi terme i incloent més víctimes d'aquesta violència; com contra el col·lectiu LGTBIQ+ (lesbianes, gais, transsexuals, bisexuals, intersexuals, queers i gender fluid) . Si la víctima de la violència és un home heterosexual, no seria violència de gènere, sinó violència domèstica.

2.1.4. Violència domèstica

La violència domèstica és la que es produeix en l'entorn familiar entre membres del nucli familiar, tal com ho explica la Llei 27/2003, de 31 de juliol, reguladora de l'Ordre de protecció de les víctimes de la violència domèstica i també com ho recull l'article 173.2 del Codi Penal.

Aquest tipus de violència no distingeix que la víctima sigui sempre la dona, sinó que pot ser qualsevol persona de la llar. Cal destacar que, segons dades de l' Estudi mundial sobre l'homicidi 2019, fet per la UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) a nivell mundial, al 2017, en gairebé tres de cada cinc casos de dones assassinades, l'autor era el seu company sentimental o un membre de la seva família. És per això que, per a informar sobre la violència que un cònjuge o parella exerceix contra la “seva” dona, no és del tot adequat utilitzar l'expressió “violència domèstica”, ja que com esmenta l'informe *Fórmulas para la igualdad nº5* escrit l'any 2007 per Eva Maria de la Peña Palacios i elaborat per la Fundación Mujeres en col·laboració amb el Fons Social Europeu, “les expressions de “violència domèstica o “violència intrafamiliar” es limiten a informar sobre el lloc en el qual es produeix la violència i no especifiquen aspectes tan essencials de la mateixa, com qui és la víctima, qui és l'agressor o quin és l'objectiu i la causa d'aquesta violència”. Per tant, denominant-la “violència domèstica”, s'amaguen les causes estructurals i els factors que produeixen la violència.

2.2. Context polític i legal: Evolució conceptual

El Consell Audiovisual de Catalunya va publicar l'any 2019 el *45 Quaderns del CAC* sobre comunicació, mitjans i gènere. En el mateix, es fa un recull d'articles i debats crítics sobre la cultura i els mitjans audiovisuals en el món contemporani. En l'article *El tractament informatiu de les violències masclistes. Context i evolució*, escrit per Laura Rodas, Gestora de Pluralisme de l'Àrea de Continguts del Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC) i Mònica Gasol Tost, Cap de l'Àrea de Continguts del Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC), es fa un recull dels esdeveniments clau que van col·laborar en l'evolució de la conceptualització de la violència contra les dones. Així doncs, prenent com a exemple base la selecció de Rodas i Gasol, però també incloent altres dades que considero essencials que formin part del marc teòric feminista relacionat amb la violència de gènere, faré un breu recorregut polític i legal sobre la temàtica.

2.2.1. La (in)visibilització històrica de la violència de gènere

En les últimes quatre dècades, el concepte de violència contra les dones ha passat de denominar-se “violència domèstica” –que al·ludeix estrictament a l'àmbit privat– a designar-se “violència de gènere” o “violència masclista”. Aquesta evolució progressiva que va deixar enrere el que durant segles la societat en general i les mateixes dones en concret havien silenciats perquè es considerava “normal”, s'ha produït gràcies a moviments feministes a favor dels drets humans. Com diuen Rodas i Gasol en el seu article, “la violència deixa d'estar circumscrita estrictament a l'àmbit privat (violència domèstica) i passa a conceptualitzar-se com la conseqüència d'un sistema de desigualtats estructurals en tots els àmbits, definició que ens porta a parlar de violències masclistes.”

Remuntant-nos a la dècada dels anys 70 del segle XX, l'any 1975 té lloc en la ciutat de Mèxic la **I Conferència Mundial de la ONU sobre la Dona**, que incloïa un ampli conjunt de directrius als governs i a tota la comunitat internacional per al progrés de les dones pels deu anys vinents, proclamant així, el Decenni de les Nacions Unides per a la Dona (1975-1985). No obstant això, Espanya es trobava en un període de transició de la dictadura franquista a la democràcia i això va retardar la recuperació d'alguns dels drets fonamentals de les dones.

De tota manera, a finals dels anys 70, i en gran part gràcies a la situació política i la mort del dictador Francisco Franco, diverses organitzacions feministes a Espanya, reivindiquen que els esdeveniments que tenen lloc en l'àmbit privat han de formar part de l'agenda pública. La màxima reivindicació era que els esdeveniments que es consideraven privats havien de ser públics i polititzats. Com va dir Germaine Creer, acadèmica, escriptora, professora i una de les intel·lectuals feministes més influents del segle XX: "Lo personal és polític". En qualsevol cas, per poder trencar la dinàmica normalitzada durant segles i aconseguir situar la violència de gènere en l'agenda política, els grups feministes necessitaran dues coses per dur a terme la seva tasca: primer; organitzar-se i segon; trobar aliances amb persones que es trobin en una situació de poder.

Tanmateix, en la dècada dels 70 es va començar a donar més veu a les dones i gràcies a la pressió exercida pels moviments feministes durant els anys 70, l'Organització de Nacions Unides (ONU) va declarar l'any 1976 com "l'Any Internacional de la Dona". Al 1979, l'Assemblea General de les Nacions Unides va redactar la "**Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona (CEDAW)**", considerada la convenció que va consagrar els drets humans de la dona, i amb la qual Nacions Unides reconeixia i condemnava per primera vegada la discriminació exercida contra la dona com una violació als drets humans, ja que defineix la discriminació de les dones en els termes següents:

Tota distinció, exclusió o restricció basada en el sexe que tingui per objecte o per resultat menyscar o anul·lar el reconeixement, gaudir o exercir per la dona, independentment del seu estat civil, sobre la base de la igualtat de l'home i la dona, dels drets humans i les llibertats fonamentals en les esferes política, econòmica, social, cultural i civil o en qualsevol altra esfera. - Assemblea General de l'ONU, *CEDAW* (Art. 1)

Però, no és fins la dècada dels 80, en concret al 1984, quan el govern de Felipe González del Partit Socialista Obrer Espanyol ratifica la CEDAW. És un primer pas en el marc legal espanyol que estableix que homes i dones tenen els mateixos drets i proposa actuacions per aconseguir la igualtat entre sexes i és a partir de la dècada dels 80, que els mitjans de comunicació espanyols comencen a publicar notícies d'aquesta temàtica.

Com he esmentat abans, els grups feministes necessitaven dues coses: organitzar-se i crear aliances al poder. El primer pas es va produir a l'any 1983 amb la creació de l'**Institut de la Dona**. Aquesta organització va presentar al Senat el dia 11 de febrer de 1988 el primer recompte anual de denúncies per maltractaments conjugals amb un total de 16.000 denúncies de dones que van presentar l'any 1987 a Espanya. Va ser essencial per la visibilització de la violència contra les dones als mitjans de comunicació. El diari de premsa escrita *El País*, al dia següent publica una notícia sobre l'esdeveniment amb el titular "Más de 16.000 denuncias por malos tratos conyugales a mujeres se presentaron en 1987 en España" i amb el subtítol "Carlota Bustelo [(directora del organismo)] critica las reticencias de las fuerzas de seguridad a actuar contra los agresores."

L'estudi *Violencia de género en los medios de comunicación. Curso on-line para la formación multidisciplinar de profesionales que atienden la violencia de género*, elaborat per Juana Gallego, assenyalava que "excepte en moments puntuals, el tema de la violència domèstica, maltractaments o violència sexual no apareixia en els mitjans excepte quan algun crim irrompia en escena, el format habitual podia ser "Un hombre mata a su ex-mujer en un ataque de celos (El Periódico de Cataluña, 09-02-1999)" precedit del conegut avanttítol de Successos, calaix de sastre on se situen tots aquells esdeveniments imprevisibles, incomprensibles i inevitables que no se sap on situar."

Seguint amb la línia temporal dels anys 80, gràcies a la definició del **Primer Congrés d'Organització Familiars**, celebrat a Madrid al desembre de 1987, que definia la violència familiar com "Tota acció o omissió d'un o diversos membres de la família que doni lloc a tensions, vexacions o altres situacions similars en els diferents membres de la mateixa", s'observa una evolució conceptual i els mitjans poden posar nom a la problemàtica sota el terme "violència familiar" i "violència domèstica". Tanmateix, encara que aquesta primera etapa és visibilitzadora del problema social fins ara amagat, aquests fets de violència només eren noticiables en el cas de si es produïa la mort o lesions molt greus i per tant, ja era impossible d'amagar. Altrament, aquestes notícies sempre romanien sota el context de disputa matrimonial, denominant la violència com "crims passionals", fruit del pensament "el meu marit em pega lo normal".

La **Declaració sobre l'eliminació de la violència contra la dona** (Resolució 48/104, del 20 de desembre de 1993) adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides és un text que va

suposar un punt d'inflexió clau en la lluita per visibilitzar la violència contra les dones com un problema des d'una perspectiva social.

Aquest text és una victòria absoluta pel moviment feminista, que pretén abandonar la relació de les violències contra les dones com un problema que s'ha de quedar en la família i passa a ser una problemàtica d'àmbit públic i per tant, els mitjans de comunicació comencen a visibilitzar-la. La voluntat d'aquesta declaració és visibilitzar que la repetició de la violència contra les dones és sistèmica, que els atacs masclistes no només es produeixen en l'àmbit intrafamiliar i no es poden tractar com fets aïllats i excepcionals.

A més a més, el Comitè de la ONU per Eradicar la Discriminació contra la Dona exigeix en la Recomanació 19 sobre la Violència contra la Dona que tots els països que van ratificar la CEDAW – Espanya entre ells – hauran de preparar informes pel Comitè de la ONU cada quatre anys i inclouran informació envers les lleis i la incidència de la violència de gènere, així com les mesures aplicades per a detenir-la i eliminar-la.

La **IV Conferència Mundial sobre la Dona**, coneguda com la Conferència de Beijing o Plataforma d'Acció de Beijing, celebrada a l'any 1995, convocada per les Nacions Unides, estipula que “la violència contra la dona impedeix l'assoliment dels objectius d'igualtat, desenvolupament i pau”. Adela García remarca en el seu informe *Gènere i desenvolupament humà: una relació imprescindible* (2009), que la plataforma de Beijing:

Està considerada una fita històrica per totes les contribucions aportades a nivell conceptual, ja que va suposar el trasllat del focus d'atenció de les dones com a problema al concepte de gènere, i la necessitat de transformar les desiguals relacions entre dones i homes. Es va aprovar que el canvi en la situació de les dones havia de passar per la societat i ser tractat i integrat en totes les polítiques. (García, 2009. p. 25).

En aquesta conferència es va considerar que els mitjans de comunicació eren una de les dotze àrees d'especial interès per tal d'aconseguir l'objectiu d'igualtat real d'oportunitats entre dones i homes. Es van marcar dos objectius estratègics dirigits explícitament als mitjans de comunicació i que

avui en dia encara segueixen vigents: “augmentar el grau de participació i d’accés de les dones als espais de presa de decisions, de debat i d’exposició d’idees dels mitjans de comunicació” i “fomentar una imatge de les dones equilibrada i sense estereotips als mitjans de comunicació”.

Un altre punt important d’aquesta conferència en relació amb els mitjans de comunicació és que senyala que “les imatges negatives, violentes o degradants de la dona -incloent la pornografia- i les seves descripcions estereotipades han augmentat en diferents formes, recorrent a noves tecnologies de la informació en alguns casos, i els prejudicis contra la dona segueixen existint en els mitjans de comunicació”.

2.2.2. L’assassinat d’Ana Orantes, un punt d’inflexió en la cobertura mediàtica

No és fins un esdeveniment crucial que la societat i en concret, els mitjans de comunicació, evolucionen en el tractament de les notícies de violència contra les dones. Aquest és el cas d’Ana Orantes. Va succeir al desembre de 1997 i va suposar un canvi en la percepció de la violència de gènere fins aquell moment. L’opinió pública va conèixer un fet de violència de gènere d’un marit a la seva esposa amb resultat de mort. Ana Orantes va assistir al canal de televisió d’Andalusia *Canal Sur* i va trencar el “pacte de silenci” establert per la societat exposant les agressions que havia rebut per part del seu marit durant els últims 40 anys. Deu dies més tard, el seu exmarit, José Parejo, va anar a casa seva i la va cremar viva. Això va mobilitzar a les associacions i els mitjans de comunicació. L’assassinat d’Ana Orantes va suposar un *key event* o punt d’inflexió en la cobertura mediàtica de la violència de gènere.

Paula Carballido González menciona en la seva recerca *Movimientos sociales y medios de comunicación: el cambio en el tratamiento de la violencia contra las mujeres* (2007) que:

Es va fer explícita, a partir d’aquest cas, la contradicció entre els valors culturals d’una major igualtat entre homes i dones cada vegada més acceptats amb pràctiques molt esteses socialment com aquestes actituds i conductes violentes extremes contra les dones. A el mateix temps que es posava de manifest la vulnerabilitat de sistema (resolucions judicials,

falta de coordinació entre diferents institucions ...) per oferir una resposta adequada.
(Carbadillo, 2007. p. 225)

Cal fer un incís a mode de comparativa de que Ana Orantes no va ser la primera dona en denunciar la violència contra la dona a través dels mitjans de comunicació. Com recull Myriam Noblejas en l'estudi *Cómo informar sobre violencia contra la mujer en las relaciones de pareja* (2010), Emilia Pardo Bazán va escriure entre el 1895 i 1916 sota el títol "La vida contemporánea" 600 col·laboracions al setmanari barceloní *La Il·lustració Artística* on denunciava assassinats de dones provocats per la parella d'aquestes, crims que la societat semblava contemplar amb bona dosi de passivitat.

No obstant, hi ha una clara diferència entre la visibilització de la violència contra la dona de Pardo Bazán i la d'Ana Orantes i es que Orantes va exposar el seu testimoni en primera persona. Va ser la primera víctima de violència de gènere en visibilitzar la seva història en la televisió. Ana Orantes va assistir a un plató de televisió i la seva sinceritat, cruesa i l'afirmació que va fer dient "sé que apareixent a la televisió denunciant tot això suposarà la meua condemna de mort" va donar un rostre a una lluita que moviments feministes venien reivindicant des de feia temps. Com va escriure Elvira Altés, l'any 1998 a la publicació *Violència privada, espectáculo público*:

L'explicació rau en el caràcter endogàmic dels mitjans: quan la televisió, en una pràctica habitual d'aquest mitjà, ofereix "la confessió" de la dona en viu i en directe, el que fa és convertir-se en font d'informació, de tal manera que pot mostrar un document "real", la difusió del qual multiplicarà l'efecte de "realitat". No és una dona anònima, la que han mort: és aquella que va sortir a la tele. Com que està representada socialment pels mitjans, existeix molt més que qualsevol altra. (Altés, 1998. p. 6 i 7)

Fins ara, la premsa tipificava com a "succés" qualsevol notícia de violència contra les dones, sense analitzar o contextualitzar el problema. S. Aparicio fa un recull de titulars a l'any 2017 en el seu estudi *El paper dels mitjans de comunicació. Congrés Internacional "Violència de Gènere. Mesures i propostes pràctiques per a l'Europa dels 27 "* on mostra diversos titulars que permeten

fer-nos una idea del tractament generalitzat de les notícies de violència de gènere abans del cas d'Ana Orantes: “Apuñala a su ex mujer y mata a un amigo de ésta en plena calle”; “Un agricultor mata por celos a cuchilladas a su ex mujer”; “Un anciano mata a puñaladas a su ex mujer durante una discusión”; “Dos menores presencian cómo su padre apuñala a su madre y mata al novio de ésta”; “Un coronel mata a puñaladas y martillazos a su esposa”; “Mata a su mujer y a su hijo y se suicida”...”

L'assassinat d'Ana Orantes i la forta pressió social, va situar a la violència masclista, un greu problema fins llavors menyspreat, a l'agenda mediàtica és a dir, que entrarà dins de les rutines productives dels periodistes. Paula Carballido i altres teòriques com, per exemple, Juana Gallego -prèviament mencionada- qualifiquen aquest esdeveniment com l'inici d'una *rutinització* de la violència de gènere en els mitjans. Carbadillo afegeix que la rutinització “implica assignar-li un espai físic, un format determinat, destinar recursos materials, l'establiment de fonts legitimades i el tractament per part de professionals que tenen coneixements o certa especialització en el tema.”

Per tant, a partir del cas d'Ana Orantes, les notícies de violència de gènere passen de ser un succés més, aparentment aïllat, a ser un tema de portada. És en aquest moment, a partir de finals del 1997 que el tema passa a formar part de l'agenda política. Com esmenta Myriam Noblejas:

La presència de la violència de gènere en els mitjans esdevé una constant a partir del cas d'Ana Orantes. I ja no només s'informa dels crims més dramàtics. També entra en escena la resposta política al problema: els canvis legislatius, les noves lleis, les polítiques institucionals. (Noblejas, 2010. p. 83)

2.2.3. Els fonaments legals contra la violència de gènere als mitjans de comunicació

En l'apartat anterior “La (in)visibilització històrica de la violència de gènere”, he mencionat fites històriques clau com la Conferència de Beijing o la Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona (CEDAW), que van ser essencials per situar la igualtat de gènere en l'agenda mundial. D'aquesta manera, en conseqüència dels moviments feministes i la

pressió institucional internacional, a Espanya, hi ha dues lleis fonamentals sobre la importància dels mitjans de comunicació en relació amb la imatge de les dones.

Primer, la **Llei 1/2004 de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere**, aprovada durant la legislatura del president Rodríguez Zapatero, amb el primer consell de ministres paritari de la història d'Espanya. Després de les eleccions generals de 2004, es va posar en marxa el Pla Nacional de sensibilització de la violència de gènere i en els nombrosos articles s'inclouen mesures de sensibilització, prevenció i detenció de la violència de gènere.

En el capítol II de la Llei 1/2004, es dirigeix a l'àmbit de la publicitat i els mitjans de comunicació, instant a una informació rigorosa. S'estableix que en l'àmbit de la Publicitat i els Mitjans de Comunicació, "els mitjans de comunicació fomentaran la protecció i salvaguardaran la igualtat entre home i dona, evitant tota discriminació entre ells". A més a més, en el mateix capítol, concretament en l'article 10, estableix que "es considerarà il·lícita la publicitat que utilitzi la imatge de la dona amb caràcter vexatori o discriminatori". D'altra banda, a l'article 14 s'estipula que:

La difusió d'informacions relatives a la violència sobre la dona garantirà, amb la corresponent objectivitat informativa, la defensa dels drets humans, la llibertat i dignitat de les dones víctimes de violència i dels seus fills. En particular, es tindrà especial cura en el tractament gràfic de les informacions. (art. 14)

Segon, la llei en la que es fonamenten els codis deontològics periodístics actuals – que més tard els mencionaré – és la **Llei 3/2007 d'Igualtat Efectiva entre Homes i Dones**, concretament l'article 36 del Capítol III, titulat "Igualtat i Mitjans de Comunicació" va dirigit als mitjans públics i estipula que:

Els mitjans de comunicació social de titularitat pública vetllaran per la transmissió d'una imatge igualitària, plural i no estereotipada de dones i homes en la societat, i promouran el coneixement i la difusió del principi d'igualtat entre dones i homes. (art. 36)

En quant als mitjans de comunicació privats, fa un incís recollint que "tots els mitjans de comunicació respectaran la igualtat entre dones i homes, evitant qualsevol forma de discriminació", a més de que "les Administracions promouran l'adopció per mitjà dels mitjans de

comunicació d'acords d'autoregulació que contribueixin al compliment de la legislació en matèria d'igualtat entre dones i homes, incloent les activitats de venda i publicitat que en aquells es desenvolupin”.

Concretament, a Catalunya, la Llei 5/2008 del dret de les dones a eradicar la violència masclista dedica tot el capítol 6, als mitjans de comunicació. En l'article 21 d'aquest capítol es recull que:

En els mitjans de comunicació social cal promoure convenis d'acte regulació amb criteris orientadors sobre el tractament de la violència i la representació de les dones, afavorir continguts en els quals quedin palesos els drets efectius de les dones i prohibir l'elaboració i difusió de continguts i anuncis publicitaris que justifiquin, banalitzin o incitin a la violència masclista. (art. 21)

En quant a l'àmbit europeu, el Conveni del Consell d'Europa sobre la prevenció i lluita contra la violència contra les dones i la violència domèstica, conegut com el **Conveni d'Istanbul**, es va celebrar a Istanbul l'any 2011 i va entrar en vigor l'agost de 2014, ja que es va assolir el nombre mínim de deu Estats membres de l'organització que el van ratificar, tal i com estipula l'article 75 del propi Conveni. En aquest s'assenyala que els països signants "animaran" als mitjans de comunicació:

Respectant la llibertat d'expressió i la seva independència, a participar en l'elaboració i aplicació de polítiques, així com a establir línies directrius i normes d'autoregulació per prevenir la violència contra les dones i reforçar el respecte de la seva dignitat. (art. 75)

2.3. Estat de la qüestió

Després d'una gran sensibilització per part dels mitjans de comunicació en les notícies de violència de gènere, a nivell estatal, es va posar en marxa un Pla d'Acció contra la Violència domèstica (del 2001 al 2004), impulsat per l'Institut de la Dona. En aquell moment, governava el Partit Popular i, com podem veure en el Gràfic nº1, les víctimes mortals per violència de gènere anaven creixent any rere any. De fet, de l'any 2002 al 2003, s'experimenta la major pujada de número de víctimes que s'ha vist des que es comptabilitzen les dades. Es passa de 54 víctimes al 2002 a 71 al 2003. Davant aquest alarmant augment en el número de víctimes, el PP, en la fi del seu govern, promulga la Llei reguladora de l'ordre de protecció de les víctimes de violència domèstica.

No obstant, no serà fins la implantació de la Llei 1/2004 de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere per part del PSOE –que he mencionat prèviament– quan es posen en marxa mesures per tal de prevenir aquest tipus de violència i ajudar a aquelles dones que la patien, així com sensibilitzar a la societat sobre la problemàtica. Observem un gran decreixement en el número de víctimes quan passem de 72 víctimes l'any 2004 a 57 víctimes al 2005. Es van crear, d'una manera massiva, dispositius assistencials, policials i judicials per atendre a les víctimes de la violència de gènere: cases d'acollida per atendre a dones maltractades, augment d'hores d'atenció als Centres d'Atenció Primària, jutjats específics per atendre la violència de gènere i així agilitzar el procés judicial...

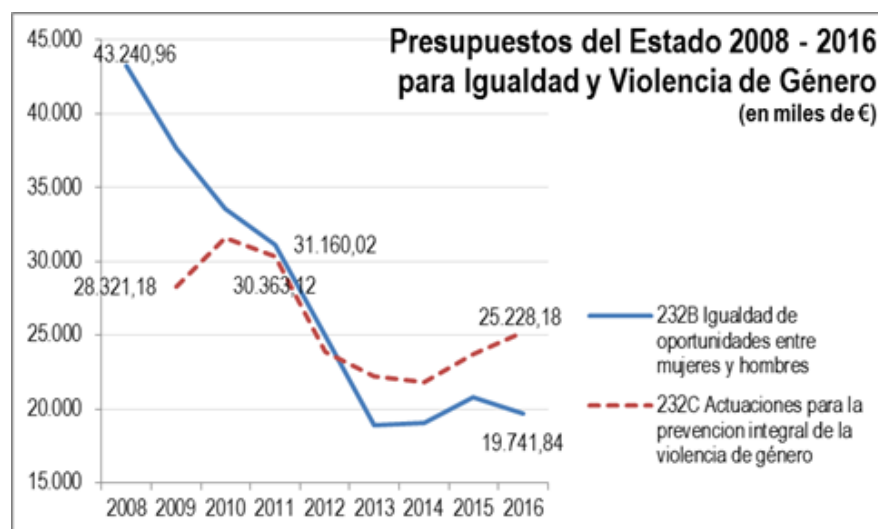
Gràfic 1: víctimes mortals per violència de gènere a Espanya: Font: INE

Tot això va canviar dràsticament després de la crisi econòmica que sacseja Europa l'any 2008 i que deixa les conseqüències més evidents a Espanya l'any 2010. Observem com el pic en les víctimes de violència de gènere coincideix amb la mala situació econòmica del país. Els recursos econòmics destinats a prevenir la violència de gènere comencen a decaure i el tema, poc a poc, tindrà menys presència als mitjans de comunicació. L'any 2010, el govern de Zapatero, després d'una primera legislatura de progressos en polítiques d'igualtat de gènere i paritat democràtica, es veu forçat, a causa de la crisi econòmica, a suprimir el Ministeri d'Igualtat, que s'havia creat al 2008. El fet de que les dones no puguin resoldre la seva situació per la via penal perquè no tindrien accés immediat a cap tipus de recurs públic que les ajudés, les porta, en molts casos, a no denunciar.

Tal com diu l'estudi de Margarita León i Emanuela Lombardo, *Políticas de igualdad de género y sociales en España* (2014), l'any 2011, el govern conservador de Mariano Rajoy es justificava de la següent manera: “la reestructuració institucional tant del 2010 com del 2011 ha estat la de l'estalvi en les despeses administratives sota els lemes de 'racionalitzar' i 'simplificar'.” Així ho podem veure en el gràfic nº2, elaborat per la Plataforma '*Impacto de Género ya!*'. Observem que les polítiques d'igualtat baixen any rere any desobeint les recomanacions de la CEDAW.

En l'anàlisi d'*Impacto de género ya!*, denunciem les retallades de pressupost del programa 232B “Igualtat oportunitats entre dones i homes”. Aquest, corresponent a l'Institut de la Dona i per la Igualtat d'Oportunitats, vetllava pel compliment del punt nº15 de les observacions de la CEDAW i podem observar que passa de 43.240,96 milers d'euros al 2008 a 19.741,84 milers d'euros al 2016. Comparant amb el gràfic nº1, mentre el pressupost per Igualtat i Violència de Gènere baixa, podem veure com el número de víctimes per violència de gènere tona a pujar, després de dos anys consecutius de decreixement (2011 i 2012).

El mateix passa amb el programa 232C: “Actuacions per a la prevenció integral de la violència de gènere”. Veiem que a l'any 2016 es dota amb 25.228.180 euros i encara que observem una pujada en el pressupost respecte el 2015, si comparem amb l'any 2009, en realitat ha baixat un 10,92%.

Gràfic 2: Pressupostos de l'Estat 2008-2016 per a la Igualtat i violència de gènere. Font: Impacto de Género ya!

Rubén Sánchez Ruíz explica a *Un any posant el dit a la nafra... Els millors posts del primer any d'un bloc antimasclista* (2010), que “després dels últims anys de crisi econòmica i de polítiques agressives contra els serveis públics i de retallades en les polítiques d'igualtat i contra la violència de gènere, s'està vivint una situació de retrocés greu.” Per evitar que aquesta situació es propagués en el temps, el moviment feminista i alguns partits polítics van reivindicar la necessitat de tenir una política pública que fos més enllà d'un Pla d'Acció contra la violència de gènere que canvia en cada legislatura. Van reivindicar un Pacte d'Estat contra la violència de gènere que inclogués mesures reals a llarg termini.

El Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere de 2017, fruit de negociacions parlamentaries del Congrés dels Diputats i la Comissió d'Igualtat del Senat, es tracta d'un document únic que reuneix un total de 292 mesures en el que, segons el document oficial del Gobierno de España elaborat per la Delegación del Gobierno para la Violencia de Género: “Es garanteix la millora i el perfeccionament del sistema per a l'eradicació de la violència de gènere independentment del partit polític que es trobi en el govern”. Per a poder implementar adequadament aquestes mesures, es va arribar a un compromís econòmic global: “un increment de mil milions d'euros durant els propers 5 anys” segons estipula el document prèviament citat. No obstant, a causa de la situació política, la implementació de les mesures del Pacte d'Estat no va ser immediata. El diari digital eldiario.es

publicava el 27 de setembre de l'any 2019 la següent notícia: “El Pacto de Estado contra la Violencia Machista cumple dos años sin seguimiento y con medidas clave aún pendientes”.

Actualment, el passat 4 de maig del 2020, la ministra d'Igualtat, Irene Montero, va establir en la Conferència Sectorial –realitzada telemàticament– que el Govern i les comunitats i ciutats autònomes disposarien d'un total de 100 milions d'euros com a fons del Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere. Segons informa el diari digital Publico.es, aquests fons “es destinaran al manteniment i millora de les xarxes de recursos i serveis socials d'atenció a les víctimes”. El fons econòmic destinat per assolir les mesures, que prestaran especial atenció a les dones en situació de vulnerabilitat i a la inserció sociolaboral, ja estan assignades per CC.AA i durant la Conferència Sectorial, la ministra Montero, va expressar la seva especial preocupació per les víctimes de violència masclista durant l'Estat d'Alarma: “Nuestra principal preocupación es el impacto de esta crisis y sus consecuencias para las mujeres y las personas vulnerables” va dir Montero.

2.4. Recomanacions per tractar la violència de gènere als mitjans de comunicació

El periodisme, com qualsevol altre professió, disposa d'un Codi Deontològic que estableix unes directrius de conducta ètica que han de tenir en compte els i les professionals de la informació per tal de defensar uns mitjans de comunicació lliures i responsables en el marc d'una societat plural i democràtica.

A Catalunya, l'últim Codi Deontològic de la professió periodística va ser avalat l'11 de novembre del 2016 en el marc del VI Congrés de Periodistes de Catalunya i l'organisme encarregat de vetllar pel compliment d'aquest codi és el Consell de la informació de Catalunya. Cal destacar que el Codi Deontològic periodístic no és tan sols una qüestió de marcar sensibilitat o estil en el tractament de la informació, sinó que és un compromís envers el marc legal establert, que obliga als mitjans a actuar amb responsabilitat, a causa de la seva capacitat de reproduir opinió pública i de crear i/o perpetuar mites i estereotips sobre la violència masclista, en aquest cas.

L'any 2004, el Col·legi de Periodistes de Catalunya i la Regidoria de les Dones de l'Ajuntament de Barcelona van elaborar unes *Recomanacions sobre el Tractament de la Violència de Gènere als programes informatius i d'entreteniment als Mitjans de Comunicació*. Aquest document es va

actualitzar el febrer del 2010 per tal d'adaptar-se a les diverses lleis que es van aprovar en aquell marc temporal i es va canviar el títol a: *Recomanacions sobre el tractament de la violència masclista als mitjans de comunicació*. En aquesta versió actualitzada, s'hi van sumar a la comissió de treball institucions com l'Institut Català de les Dones, el Consell de l'Audiovisual de Catalunya, el Consell de la Informació de Catalunya i l'Associació de Dones Periodistes de Catalunya i representants de cossos de seguretat com Mossos d'Esquadra, Guàrdia Civil i Policia Nacional.

Aquest document presenta d'una manera clara i sintetitzada 15 punts que incideixen essencialment en l'obtenció de la notícia, en la redacció, el llenguatge, els rols i el context en què cal elaborar les informacions sobre violència de gènere. Per una altra banda, per anar més enllà i aconseguir informació més al detall, el *Manual d'estil per al tractament de la violència masclista i el llenguatge inclusiu en els mitjans de comunicació* elaborat per Remei Castelló Belda i Anna Gimeno Berbegal, publicat per la Unió de Periodistes Valencians i finançada per l'ajuntament de castelló, és un estudi que presenta justificacions més elaborades, exemples reals i té per objectiu generar un relat compartit de lluita contra la violència de gènere i masclista.

D'aquesta manera, partint de les indicacions facilitades per les *Recomanacions sobre el tractament de la violència masclista als mitjans de comunicació* i el *Manual d'estil per al tractament de la violència masclista i el llenguatge inclusiu en els mitjans de comunicació*, realitzaré una anàlisi crítica de les notícies de La Vanguardia i el Periódico de Catalunya en el "Marc Pràctic".

3. Marc pràctic

3.1. Objecte d'estudi

La present recerca aprofundeix en la presentació i producció informativa dels dos mitjans de comunicació de premsa escrita més llegits a Catalunya: La Vanguardia i El Periódico de Catalunya. Per tal d'acotar la investigació i fer una anàlisi més al detall, la mostra d'aquest estudi analitza la notícia del primer assassinat per violència de gènere en el marc temporal dels últims 10 anys (2010-2020).

En primer lloc, voldria destacar que no totes les notícies analitzades tenen el mateix corpus informatiu, és a dir, en el cas de La Vanguardia, els anys 2015 i 2016, es va informar sobre el primer assassinat per violència de gènere en un destacat inclòs en una altre notícia. No obstant, he decidit analitzar aquestes dues unitats informatives amb els mateixos criteris que les altres, ja que considero que no per no ser estrictament notícies deixen d'aportar valor informatiu a l'estudi. En el cas d'El Periódico de Catalunya, en tots el anys analitzats s'informa del primer assassinat per violència de gènere mitjançant una notícia independent, amb excepció de l'any 2013 que, com explicaré més endavant, no es va publicar cap notícia.

3.2. Objectius generals i específics

El propòsit d'aquesta selecció és conèixer les característiques globals de la praxi informativa i la seva relació amb el marc social, polític i legal de la violència de gènere a Espanya. Amb la intenció d'analitzar el tractament informatiu i fer una mirada comparativa entre els dos mitjans, la meua anàlisi es basarà en tot moment en les recomanacions i manuals oficials, citats en l'apartat de *Recomanacions per tractar la violència de gènere en els mitjans de comunicació* d'aquest treball.

A partir de l'anàlisi en profunditat, elaboraré una comparativa entre les pràctiques informatives i les recomanacions establertes. D'aquesta manera, pretenc assenyalar i rectificar els possibles errors que trobi en les notícies. Així mateix, gràcies a tenir una mostra d'un marc temporal tan extens com són 10 anys, pretenc identificar una evolució en el tractament de les notícies.

El meu objectiu principal és detectar quins són els criteris que influeixen a l'hora d'elaborar una notícia. Per això, al final d'aquest treball, pretenc respondre a diverses preguntes:

1. Hi ha una estructura base a l'hora d'informar sobre el primer assassinat per violència de gènere?
2. Respecten els mitjans El Periódico de Catalunya i La Vanguardia els codis deontològics, recomanacions de tractament i criteris ètics establerts?

Com a objectiu específic, pretenc verificar diverses hipòtesis:

1. Les notícies a partir de l'any 2018 han de tenir un canvi de perspectiva en el tractament de la notícia a causa del Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere de l'any 2017.
2. Les notícies més recents tindran més importància i millor qualitat en el tractament de la informació que les més antigues.

3.3. Metodologia de la Investigació

De la mostra escollida he obtingut 21 unitats informatives¹ (11 de La Vanguardia i 10 de El Periódico de Catalunya). Cal destacar que, l'any 2013, El Periódico de Catalunya no va publicar cap notícia sobre el primer assassinat sobre violència de gènere. Només apareixia una menció en un article d'opinió, opció que no encaixa en el meu corpus d'anàlisi i per tant, he decidit no incloure-la.

A partir de les principals *Recomanacions sobre el Tractament de la Violència de Gènere en els Mitjans de Comunicació* (2010) he elaborat una base de dades² amb els ítems necessaris per a realitzar l'anàlisi de les notícies. He separat l'anàlisi en dues parts: per una banda, l'anàlisi formal o anàlisi quantitativa i per altre banda, l'anàlisi de contingut o anàlisi qualitativa.

- Anàlisi formal:

a) Mitjà 1: La Vanguardia 2: El Periódico
b) Autoria:

¹ Les notícies extretes tant del diari El Periódico de Catalunya i de La Vanguardia es troben als annexos.

² Les bases de dades de l'anàlisi formal de cada notícia del diari El Periódico de Catalunya i de La Vanguardia es troben als annexos.

1: Agència 2: Signatura 3: Redacció 4: No consta 5: Altres
c) Signatura: 1: Home 2: Dona 3: No consta
d) Recursos gràfics: 1: Sí 2: No
e) Fonts 1: Personals 2: Institucionals 3: Documentals:
f) Número de fonts: 1: 0 2: 1-3 3: 4-6 4: Més de 6
g) Posicionament en el diari (pàgina, dreta/esquerra, caràcters)

- Anàlisi de contingut:

a) Titular b) Avanttítol c) Subtítol
d) Dades de la víctima
e) Dades de l'assassinat
f) Dades de l'assassí
g) Causa de la mort

h) Motiu
i) Fonts
j) Fotos
k) Llenguatge
l) Ús de xifres: Quines?
m) Menció a mesures preventives: Quines?

Per poder avaluar a nivell **quantitatiu** i obtenir un “ranking” del tractament i importància de les notícies, utilitzaré la “Taula d’importància” creada pel Dr. Esteban Zunino en el seu estudi *Los observatorios de medios y sus herramientas metodológicas. Aportes al Análisis de Contenido Cuantitativo* en la que s’estima quin nivell d’importància té la notícia segons la puntuació total que obtingui.

	PUNTUACIÓ
1 ¿Apareix en portada?	4 punts
2 ¿Obre secció?	4 punts
3 ¿Té valència explícitament definida?	3 punts
4 ¿Es troba en pàgina senar?	3 punts
5 ¿És de gran tamany ³ ?	2 punts
6. ¿Posseeix acompanyament gràfic?	2 punts
7 ¿Posseeix baixada? Sí	2 punts
8 ¿El titular ocupa la meitat del ample de pàgina?	2 punts
9 ¿Porta la signatura d’un periodista o d’algun expert?	2 punts
10 ¿Es troba en la part superior de la pàgina?	1 punt

³ Es consideren peces de grans dimensions a aquelles majors a un quart de pàgina en els diaris de format tabloide.

Font: Zunino (2016)

- 1) Importància baixa: 0 a 8 punts.
- 2) Importància mitjana: 9 a 17 punts.
- 3) Importància alta: 18 a 25 punts.

3.4. Anàlisi quantitativa

El Periódico de Catalunya

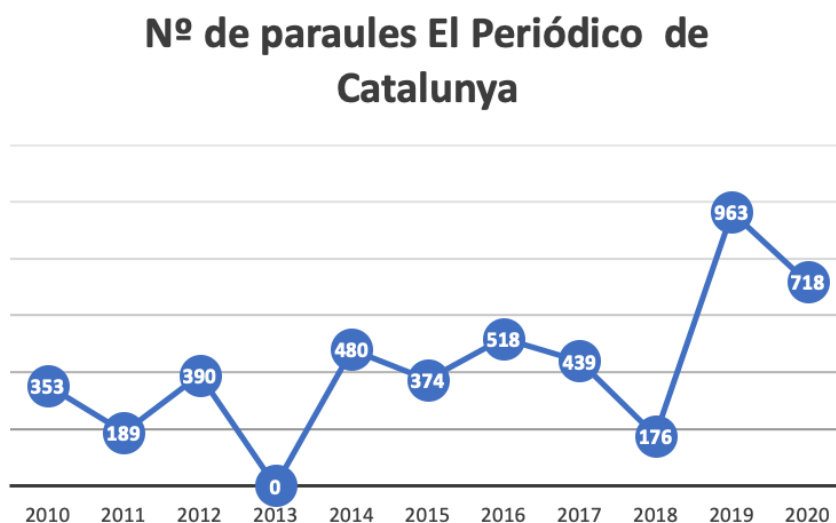
En primer lloc, analitzaré les notícies extretes d'El Periódico de Catalunya. En total són 10 i en cap dels anys de la mostra el primer assassinat per violència masclista ha sigut un tema de portada. Totes les notícies se situen en la secció de Societat, entre la pàgina 24 i 38. Però hi ha una excepció: l'any 2019 es va tractar la notícia del primer assassinat per violència de gènere com a "Tema del Dia", situant la notícia a la pàgina 2 i 3.

Segons la importància, transcendència i el mateix interès que el director del diari i els responsables de les àrees atorguin a la notícia, variarà la posició de la mateixa, marcant així una jerarquia de notícies que afecten indirectament a la importància que el lector li donarà al fet noticiable. Diversos estudis certifiquen que les notícies que apareixen en les pàgines senars, tenen un major valor informatiu, ja que aquestes són les que més destaquen al passar les pàgines del diari. En el cas de la mostra analitzada, el 40% de les notícies analitzades apareixen en les pàgines senars i el 60% de les notícies se situen en una pàgina parell. Cal destacar que les notícies del 2019 i 2020 ocupen una pàgina sencera i una columna de la pàgina següent, començant per pàgina parell i ocupant una columna a l'esquerra de la pàgina senar.

En quant a la visibilitat de la informació a partir de la seva ubicació en la pàgina, tenint en compte que les informacions més noticiables se situen sempre a la part superior, el patró més repetit en les notícies dels primers assassinats de l'any per violència de gènere és situar-la, precisament, a la part superior. En concret, el 70% de notícies analitzades tenen aquesta ubicació. Excloent les dues notícies que ocupen la pàgina sencera (2019 i 2020), el 25% de les notícies que es posicionen a la part superior, ho fan a la dreta i el 5% ocupen la part superior esquerra. Només hi ha un cas en que la notícia es posicioni en la part inferior de la pàgina, la de l'any 2014, però hi ha dos casos en el

que la notícia es posiciona a la dreta o esquerra ocupant només una columna, en concret, l'any 2015 i 2017 respectivament.

Pel que fa a l'extensió de les notícies, he decidit fer un recompte de les paraules de cada notícia. Podem observar al gràfic nº3 l'evolució en el marc temporal (2010-2020):

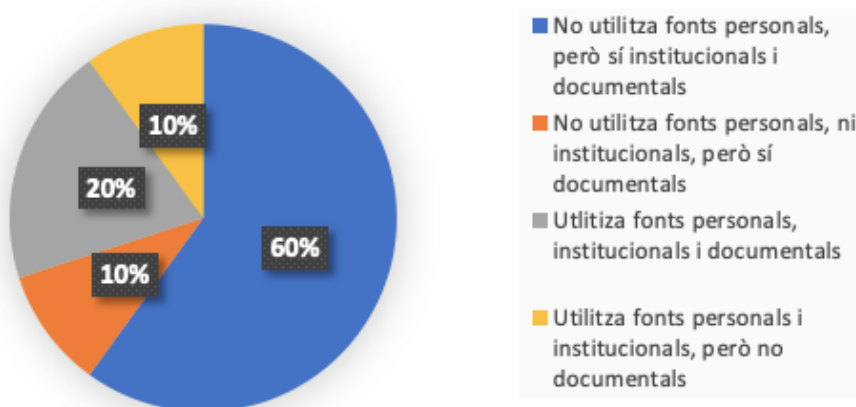
Gràfic 3: evolució del nº de pàgines de les notícies d'El Periódico de Catalunya. Font: elaboració pròpia

Observem un creixement exponencial al comparar la primera notícia analitzada (353 paraules al 2010) amb la última (718 paraules al 2020). Amb l'excepció de l'any 2018 –que té la segona extensió més baixa de tots els anys de la mostra– observem un canvi dràstic en l'extensió de les notícies. Si dividim el marc temporal per la meitat observem que la mitjana de paraules del 2010 al 2015 és de 357,2 paraules, en canvi en la segona meitat, des de 2016 fins l'últim primer assassinat per violència de gènere a l'any 2020, la mitjana incrementa fins les 562,8 paraules.

A què es deu aquest repunt en l'extensió de la notícia? Comparant amb el marc social i les estadístiques espanyoles, és important destacar que, segons el informe anual de la Fiscalía General de l'Estat, al 2015 van morir 62 dones a mans de la seva parella o exparella, enfront de les 58 del 2014. A més a més, també es va incrementar la "brutalitat" dels mitjans emprats o de la manera d'assassinar a la víctima. El informe assenyalava que de les 62 assassinades només 14 van denunciar al seu maltractador. Aquest podria ser un dels factors pels quals la premsa va observar una necessitat pública d'informar sobre violència de gènere.

Tanmateix, si comparem el número de paraules amb el número de fonts utilitzades en cada notícia, observem que en les notícies que tenen més de 374 paraules, és a dir, les notícies de 2012, 2014, 2015, 2016 2017, 2019 i 2020, el número de fonts utilitzades és directament proporcional a la llargària de la notícia: a més paraules, més fonts. No obstant això, és interessant destacar que el número de fonts no sempre afecta a la diversitat d'aquestes. No totes les notícies d'entre 4 i 6 fonts utilitzen fonts personals. De fet, en la notícia de l'any 2019, en la que se citen més de 6 fonts, cap d'elles és personal. Com podem veure en el gràfic nº4, el 70% de les notícies no utilitzen fonts personals. Així mateix, el “ 60% de les notícies segueixen el patró de “no utilitza fonts personals, però sí institucionals i documentals.”

Tipologia de fonts d'El Periódico de Catalunya

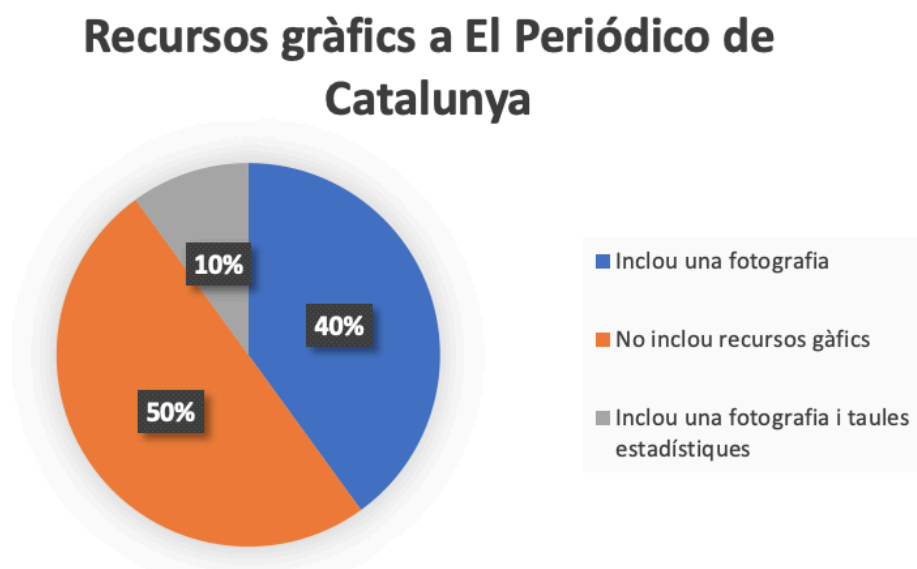
Gràfic 4: tipologia de fonts de les notícies d'El Periódico de Catalunya. Font: elaboració pròpia

El document *Recomanacions sobre el Tractament de la Violència de Gènere en els Mitjans de Comunicació*, aconsella “evitar recollir testimonis del veïnat i dels familiars, si no tenen dades concretes i aprofitables.” Per tant, en aquest sentit, el fet de que una ampla majoria de les notícies utilitzin fonts qualificades, especialitzades i de solvència contrastada, en comptes de fonts personals que involucren a terceres persones que no tenen una vinculació directa amb el cas, o que encara que tinguin lligams de parentiu o sentimentals no aporten res, és positiu i correcte.

La meitat de les notícies analitzades estan signades. El fet de que portin la signatura d'un periodista en comptes d'una agència o la redacció és positiu, ja que indicar l'autoria denota una certa jerarquia

a la notícia i atorga un valor afegit al cas. D'aquest 50% de notícies signades per periodistes, 3 les ha escrit una dona i dos un home. L'altre meitat de notícies estan signades per la redacció i per tant, no consta qui ha escrit la notícia.

L'espai que se li dedica a una notícia també és un indicador de la importància que el mitjà li dona a aquesta. Per tant, incloure o no recursos gràfics, ja siguin; fotografies, il·lustracions o taules estadístiques, és clau. Podem observar en el gràfic nº3, que la meitat de notícies no inclouen recursos gràfics, un 40% inclouen una fotografia i una notícia, en concret la de l'any 2019, inclou una fotografia i diversos gràfics.

Gràfic 5: l'ús de recursos gràfics a les notícies d'El Periódico de Catalunya. Font: elaboració pròpia

Més endavant –en l'anàlisi de contingut– analitzaré el significat i valor de les imatges i estadístiques, però a nivell quantificable, com he dit abans, el fet de que s'inclogui una imatge és positiu, ja que a més espai, més visibilitat té la notícia. Trobo important destacar que, en el cas de l'anàlisi de El Periódico de Catalunya, s'està repetint un patró en el tractament dels primers casos d'assassinat per violència masclista: totes les notícies de la segona meitat de la mostra – amb excepció de 2018– utilitzen un recurs gràfic, a diferència de la primera meitat del marc temporal de la mostra, que només inclou una fotografia la notícia de l'any 2012.

La notícia de l'any 2019, que és la més extensa, la que més número de fonts utilitza i la que té un millor posicionament en el diari (pag. 2) és la única notícia que complementa la informació amb

recursos gràfics estadístics. Aquests són els següents: gràfica sobre les dones víctimes mortals per any per la violència de gènere a Espanya des del 2003, els grups d'edat de la víctima i l'agressor l'any 2018, el país de naixement de les víctimes, la situació jurídica, el tipus de relació que tenia la víctima amb l'agressor (parella o exparella) i les assassinades per cada comunitat l'any 2018, les denúncies per violència de gènere i les condemnes per denúncia falsa des del 2009 fins el 2017 i per últim, una gràfica comparativa entre víctimes mortals homes i víctimes mortals dones des del 2008 fins el 2016. A més a més, també inclou una il·lustració (no consta la font) d'una dona maltractada.

Ranking d'importància:

2019→	18
2012→	17
2020→	16
2010→	15
2017→	13
2016→	10
2014→	9
2015→	6
2011→	6
2018→	4
2013→	0

*Taula 1: Ranking
índex d'importància
El Periódico de
Catalunya*

Partint de l'índex d'importància elaborat pel Dr. Zunino (2016) he pogut fer un ranking quantitatiu i empíric que m'ha permès veure l'evolució de la rellevància informativa de les notícies en el marc temporal de 10 anys.

Observem que la única notícia que es classifica com a “importància alta” (de 18 a 25 punts) és la de l'any 2019 amb 18 punts. Aquesta elevada puntuació és a causa del compliment de tots els requisits de manera positiva menys dos: no és un tema de portada i no es troba en pàgina senar. No obstant, al obrir secció, puja molt la importància de la notícia, ja que suma 4 punts en la nota total. Només aquesta i la de l'any 2020 obren secció.

El 50% de les mostres analitzades se situen en “importància mitjana” (de 9 a 17 punts) i el 40% restant en “importància baixa” (de 0 a 8 punts). És interessant veure com la suma de diferents factors (pàgina senar, notícia signada, gran

tamany, amb subtítol, titular gran i ubicació a la part superior) posicionen la notícia del 2012 en segona posició. En canvi, les notícies d'anys posteriors al 2012 baixen posicions al ranking, ubicant-se l'any 2013 amb 0 punts a importància baixa, l'any següent, al 2014, el nivell d'importància puja fins a obtenir 9 punts i posicionar-se en el grup de “importància mitjana”. No obstant això, l'any 2015 torna a baixar la tendència i passa classificar-se de nou en “importància baixa” amb 6 punts. L'any 2016 i 2017 remunta fins els 10 i 13 punts respectivament i ocupa un nivell mig respecte el total de les mostres, però aquesta evolució no serà exponencialment creixent, ja que al 2018 torna a haver-hi una baixada en el nivell d'importància i la notícia d'aquest any serà la segona amb menys importància

amb la segona pitjor valoració: 4 punts. Aquesta notícia, la podríem classificar com a un excepció en la tendència, ja que els anys posteriors, fins a la última notícia analitzada, la d'aquest mateix any, ocupen el top 3 del ranking d'importància.

La Vanguardia

Les notícies analitzades de La Vanguardia són 11 en total i en cap dels anys de la mostra el primer assassinat per violència de gènere ha sigut un tema de portada. Totes les notícies es troben entre les pàgines 22 i 38. A diferència d'El Periódico de Catalunya, cap notícia obre secció i totes es troben en l'apartat de Tendències, amb l'excepció de la notícia de l'any 2014, que es troba en Actualitat, a la pàgina 22.

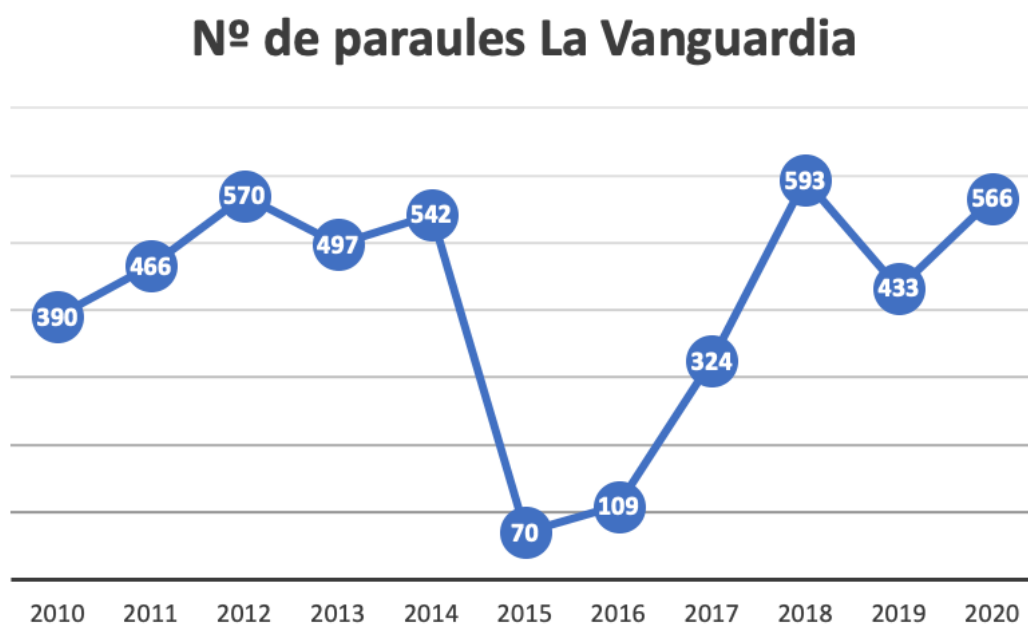
El 45% de les notícies es troben en pàgines senars i el 55% en pàgines parells i cap notícia ocupa més d'una pàgina. Per tant, en comparació amb El Periódico, el percentatge de visibilitat de les notícies és lleugerament més elevat. Així mateix, observem que la majoria de les notícies (64%) es posicionen en la part superior de la pàgina i que el patró més repetit és la ubicació en la part superior esquerra (un 46% de la mostra total). Un 27% de les notícies es troben en la part inferior de la pàgina i només un 9% (la notícia de l'any 2018) es troben al mig.

Convé ressaltar que La Vanguardia, encara que sí ha informat tots els anys sobre el primer assassinat per violència masclista, l'any 2015 i 2016 ho va fer a través d'un destacat que formava part d'una altre notícia, que –com explicaré més a fons a l'anàlisi de contingut– no tenia res a veure amb el crim. Això repercuteix directament al n° de paraules, n° de fonts, tipologia d'aquestes i altres indicadors que es veuran reflectits a l'hora d'avaluar la notícia amb l'índex d'importància de Zunino.

En el cas de la Vanguardia, la suma de les paraules de la primera meitat del marc temporal de la mostra analitzada (2010-2015) és superior que la segona meitat (2016-2020), ja que la mitjana de la primera meitat és de 489 paraules i la de la segona de 405 paraules. Per tant, encara que les notícies de l'any 2018 (593 paraules) i la del 2020 (566 paraules) siguin la primera i tercera notícies més llargues de tota la mostra, el fet de que les notícies de l'any 2016 i 2017 siguin tan curtes repercuteix negativament a la mitjana i provoca un decreixement en la tendència entre una meitat de la mostra i l'altre. No obstant, cal senyalar que la diferència entre les mitjanes de les dues

meitats no és tan elevada com en el cas del Periódico i per tant, no considero que hi hagi un punt d'inflexió a partir de la meitat de la dècada en el cas de La Vanguardia.

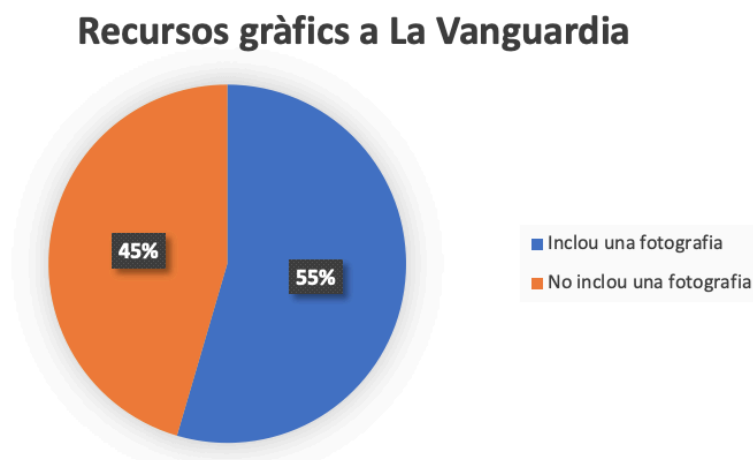
Tanmateix, en termes numèrics, observem que el cas de La Vanguardia és contrari al del Periódico. Com podem veure en el gràfic nº6, el número de paraules de les notícies del 2010 al 2014 oscil·la entre la xifra de 390 i 542 paraules, fent créixer exponencialment aquesta xifra any rere any. No obstant, l'any 2015, l'extensió de la notícia baixa dràsticament per les raons que he mencionat prèviament. A partir de l'any 2016, l'extensió de les notícies torna a créixer i observem que el pic més alt es troba a l'any 2018, amb un total de 593 paraules d'extensió.

Gràfic 6: evolució del nº de pàgines de les notícies de La Vanguardia. Font: elaboració pròpia

És interessant recordar que el 2018 és un any molt negatiu per El Periódico i la notícia es classifica com a “importància baixa”. A part de que l'extensió de la notícia del Periódico és d'un total de 176 paraules, hi havia altres requisits de l'índex d'importància que no complia i que, en canvi, la notícia de La Vanguardia sí. No obstant, això ho veurem més endavant, en l'anàlisi dels resultats del ranking i veurem que la notícia del 2018 no ocupa una posició tan alta. Aquest fenomen ens demostra que per molt extensa que sigui la notícia, hi ha altres factors que hi juguen un paper més important, com per exemple, l'ús d'elements gràfics.

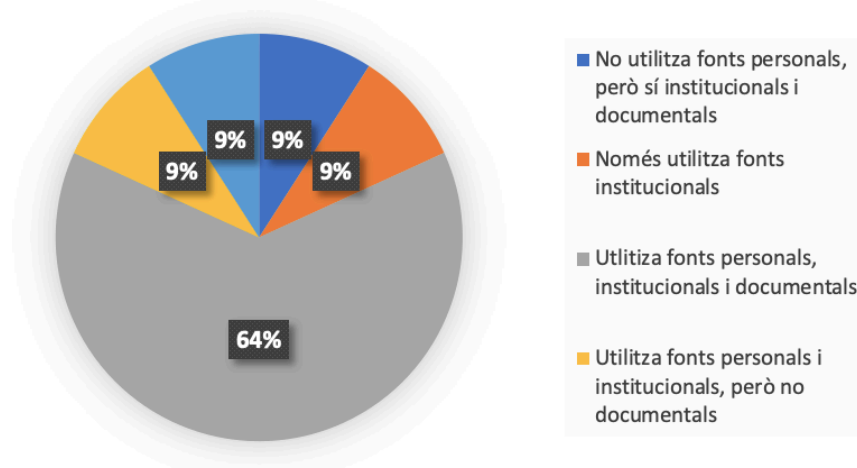
Com podem veure al gràfic nº7, més de la meitat (55%) de les notícies de La Vanguardia inclouen fotografia. De fet, des del 2014 fins el 2018 no s'han inclòs fotografies acompanyant les notícies, però la resta dels anys, sí. A diferència d'El Periódico, La Vanguardia no ha inclòs estadístiques en cap notícia.

Gràfic 7: Recursos gràfics La Vanguardia

Pel que fa a les fonts utilitzades, el 46% de les notícies utilitzen més de 6 fonts, el 27% utilitzen de 4 a 6 fonts, el 18% de 1 a 3 fonts i el 9% (la notícia de l'any 2015) no utilitza cap font. Per tant, observem com La Vanguardia tendeix a utilitzar més fonts que El Periódico en una mateixa notícia. Pel que fa a la tipologia d'aquestes, observem que el patró a l'hora d'utilitzar fonts és diferent al d'El Periódico. Podem veure al gràfic nº8 que més de la meitat de les notícies (el 64% del total) utilitzen fonts personals, institucionals i documentals. Només un 9% de les notícies repeteixen el patró més repetit d'El Periódico: “no utilitza fonts, personals, però sí institucionals i documentals”, en concret, la notícia de l'any 2017. Aquesta és una gran diferència que analitzaré més a fons en l'anàlisi de contingut.

Tipologia de fonts La Vanguardia

Gràfic 8: Tipologia de fonts La Vanguardia

En el cas de La Vanguardia, el 46% de les notícies estan signades. D'aquestes, el 60% estan signades per homes i el 40% per dones. Per tant, observem que més de la meitat de notícies (el 54% del total) són notícies signades per la redacció o per l'agència Efe, i per tant no consta l'autoria de a notícia, factor que influirà en l'índex d'importància de la mateixa.

Abans de passar a avaluar les notícies en el ranking del Dr. Zunino, voldria fer un incís sobre la immediatesa de la informació en el cas de La Vanguardia. Els anys 2016 i 2017, La Vanguardia va informar un dia abans que El Periódico de Catalunya el primer cas de violència de gènere en Espanya. La notícia del 2016 a La Vanguardia apareix al diari del dia 5 de gener, informant sobre els fets del dia anterior, mentre que a El Periódico es publica el dia 6 de gener. El mateix passa al 2017, quan a La Vanguardia s'informa un dia abans (2 de gener) que a El Periódico (3 de gener). Això significa que La Vanguardia, aquests dos anys i al 2013 –quan El Periódico no va publicar cap notícia– ha informat amb més immediatesa que El Periódico.

Ranking d'importància:

2020→	17	Cap notícia supera els 18 punts, així que totes les notícies de La Vanguardia estan considerades o “importància mitjana” o “importància baixa”, en cap cas “importància alta”. Observem que comparteixen la primera posició del ranking dues notícies: la última notícia del primer cas d'assassinat per violència de gènere (la del 2020) i la notícia de l'any 2012. Aquestes dues notícies no només comparteixen puntuació, sinó que han obtingut els mateixos resultats en l'índex d'importància, ja que compleixen tots els requisits menys els d'aparèixer en la portada o obrir secció. Tot seguit, trobem les notícies dels primers anys de la mostra: la notícia del 2011 se situa un punt per davant que la del 2010 pel fet que la primera es troba en pàgina senar i la segona en pàgina parell.
2012→	17	
2011→	15	
2010→	14	
2019→	12	
2013→	12	Després trobem les notícies del 2019 i 2013 amb la mateixa puntuació: 12 punts.
2014→	10	
2018→	9	En aquest cas, torna a coincidir la puntuació amb l'avaluació, ja que a part de no aparèixer en la portada ni obrir secció, les notícies d'aquests anys es troben en pàgines parells i les firmen la redacció o l'agència Efe, indicadors que les fan perdre importància. Les últimes notícies classificades en “importància mitjana” són les del 2014 i 2018 amb un punt de diferència entre elles. Aquesta diferència és que la notícia del 2014 es troba en pàgina senar i la firma un periodista. D'aquesta manera, encara que la notícia del 2018 tingui subtítol i la del 2014 no, el fet de que es trobi en pàgina senar li fa sumar més punts en l'índex d'importància.
2017→	5	
2016→	3	
2015→	1	

*Taula 2: ranking
índex d'importància
de La Vanguardia*

Com es pot observar, el ranking d'importància de notícies no segueix cap estructura lògica. És a dir, no podem atribuir l'evolució temporal a l'evolució de la importància de les notícies. Sí que podem apreciar que totes les notícies classificades com a “importància baixa” són dels anys 2017, 2016 i 2015 amb 5, 3 i 1 punt. Totes tres pertanyen a la segona meitat de la línia temporal de la mostra. D'aquesta manera, a nivell quantitatiu, les primeres notícies analitzades se les pot atribuir més valor informatiu que les últimes.

3.5. Anàlisi qualitativa

El Periódico de Catalunya

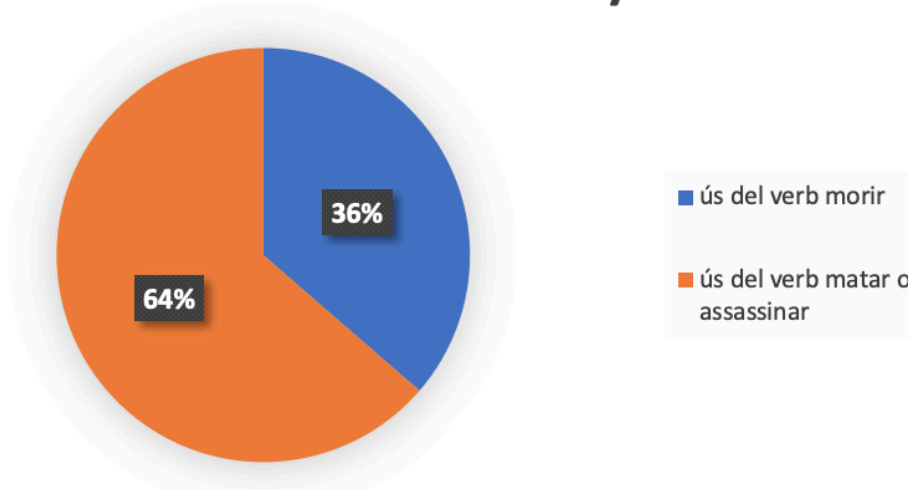
El 4 de gener de l'any **2010**, el Periódico de Catalunya titula la notícia del primer assassinat de violència de gènere de la següent manera: “Una dona és asfixiada pel seu marit a Sevilla”. En aquest titular podem observar que l'agressor és el protagonista de la notícia i detectem un excés de detalls – innecessaris– sobre com ha succeït el fet. La notícia està classificada com a “sucesos”, fet que li resta importància, ja que la tracta com un esdeveniment puntual i esporàdic que no té relació amb altres notícies de violència de gènere. En quant al subtítol: “La víctima, de 45 anys, no havia patit maltractament previ”, observo que és una afirmació rotunda i a més a més errònia, ja que en aquesta, només està contemplant la violència física com a violència de gènere, deixant de banda que la violència física en aquests casos sempre porta precedents de violència psicològica i aquesta també és una forma de maltractament.

La notícia presenta en total 5 fonts, les quals són de tipologia personal i institucional (alcalde, Policia Local, Fonts municipals, Institut Andalus de la Dona i veïns). Vull destacar la frase de les fonts veïnals que diu: “l'home tenia reconeguda una invalidesa laboral des de feia temps, i segons alguns veïns estava una « mica deprimit »”. Segons les *Recomanacions sobre el tractament de la violència masclista als mitjans de comunicació*, és contraproductiu utilitzar fonts personals si no tenen una vinculació directa amb el fet. Però en aquest cas, a part de presentar el testimoni veïnal, també es presenta un clixé de les notícies de violència de gènere als mitjans: relacionar els trastorns mentals o les addiccions amb el motiu de l'assassinat. Dir que estava « una mica deprimit » no és només presentar un diagnòstic sense certificar, sinó que blanqueja la responsabilitat de l'agressor i a més a més estigmatitza una malaltia mental. És important deixar clara la causa de la violència de gènere: el masclisme. Ni la depressió, ni les drogues ni l'alcohol són la causa directa de la violència, ja que sinó els índexs d'assassinats es multiplicarien exponencialment. Per últim, a aquesta notícia apareix la paraula mort, en comptes d'assassinat.

Com podem veure al gràfic nº9, el 64% de les notícies analitzades d'El Periódico es refereixen al primer assassinat per violència de gènere de l'any denominant la víctima com a “assassinada” i al 36% utilitza la paraula “morta”. Cal destacar que he comptabilitzat l'any 2018 en el grup de

“utilitza la paraula morta”, perquè encara que en l’avantítol de la notícia consti “dona assassinada”, en el titular es llegeix “primera mort per violència masclista d’aquest any”.

Ús del verb morir o assassinar en el Periódico de Catalunya

Gràfic 9: l'ús del verb morir o assassinar en el Periódico de Catalunya. Font: elaboració pròpia

A l'any **2011** (14 de gener), encara que al títol es llegeixi “un home mata la seva dona i el seu fill a Segòvia”, en el text es refereix a les víctimes de violència de gènere com a mortes, que no assassinades. Aquest fet, que pot passar desapercebut, en realitat és important. Utilitzant el verb “morir” s’elimina l’agressió i, per tant, l’agressor. Utilitzar el verb assassinar en tot moment és molt més recomanable, ja que d’aquesta manera emfatitzem qui ha comès el crim, qui té la responsabilitat i d’aquesta manera situem la problemàtica en un marc social i polític on el subjecte de l’acció, en aquest el crim, és l’home.

Un altre fet destacable de la notícia del 2011 és que no es manté l’anonimat de la víctima ni de l’agressor. Si bé no sabem si la família estava d’acord o no en difondre aquestes dades, les recomencacions sobre el tractament de notícies d’aquest tipus aconsellen preservar l’anonimat de les persones afectades. De les 10 notícies analitzades d’El Periódico de Catalunya, un 70% mantenen l’anonimat de la víctima i la resta informen sobre l’assassinat amb noms, cognoms i edat de la dona assassinada.

Aquesta notícia, que també està classificada com a succés, implica un altre assassinat: el del fill. En la mateixa es menciona informació sobre una altre problemàtica: “I el seu fill ha estrenat l’estadística de menors assassinats pels seus pares, cosa que corrobora que els atacs sexistes no només afecten les dones, sinó que els fills d’aquestes són víctimes directes d’aquesta xacra i també requereixen atenció i ajuda.” Aquesta xifra, juntament amb “el 72% de les 71 mortes el 2010 no havien demanat ajuda, cosa que impedeix posar en marxa el sistema de protecció” són exemple d’un bon tractament de notícies sobre violència de gènere: contextualitzen i mostren una problemàtica global mitjançant dades estadístiques. Encara que en aquest cas, la notícia és ridículament curta tenint en compte la gravetat de la informació i he d’afegir que fer ús de la paraula “xacra” per a referir-se a la violència de gènere tampoc seria correcte, ja que la violència de gènere no té res a veure amb una malaltia, té a veure amb el masclisme i aquest és cultural i sistemàtic.

També cal destacar que les notícies del 2010 i 2011 acaben amb una recomanació final posant el focus en que les dones “no callin”. La notícia de l’any 2010, citant a l’Institut Andalus de la Dona (IAM), diu “L’entitat, a més a més, va reclamar a les dones que pateixen aquesta situació que no callin” i la notícia de l’any 2011 acaba de la següent manera: “Com Ana María, el 72% de les 71 mortes el 2010 no havien demanat ajuda, cosa que impedeix posar en marxa el sistema de protecció”.

És evident que informar de la importància de denunciar és una bona pràctica i la notícia ha de mencionar mesures preventives per evitar la violència de gènere, però s’ha de fer, en tot moment, sense culpabilitzar a la víctima. Explicar que les dones no van denunciar és, en part, responsabilitzar-les del fet, quan potser, sinó ho van fer– com he mencionat prèviament en *l’Estat de la Qüestió* – és perquè se sentien desprotegides o tenien por a no tenir una ajuda immediata. Per tant, com diu Andrea Momotio en la ponència *La violència masclista, un repte per als mitjans de comunicació* realitzada al *I Congrés internacional per a l’erradicació de les violències masclistes* (2019), és recomanable “passar del “dona, denuncia” a posar el focus en la responsabilitat social”. D’aquesta manera, eliminem la narrativa de que si una dona no ha denunciat significa que no ha fet res per evitar ser assassinada o que no ha demanat ajuda.

De l’any 2011 al **2012** (3 de gener) trobem la primera “evolució” en quant a l’ avanttítol de la notícia. Passem de “succés” a “nou cas d’una plaga social”. No obstant, encara que hem abandonat

aquell error, passar a informar sobre els assassinats de violència masclista denominant-los “plaga” tampoc és encertat. Com diu Ana Bernal Triviño (2019), això “genera una distància que evita reconèixer a uns responsables; en aquest cas, als seus veritables agressors”. El titular, descriptiu del fet ocorregut i la localitat, és el següent: “Girona pateix el primer assassinat masclista de l’any” i el subtítol de la notícia és: “Un home mata presumptament la seva dona i després se suïcida degollant-se”.

De les deu mostres analitzades d’El Periódico de Catalunya, només en dos anys es menciona el suïcidi posterior de l’agressor al titular o al subtítol de la notícia: al subtítol d’aquesta notícia (2012) i al titular de la notícia de l’any 2015: “Un home assassina l’exdona i l’excunyada i es penja”. Escriure una notícia amb perspectiva de gènere requereix posar el focus en la víctima. Al afegir les dues morts en una mateixa línia –parlant en el cas que es tracti d’un titular o subtítol– igualem l’atenció que li oferim a aquestes. D’aquesta manera ens allunyem de informar correctament el relat: qui és la víctima i qui és l’agressor. És correcte que se citi el suïcidi posterior al text de la notícia, perquè és una dada rellevant, però no pot posicionar-se al mateix nivell que l’assassinat.

La víctima d’aquesta notícia és una dona ucraïnesa de 54 anys. Això ens porta a pensar: és rellevant informar sobre la procedència geogràfica de la víctima? Segons diversos manuals, la resposta és: no. En concret, el punt número 10 de les *Recomanacions sobre el Tractament de la Violència de Gènere en els Mitjans de Comunicació* aconsella “evitar qualsevol relació de causa-efecte entre els fets i la procedència de les persones implicades, la seva situació sociocultural i/o les circumstàncies personals.” No obstant, indicar la procedència de la víctima i de l’agressor és una pràctica prou repetida en les mostres analitzades. Com observem en el gràfic 10, en un 25% de les notícies analitzades es menciona el país d’origen de la víctima, per tant, en aquestes notícies, les dones víctimes i migrants s’enfronten a un doble discriminació. Com bé sabem, la violència de gènere es tracta d’un fenomen estructural i universal, per tant, és contraproduent assenyalar i estereotipar a la víctima quan el factor de màxima rellevància és l’agressió per motius de gènere, no per motius d’odi a una ètnia, grup o minoria.

El mateix passa amb mencionar la procedència de l'agressor. En el cas d'El Periódico de Catalunya, com veiem al gràfic n°11, en el 40% de les notícies s'indica el país d'origen de l'agressor.

Procedència de la víctima a les notícies d'El Periódico de Catalunya

Gràfic 10: Procedència de la víctima a les notícies d'El Periódico de Catalunya. Font: elaboració pròpia

Procedència de l'agressor a les notícies d'El Periódico de Catalunya

Gràfic 11: Procedència de l'agressor a les notícies d'El Periódico de Catalunya. Font: elaboració pròpia

Per tal d'exemplificar aquesta mala praxis en el tractament de notícies sobre violència de gènere, trobo important destacar la imatge que es dona de la víctima i de l'agressor en la notícia de l'any **2017**. En aquesta, la primera menció que es fa sobre l'agressor és a través de la denominació “el colombià”. A part de que la víctima es presenta d'una forma no anònima: “Matilde de Castro Hernández, de 40 anys i professora universitària de Química” i l'agressor de forma anònima “Nelson E.P.T de 20”, en la notícia es dona especial importància al relat de les fonts personals, “Ella era una dona de bandera que no aparentava la seva edat i ell era un macarra; es veia de lluny que no era aigua clara.” Els testimonis veïnals en aquesta notícia ocupen un total de 17 línies de les 57 que tracten explícitament sobre el cas en el text. Un espai desproporcionat tenint en compte que sempre és preferible l'ús de fonts qualificades. Convé ressaltar que en aquesta notícia s'està tractant el cas d'una manera estereotipada, plena de tòpics que banalitzen l'assassinat. Naturalment, és recomanable explicar els antecedents i processos seguits per la persona agredida, però s'ha de fer a través de fonts especialitzades. En el cas contrari, estem tractant la informació d'una forma sensacionalista.

Tornem a l'any **2014**, en concret el 6 de gener del 2014, el titular de la notícia del primer assassinat per violència de gènere és el següent: “Un home assassina i crema la seva dona a Vilanova i la Geltrú”. Al igual que el titular que he analitzat abans de l'any 2010: “Una dona és asfixiada pel seu marit a Sevilla”, les dues notícies descriuen de manera explícita com va matar l'agressor a la víctima. Els manuals periodístics proposen una fórmula per titular les notícies de violència de gènere: subjecte (home) + verb (mata o assassina) + predicat (a la dona). Seguint aquesta fórmula evitem errors com l'ús de veu passiva que oculta a l'agressor i marquem a l'home com a subjecte de l'acció. També evitem cometre l'error de centrar-nos en els detalls escabrosos dels crims i revictimitzar a les dones assassinades.

El subtítol d'aquesta notícia és “el detingut tornava a viure amb ella, que el va acceptar tot i una ordre d'allunyament”. Aquest tipus d'informació s'ha de contextualitzar en el text. Observem que l'ampliació d'informació envers aquest tema en el cos de la notícia és la següent: “feia uns mesos que convivía amb el presumpte agressor, tot i que aquest havia tingut, temps enrere, una ordre d'allunyament després de ser condemnat per un delictes de violència masclista contra ella”. Com podem veure, s'està reforçant la culpabilització a la dona i alimentant la pregunta de per què les dones no abandonen l'entorn de violència. Segons el Cicle de Violència de Leonor Walker (1979), la violència masclista s'explica a partir de tres fases que es donen de forma cíclica: primer, l'acumulació de tensions, segon, l'agressió i tercer, la reconciliació. L'alliberació de les víctimes d'aquest procés cíclic és terriblement complex i és molt difícil tallar la relació si la víctima no rep ajuda de l'exterior. És injust que a la víctima se li atorgui aquesta responsabilitat. Per tant, els mitjans han de canviar el discurs mostrant un absolut rebuig social cap a l'agressor, difonent la complexitat del procés d'alliberació i sense assenyalar, en cap moment, a la víctima com a responsable.

En la notícia del 13 de gener de l'any **2015**, encara que el titular no sigui del tot correcte, ja que – com he mencionat prèviament – el titular no deu incloure el posterior suïcidi de l'agressor, el cos de la notícia està correctament estructurat. A l'entradeta de la notícia s'utilitza la paraula “assassinar” per referir-se al crim. Tan la víctima com l'agressor es descriuen de forma anònima, però sí es presenten dades com la edat, localitat i empadronament. La notícia utilitza fonts de la Policia Local per explicar detalls del crim. Primer, quan es va produir: “els fets es van produir al

migdia” i segon, com: “l’home va usar un objecte contundent per acabar amb la vida de la seva exparella, de 70 anys i la seva excunyada, de 64”. Posteriorment, la notícia menciona el context del crim i les prèvies denúncies de violència masclista que tenia l’agressor: “havia estat denunciat l’agost de 2013 per la seva exdona per violència masclista i maltractament psicològic continuat, encara que en va ser absolt el novembre del 2013”. Aquestes dades no frivolitzen o banalitzen el fet, sinó que aporten informació rellevant: que quelcom va fallar en el sistema per a que es decidís arxivar el cas. D’aquesta manera, la notícia acaba amb les cites de Mercedes Alonso, alcaldessa del municipi, que mostra la seva sincera repulsa i la de Carmen Montón secretària d’Igualtat de PSOE, reclamant al ministre de Sanitat, Serveis Social i Igualtat que es demostrí un compromís en contra la violència de gènere. La notícia també menciona les xifres de les víctimes mortals oficials. Com he dit prèviament, considero que aquesta notícia té una bona estructura, però caldria mencionar mesures preventives per prevenir la violència de gènere, a part de mostrar la repulsa social envers aquests crims. A més a més, s’hauria d’incloure algun element gràfic, eliminar la menció del suïcidi de l’agressor del titular i acotar més la informació de l’avantítol, que presenta la notícia com a “primer cas de l’any”, quan podria dir “primer assassinat de violència masclista de l’any”, per exemple.

En la notícia del dia 6 de gener del **2016** observem el primer canvi significatiu en la informació que es presenta al titular, avantítol i subtítol: no es presenta la notícia com el primer assassinat de l’any per violència de gènere, sinó que es presenta com a “nous casos de violència masclista”. No apareix la informació explícita fins la primera línia de l’entrada: “La violència masclista ha causat les primeres víctimes de l’any 2016”. El titular, “Assassinades dues dones per les seves parelles a Madrid i Guadalajara”, no segueix la fórmula “home + mata/assassina + a dona”, però tampoc considero que sigui un mal titular, ja que dins del moviment feminista i periodístic hi ha opinions que defensen que la dona que ha sigut assassinada o víctima de la violència, tingui el protagonisme i encapçali el titular.

La notícia compta amb un bon número de fonts, cap d’elles personals. Aquestes són: el Portaveu de la Prefectura Superior de Policia, sanitaris del Samur-Protecció Civil, L’Ajuntament de Madrid, i els Mossos d’Esquadra. També menciona altres assassinats: “L’últim crim del 2015 atribuït a la violència masclista es va produir a la localitat de Torrevella (Alacant)” o casos de violència masclista: “d’un home a Salt (Gironès) per haver provocat un incendi al seu domicili quan la seva

dona era al seu interior”, fet que visibilitza que no es tracta d’un cas aïllat. Per tant, observem com en la notícia de l’any 2016 hi ha un canvi important en el relat de la notícia. Es passa d’un relat d’un crim en concret a informar d’una problemàtica en general, interrelacionant un cas amb els altres. S’amplia el focus i es comença a tractar el tema com una qüestió política.

Aquest canvi de focus es repeteix en la notícia del 3 de gener del **2017**. Amb el titular “La policia veia un risc «baix» en l’última víctima del masclisme”, l’atenció i per tant, responsabilitat del fet recau en una institució: la policia, en concret, la Guàrdia Civil de la localitat madrilenya de Rivas Vaciamadrid. Protagonitzar la notícia del primer assassinat de violència masclista des d’una narrativa policial o judicial pot ser un error si no s’acompanya d’altres fonts expertes, com professionals formades en violències masclista, psicòlogues, antropòlogues, juristes... A més a més, com he mencionat prèviament, el protagonisme de les fonts veïnals en aquesta notícia és molt alt. Per tant, encara que la informació que es presenta al títol té una connotació política, l’ampliació d’informació al text és mínima.

La notícia va acompanyada d’una fotografia d’un pin amb un llaç a la jaqueta d’un home. En l’epígraf de la mateixa es llegeix “placa contra la violència masclista de l’alcalde de Rivas, Pedro del Cura, ahir. En totes les notícies analitzades d’El Periódico, només les dels anys 2012, 2016, 2017, 2019 i 2020 tenien fotografies. Observem que la tipologia d’aquestes és de dos tipus: Fotos que tenen relació directe amb la víctima: edifici o porta on vivia (40%) i de manifestacions de rebuig i/o solidaritat (60%). En cap cas es mostren fotografies de la víctima o del detingut/acusat. No considero que cap de les fotografies siguin sensacionalistes, ja que o bé mostren imatges de la població en rebuig a la violència masclista, o bé es tracten d’imatges informatives que no provoquen cap tipus de morbo o frivolitzen el fet.

La notícia del 21 de gener del **2018** –que a l’índex d’importància només va obtenir un total de 4 punts– al titular, es refereix a l’assassinat com a mort: “Primera mort per violència masclista d’aquest any”. Observem que la primera descripció de la víctima inclou informació sobre la seva procedència, “Una dona de nacionalitat veneçolana de 47 anys va morir apunyalada” i també s’informa de l’origen de l’agressor, “La seva exparella i presumpte agressor, d’origen canari i de 68 anys”. Aquesta notícia es limita a informar sobre els fets, en cap moment contextualitza ni informa si la víctima havia patit violència prèviament. Tampoc parla de mesures preventives i les

úniques xifres que dona són “Aquesta és la primera víctima mortal de violència masclista del 2018” i “Espanya va acabar el 2017 amb 48 dones mortes per violència masclista”.

A partir de l'any **2019**, en la notícia del 4 de gener d'aquest any, observem com canvia completament el focus de la notícia. El primer assassinat per violència masclista de l'any esdevé un tema polític i se situa en la segona pàgina del diari, obrint secció del “Tema del dia”. El titular és “Temor que la pressió de Vox suposi un retrocés en igualtat”. La notícia, que està signada per una periodista i manté l'anonimat de la víctima, també contextualitza les dades d'assassinat no només destacant que és la primera víctima de l'any, sinó que deixa constància que el fet que comenci l'any no significa que el comptador es posi a 0 sinó que diu: “La víctima es va convertir, per desgràcia seva, en la primera assassinada per la violència masclista de l'any que comença I en la número 976 des que hi ha estadístiques d'aquest tipus”. He de fer un incís, i és que afegir expressions com “per desgràcia seva” creen un cert sensacionalisme. Es pot conscienciar al lector de la problemàtica mitjançant dades, estadístiques... sense la necessitat de crear un discurs en veu passiva envers la víctima.

Les fonts d'aquesta notícia són molt plurals i significatives. Menciona l'Audiència Provincial de Navarra, les denúncies per violació, l'Institut de la Dona, l'expert i exdelegat del Govern en la matèria Miguel Lorente, la cofundadora de Dones Jutges Carla Vallejo i l'associació Dones Juristes Themí. Donant veu a les persones especialitzades en la temàtica, que són les màximes expertes i coneixedores del seu territori, es dona informació útil i seguiment de les conseqüències penals de la violència de gènere.

Per últim, a notícia del 7 de gener del **2020** encapçala la secció de “Societat” i el titular segueix la fórmula establerta: “Un home assassina la seva dona i la filla de 3 anys”. Podem llegir a l'entradeta que l'agressor es va autolesionar, però aquesta informació no apareix ni al títol ni al subtítol, així que està situada correctament.

La notícia informa a partir de fonts judicials sobre els antecedents de l'homicida: “Fonts judicials van aclarir que no hi ha antecedents per violència masclista sobre el sospitós.” També trobem fonts personals a la notícia, però aquestes estan verificades per fonts policials. La informació es presenta de la següent manera: “Segons van explicar alguns dels veïns als policies”. Fent aquestes referències, deixem constància que les fonts no es basen en rumors i tenen una base sòlida i fiable.

Respecte a les altres fonts, com hem observat en la notícia de l'any 2019, trobem que el tema va acompanyat de fonts polítiques, fent ressò de la problemàtica envers el poder del Govern per solucionar-la: “Van lamentar el crim tant Quim Torra com Pedro Sánchez, que va prometre que «ningú impedirà que el Govern continuï lluitant davant la violència masclista. Existeix, i continua matant, colpejant, humiliant. Ni una més».”

En aquest cas, la notícia fa una descripció de la vida de la víctima: “La Mónica, de 28 anys, es va criar a Esplugues, va estudiar a l'escola pública Isidre Martí i treballava a l'aeroport de Barcelona i a la Clínica Teknon” i es menciona on s'ha produït l'assassinat: “A les sis de la matinada, una trucada al 112 va avisar del doble crim comès en un dels primers del 47 del carrer de Joan de Corrales.” Entenc que la proximitat de fets és un criteri informatiu, però no crec que sigui rellevant concretar tant quan parlem de la vida de la víctima.

És cert que part del moviment feminista està d'acord en visibilitzar qui eren les víctimes per a que no quedin en l'oblit i passin a ser “un número més” en les xifres de víctimes de violència de gènere. També, a l'àmbit dels mitjans de comunicació aportar aquest tipus de dades es pot interpretar com un homenatge. No obstant, en aquest cas, considero que s'està fent ús d'una familiaritat impròpia i que es poden utilitzar altres recursos per mantenir les víctimes en la memòria, com per exemple, citar les reivindicacions i manifestacions que es fan en contra d'aquest tipus de violència. Així mostrem el rebuig social sense atemptar contra l'honor i la intimitat de la víctima.

La Vanguardia

La primera notícia analitzada de La Vanguardia és la del dia 4 de gener del **2010**. El títol és el següent: “Primera víctima del 2010 por violencia machista”. El 50% de les notícies de La Vanguardia informen explícitament al títol sobre el fet de que es tracta de la primera víctima de l'any. Aquesta diferència és significativa amb El Periódico, tenint en compte que de les notícies analitzades, només el 20% donava màxima importància a aquest fet i el mencionava al titular. Aquest indicador no considero que sigui ni positiu ni negatiu, només mostra una tendència de La Vanguardia a ressaltar el primer assassinat masclista de l'any en els seus titulars.

Observem que el subtítol ressalta el fet que la dona no havia denunciat i “volvía con su marido tras romper”. A més a més, al cos de la notícia, se cita a un veí que “contaba que era frecuente que él

se ausentara largos periodos tras cada desencuentro” referint-se a l’home agressor. Altres fonts de les notícies són la delegada del Instituto de la Mujer, Ángeles García, la consellera d’Igualtat de El Cuervo, Inmaculada Cordero i l’ alcalde de El Cuervo, Juan Garrido. Encara que he de senyalar que la selecció de fonts és encertada, ja que aporta una visió crítica, experta i política, les aportacions de les mateixes són bastant insignificatives i en algunes ocasions, buides de contingut. És a dir, quan es menciona la opinió de l’alcalde sobre els fets, se cita “apuntó que su pueblo “ha comenzado el año con mal pie”. Seleccionar aquesta declaració per aquest tipus de notícia frivolitza el fet. Aquesta pot ser una banalització perillosa i crea un clima on es minimitza la importància del fet noticiable. També veiem aquesta banalització en aquesta línia: “Como en tantos otros casos la sorpresa se extendió por el vecindario”. Estem parlant d’assassinats i al igual que hem d’escollir les fonts amb cura, també hem d’escollir les paraules correctes per a referir-nos al fet i mai designar la violència com quelcom inevitable. A més a més, quan en la notícia es menciona: “La pareja estaba intentándolo de nuevo después de numerosas rupturas y reconciliaciones” el periodista no estava contemplant el Cicle de la Violència de Gènere de Leonor Walker que he mencionat prèviament. No estem parlant d’una crisi matrimonial, sinó que hem de tractar la relació amb els qualificatius correctes: un agressor i una víctima de violència de gènere.

El titular de la notícia del 14 de gener del **2011** és “Primeras víctimas del machismo del 2011”. Observem que en els tres primers anys de la mostra analitzada, és a dir 2010, 2011 i 2012 i també a l’any 2018 i 2019, se senyala el masclisme com a culpable del fet. A la resta de notícies, observem que la tendència canvia i el protagonista del titular serà l’home agressor en qüestió. Per tant, quan el subjecte del titular és la dona, el culpable del fet és la violència masclista en general i quan el subjecte del titular és el home, la informació és més concreta i ofereix més detalls.

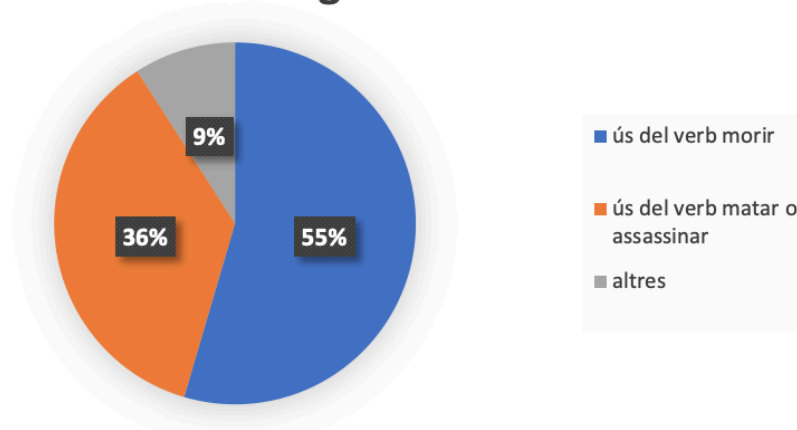
El fet de remarcar que la violència masclista és la culpable d’aquests assassinats no és incorrecte, però sí que és més propi d’articles d’opinió. Aquests tipus de titulars ajuden a la població a tenir una visió global del fenomen, però deixen en segon pla el fet en concret, que en les tres ocasions es parlarà al subtítol. En concret, el subtítol de la notícia del 2011 és: “Un hombre mata en Segovia a su mujer y a su hijo de 16 años y luego se suicida”. Primer, observem que la fórmula que normalment segueix un titular es posiciona ara com a subtítol, a causa del que he explicat prèviament, i segon, en aquest subtítol s’informa del posterior suïcidi de l’agressor quan és més recomanable que aquest tipus d’informació se situï a l’entradeta o cos de la notícia.

La notícia també presenta detalls d'aquest tipus: “la negra lista”, “Los cadáveres fueron hallados, cada uno en una habitación” o a l'epígraf de la fotografia: “Lágrimas adolescentes. Compañeros de instituto del menor fallecido en la concentración convocada en la localidad segoviana de Torrecaballeros”. Aquests tipus d'adjectivació i detalls escabrosos del crim revictimitzen a la dona i el fill assassinats i la descripció de la imatge com a “lágrimas adolescentes” crea un cert sensacionalisme que no aporta valor informatiu a la notícia.

En quant als recursos gràfics de les notícies de La Vanguardia, com hem vist a l'anàlisi quantitativa, el 60% de les notícies van acompanyades d'una fotografia. D'aquestes fotografies, un 50% són imatges que tenen relació directa amb la víctima: l'edifici on vivia o la porta de la casa, mostrant la presència policial, un 33% són manifestacions de rebuig vers la violència masclista i només un 17% (la fotografia del 2011) la classificaria com a imatge sensacionalista. En aquesta es mostra, a la part dreta de la imatge, tres noies adolescents d'esquenes, abraçant-se. A la resta de la imatge apareix una finestra i la façana de la casa que podria ser el lloc on s'ha produït l'assassinat. Considero que la imatge no és representativa envers el fet succeït i que vol transmetre pena i tristor. Les *Recomanacions sobre el tractament de la violència masclista als mitjans de comunicació*, assenyalen que “cal escollir només aquelles imatges que aportin informació i evitar concentrar l'atenció en les persones agredides i en les del seu entorn.” En tot moment s'ha de procurar que les imatges siguin impersonals i neutres i considero que, per aquest motiu, la imatge del 2011 careix de valor informatiu.

La notícia del gener del **2012**, seguint la tendència dels titulars d'anys anteriors, es titula “La violència masclista deixa la primera víctima de l'any” i el subtítol és: “Els Mossos investiguen la mort d'una dona a Girona”. Observem que la notícia designa a la víctima com a morta en comptes de com a assassinada. Com podem veure en el gràfic nº13, el 55% de les notícies utilitzen el verb morir. Al contrari que El Periódico, que la majoria de notícies seguien la recomanació de l'ús del verb assassinar, a La Vanguardia només en un 36% de les notícies utilitza el verb matar o assassinar per referir-se al crim de violència masclista. He designat com a “altres” un 9 % de les notícies (en concret la notícia de l'any 2018), que en cap moment es refereix a la víctima amb la paraula morta o assassinada ni tampoc utilitza aquest tipus de verbs, sinó que fa ús de la paraula “apunyalada”.

Ús del verb morir o assassinar en La Vanguardia

Gràfic 13: l'ús del verb morir o assassinar en La Vanguardia. Font: elaboració pròpia

A l'entradeta de la notícia observem que s'indica el posterior suïcidi de l'agressor: “Els primers indicis apunten que Olexander P., un home de 53 anys, va matar presumptament la seva dona, Natalya P., de 54, a Girona i posteriorment es va suïcidar.” També veiem que, a diferència de la notícia del mateix any d'El Periódico de Catalunya, en aquesta notícia no es mencionen els noms i cognoms de víctimes i agressors. Com he esmentat prèviament, és preferible mantenir l'anonimat de la víctima, però en el cas de l'agressor la situació canvia. Trobem en diferents manuals i recomanacions, així com en el moviment feminista, que consideren el perfil de l'agressor d'interès públic i útil. No obstant, sempre s'ha de tenir en compte la presumpció d'innocència i més en notícies que són d'actualitat tan immediata.

Considero que la selecció de fonts d'aquesta notícia és encertada, ja que tenim fonts institucionals i documentals (Mossos d'esquadra, Conseller d'interior Felip Puig, Presidenta de l'Institut Català de la Dona Montse Gatell i l'Ajuntament de Girona), així com fonts personals, però presentades d'una manera que, al meu parer, serveixen per presentar mesures preventives de la violència de gènere. En aquest cas, el paper dels veïns sobre les sospites de violència de gènere. La notícia dona protagonisme a la qüestió de que els veïns no havien sentit mai una discussió entre la parella: “Era una parella molt tranquil·la, gens conflictiva, i mai no havia sentit cap discussió” diu un veí. Aquest tipus de testimoni, que en aquest cas no va detectar cap conflicte previ, pot visibilitzar el fet de que no només poden denunciar les dones víctimes de la violència, sinó que si algú sospita que s'està produint aquest tipus de violència, no quedi indiferent i actuï.

L'any **2013**, en la notícia del 5 de gener, veiem un canvi al titular: “Un home degolla la seva exparella i mare del seu fill a València”, ara passa a ser l'home el subjecte i per tant protagonista de la notícia. A l'entradeta de la notícia llegim: “Dijous a la nit una dona de 33 anys es va convertir en la primera víctima mortal de la violència masclista del 2013 a Espanya”. Podem observar que s'està tractant a la dona assassinada en veu passiva. La víctima mai ha de ser tractada de forma passiva. És una dona que tenia vida, projectes de futur... s'ha de ressaltar això, d'aquesta manera es fa redundància de la injustícia social a la que ens enfrontem amb la violència masclista.

La notícia inclou xifres i informació rellevant a través de les fonts institucionals, com per exemple “la ministra Ana Mato insisteix en la necessitat de “trencar el silenci còmplice que envolta la violència de gènere i evitar que els agressors quedin impunes” o “La delegada del Govern a la Comunitat Valenciana, Paula Sánchez de León, que va participar en una concentració de cinc minuts de silenci en repulsa per aquest crim”. Aquest tipus de testimonis contribueixen a la sensibilització social i reflexa les mostres de rebuig envers la violència de gènere, així com la resposta política a aquest problema. No obstant, a aquesta notícia pren massa protagonisme els testimonis que van veure l'assassinat al carrer: “Vaig sentir crits d'auxili i quan vam sortir la noia era a terra tota tacada de sang. Els metges van intentar reanimar-la però ja era morta” diu una veïna. Aquest testimoni fa ús d'una adjectivació innecessària –que també veiem a altres parts del text, així com al titular– que només proporciona morbositat.

També vull remarcar el títol del destacat de la notícia: “protegir les dones més vulnerables”. Encara que cal crear una sensibilització social davant el problema i visibilitzar que els dones immigrants, amb discapacitat i menors d'edat són més vulnerables davant aquesta violència, utilitzar el verb “protegir” crea un cert paternalisme i contribueix al pensament de la dona com un ésser dèbil i vulnerable que necessita la protecció d'algú més fort i capaç.

El 6 de gener del **2014**, La Vanguardia titula la notícia de la següent manera: “Calcinada una dona a Vilanova, primera víctima de violència masclista”. Utilitzar formes impersonals per referir-se al crim és un error. També es repeteix aquesta tendència en la notícia del 2016 “Una dona mor estrangulada” i en la de l'any 2019 “Una dona apunyalada a Laredo”.

D'aquesta manera, de forma indirecta, es rebaixa el nivell de responsabilitat de l'homicida i es perpetuen estereotips que amaguen el subjecte de l'acció i la raó política de l'assassinat. En el cas de la notícia del 2016 –de la que parlaré més endavant– encara que l'agressor no s'hagi enfrontat al procés penal corresponent, sabem que en cap cas la dona “ha mort”, sinó que tenim certesa absoluta de que es tracta d'un assassinat, per tant, ens hem de referir amb les paraules i formes verbals precises.

En la notícia del 2014, veiem com s'utilitzen diversos eufemismes com “la seva parella sentimental” o “l'home” per a referir-se al presumpte agressor. Hem d'intentar fugir dels eufemismes i mots genèrics i parlar de l'autor dels fets com l'agressor, l'homicida, el detingut o l'investigat. També observem que es diu el nom, cognoms i edat de la víctima, però de l'agressor només el nom i l'edat.

En quant a les fonts, la notícia menciona fonts municipals, com l'alcaldesa Neus Lloveres que “que va qualificar d'horrorós”, i va manifestar la seva “decepció” pel fet que es continuïn produint casos de violència masclista.” També menciona al líder de l'oposició Joan Ignasi Elena, que “va expressar la seva “tristesa, ràbia, solidaritat i també compromís per no defallir en aquest combat””. Les fonts personals són escasses i no tenen protagonisme i per acabar, s'informa de la manifestació espontània que es va originar i se cita a Carla Vall, que va fer una crida als ciutadans a “intervenir quan se senten cops i crits”. Encara que en el text es descriu la manifestació: “Moltes persones van encendre espelmes, van fer onejar banderes liles (símbol de la lluita feminista) i van escriure missatges de repulsa.” Considero que s'hauria d'haver complementat el text amb una imatge de la manifestació.

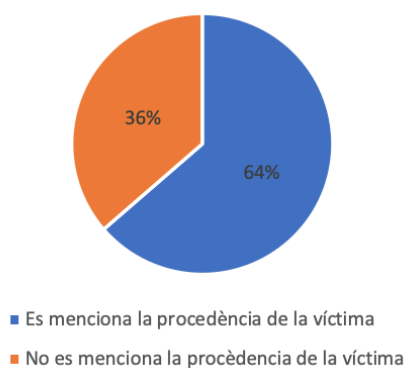
La informació que es dona sobre el primer assassinat per violència de gènere el dia 13 de gener de l'any **2015** es troba en un destacat que forma part d'una notícia que no té relació amb el fet. El titular de la notícia és el següent: “El monitor de Lloret admet davant el jutge que va abusar de fins a 17 menors”. Com podem veure, una notícia no té relació amb l'altre.

Sota el avanttítol de “violència masclista”, el destacat titula el fet com a “Doble crim a Elx”. La informació que es dona en les 16 línies de la notícia respon a les preguntes on?, com? i què?. En les primeres línies explica a qui va matar l'agressor: “un home va matar ahir la seva exparella sentimental i la seva germana”, després explica què va fer “es va penjar en una casa entre les

pedanies rurals de l'Altet i Balsares". Tot seguit, la notícia menciona: “els tres morts, de nacionalitat espanyola”. Primer, observem que s'està igualant la mort per assassinat a la mort per suïcidi i segon, veiem que s'està fent menció de l'origen de les víctimes i l'agressor quan és informació sense valor informatiu.

En el cas de les notícies analitzades de La Vanguardia, com podem veure al gràfic nº14, en més de la meitat de les notícies (64%) es menciona la procedència de la víctima i de l'agressor. Observem que, a diferència d'El Periódico, La Vanguardia sempre que indica la procedència de la víctima, també indicarà la de l'agressor i viceversa. En canvi, a El Periódico, aquestes dades no tenen una correlació entre elles. Observem una diferència important si comparem amb els resultats obtinguts prèviament amb El Periódico de Catalunya. Recordem que, en El Periódico, el percentatge de les notícies que no menciona la procedència de les víctimes és del 75%, en canvi, com podem veure al gràfic nº14, el percentatge baixa fins el 35%. El mateix passa amb l'agressor (gràfic nº15), en el cas de La Vanguardia, també es tracta d'un 35 % de les notícies en que no es menciona la procedència geogràfica i, en canvi, al Periódico, en un 60%.

Procedència de la víctima a les notícies de La Vanguardia

Gràfic 14: Procedència de la víctima a les notícies de La Vanguardia. Font: elaboració pròpia

Procedència de l'agressor a les notícies de La Vanguardia

Gràfic 15: Procedència de l'agressor a les notícies de La Vanguardia. Font: elaboració pròpia

Tornant al 2015, la unitat informativa acaba amb la frase “La dona és la primera víctima per violència masclista d'aquest any”. Aquesta és la única informació que es dona envers la problemàtica de la violència masclista. Per tant, la idea central que extraïem del tractament d'aquesta notícia és que s'observa un clar retrocés en la qualitat del tractament informatiu. Es torna a tractar el fet com un succés, sense contextualització. Tampoc hi ha fonts citades i es presenta la

informació d'una manera frívola i poc curosa. Considero que, encara que es tinguin poques dades de l'assassinat, la notícia s'ha d'emmarcar en un àmbit polític i ressaltar quins problemes de fons originen aquests fets.

El mateix passa amb la notícia del 5 de gener del **2016**, que també es troba en un destacat. No obstant, la notícia a la que s'adhereix el destacat es titula: “El Suprem rebutja la gelosia com a atenuant en la violència masculista”. Per tant, sí que hi ha relació entre ambdues unitats informatives. El destacat informa sobre les dades de la víctima i l'agressor, sense dir noms, però indicant l'edat i procedència. També s'informa de la localització del fet, la confessió del crim de l'agressor: “He fet una cosa dolenta”, la denúncia de fa “uns anys” per maltractament i com va trobar la Policia Nacional el cos de la víctima: “va trobar el cadàver de la dona, al llit i amb marques d'estrangulació”.

Tanmateix, trobo important senyalar que, en la mateixa línia d'abans, una notícia de violència de gènere sempre requereix fonts expertes, la inclusió de mesures preventives i una contextualització política de la problemàtica. En 109 paraules (22 línies) no es pot oferir un tractament adequat que inclogui tota aquesta informació. A la notícia que acompanya aquest destacat tampoc s'informa del número de víctimes per violència de gènere al nostre país, així com tampoc es fa un retrat global del problema.

La notícia del 2 de gener del **2017** informa sobre l'últim assassinat de l'any 2016 juntament amb el primer del 2017. El titular diu: “Dues dones assassinades per les seves parelles en 48 hores”. La notícia, que no té subtítol, menciona fonts no oficials per fer el recompte de víctimes: “Recomptes no oficials situen en 44 (xifra que es podria incrementar de confirmar-se la mitja dotzena de casos que estan en investigació) les víctimes mortals del 2016.” Normalment se citen fonts documentals oficials, però en aquest cas, s'ha decidit utilitzar un altre recompte en el que el número de víctimes és superior a les xifres que presenta la Delegació del Govern. A més a més, la notícia també presenta les dades de les víctimes del 2015. No és incorrecte citar altres comptadors de víctimes, però s'hauria d'indicar la font.

Encara que sí es refereixin a les dones com a “assassinades”, el tractament del fet no és del tot correcte. Es menciona la procedència de la víctima i agressor del primer crim, així com l'edat d'ambdós. Tanmateix, a diferència d'El Periódico, es mantenen en l'anonimat, designant-los com

“l’home” i “la dona”. La descripció dels fets de l’últim crim de 2016 és molt simple, de manera que el protagonisme del fet se l’emporta la víctima, ja que es descriu com va morir “ferides d’arma blanca”, on i quan va ser descoberta “divendres al matí al terra de la cuina” i per qui va ser descoberta “després de l’avís del cercle més proper de la víctima”, mentre que de l’homicida, només s’esmenta que està arrestat i que era la parella o exparella de la víctima.

Per tant, com podem veure, a part de les xifres de les víctimes per violència de gènere de fins a 2 anys anteriors, la resta de notícia només tracta del succés en qüestió i no cita ni fonts expertes, ni polítiques, ni mesures preventives per evitar que segueixin succeint aquests assassinats ni mostres de rebuig social envers el fet.

La notícia del 21 de gener del **2018**, encara que és més extensa i presenta més fonts que la de l’any previ, també considero que té un tractament sota la tipologia de succés. El títol de la notícia és: “Una dona de Tenerife, primera víctima mortal del 2018 per violència masclista” i el subtítol destaca: “Detinguda l’exparella, que va patir un accident fugint de la Guàrdia Civil”. Veiem que encara que en el títol es posi el focus en la violència masclista com a problemàtica global, el que ens porta a pensar que no és un fet puntual, sinó repetitiu i sistemàtic, la notícia destaca què va passar amb l’agressor després de cometre el crim.

Segons el meu criteri, la notícia presenta informacions més destacables sobre el cas que l’accident en cotxe de l’agressor al fugir de la policia. Encara que és recomanable posar l’accent en l’agressor i no en la víctima, observo que en aquest cas és destacable la següent informació: “El subdelegat del Govern a Santa Cruz de Tenerife, Guillermo Díaz Guerra, va confirmar ahir l’existència d’una denúncia, presentada el 8 de gener passat, de Jennifer contra la seva exparella per violència masclista”. Per tant, considero que haver subtitulat la notícia de la següent manera: “La víctima va interposar una denúncia per maltractaments el 8 de gener i el jutge la va arxivar dies després” hauria estat més encertat, ja que d’aquesta manera, enquadrem la problemàtica des d’un punt de vista judicial.

La notícia fa ús de fonts personals, judicials i policials, però trobo que s’informa d’una manera confusa i existeixen contradiccions en la mateixa quant es parla de si la neta de la víctima va presenciar o no l’assassinat.

La notícia 4 de gener del **2019** es titula “Una dona apunyalada a Laredo, primer víctima de violència masclista”. Podríem dividir el cos de la notícia en dos parts: Primer, la descripció dels fets i segon, la reacció política. D’aquesta segona part, vull destacar quines fonts s’utilitzen: El president de Cantàbria, Miguel Ángel Revilla, el delegat del Govern a Cantàbria, Pablo Zuloaga, el president del Govern espanyol, Pedro Sánchez i el líder del PP, Pablo Casado. Tot homes. Per poder escriure amb perspectiva de gènere cal respectar la paritat de fonts entre homes i dones, sinó, estem retractant el fet des d’una mirada androcèntrica.

Una bona pràctica que presenta aquesta notícia és la descripció de la víctima. La mostra com una dona que tenia un futur, que deixa una filla òrfena a la República dominicana i no ho fa d’una forma sensacionalista. En aquest cas, no considero que s’estigui vulnerant el dret a la intimitat de la dona assassinada, sinó que a través d’aquesta víctima s’explica un cas en el que es veuen representades moltes més dones. No obstant això, he de destacar que la redacció de la notícia presenta detalls escabrosos prescindibles, com “la va apunyalar amb acarnissament”. A més a més, encara que en una ocasió sí que es refereix a l’agressor com a “presumpte assassí”, podem veure que al subtítol se’l presenta com “el nòvio” i a l’entradeta com “un equatorià”.

La notícia presenta una fotografia molt adequada on es pot llegir el missatge d’una pancarta que sostenen uns manifestants: “Contra el terror machista, lucha feminista”. Aquesta imatge, que es troba en la part superior i al centre de la pàgina amb l’epígraf: “Concentració i minut de silenci dels veïns de Laredo per l’assassinat de la jove Rebeca” es pot apreciar una gran multitud de gent de totes les edats en rebuig al assassinat.

Per últim, la notícia del 7 de gener del **2020**, segueix la fórmula de “home mata a dona”. El titular és: “Un home assassina la seva parella i la filla de tres anys de tots dos a Esplugues”. La notícia segueix el mateix patró que la de l’any anterior, en quant que es podria dividir en dues parts: descripció del fet i resposta política. No obstant, aquesta informa sobre els dies de dol que s’han decretat pel doble homicidi i que “350 persones es van concentrar davant el Consistori per guardar cinc minuts de silenci en record de les víctimes.” Valoro molt positivament l’ús d’aquestes xifres, juntament amb l’ús de fonts judicials com el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) que “va informar que el presumpte autor dels assassinats no tenia antecedents judicials per

violència masclista”. D’aquesta manera, presentant altres actors en l’explicació del fet, transmetem la dimensió de l’assassinat i no el tractem com un succés aïllat.

La segona part de la notícia –la part política– ocupa molt més espai que la part descriptiva del crim. En concret, les cites de fonts institucionals i polítiques ocupen un total de 65 línies davant les 34 que descriuen els fets. A diferència de la notícia de l’any 2019, encara que les fonts no són peritaries del tot, s’inclou la cita de la consellera de Presidència de la Generalitat, Meritxell Budó, que “va defensar el “compromís ferm” del Govern per erradicar totes les violències masclistes i continuar amb el treball coordinat per a la prevenció, sensibilització, detecció, atenció i recuperació de les dones víctimes.”

Comparant aquesta última notícia amb la dels anys previs, puc afirmar que aquesta és la que té un millor tractament en quant a selecció de fonts, que presenten el fet com un atemptat a la dona. El bon ús del llenguatge també és un factor clau, ja que en cap moment és sensacionalista, ni frivolitza o banalitza els fets. Tanmateix, tenint en compte que és una qüestió política i la gran presència de fonts d’aquest tipus que té la notícia, considero que el posicionament en el diari de la mateixa hauria de ser “Política”, no “Tendències”. Finalment, he de destacar que s’haurien de donar més xifres de les víctimes de la violència de gènere, d’aquesta manera aconseguiríem abordar el tema des d’una perspectiva de “perquè passa això?” i no el “què ha passat?”.

3.6. Conclusions

Durant l'elaboració d'aquest treball, he pogut conèixer quins esdeveniments històrics han estat clau en la lluita feminista i visibilització de la violència de gènere. Van caldre molts anys per aconseguir visibilitzar la violència de gènere com un problema social i polític. Però, quan els crims de les dones assassinades per fi tenien un espai en els mitjans de comunicació, eren tractats com fets imprevisibles i aïllats. És per això que quan vaig començar aquest treball i havent fet un marc teòric on vaig conèixer la situació de la que provenim, vaig pensar que aquestes pràctiques havien quedat en el passat i que el tractament informatiu sobre la violència de gènere en la premsa escrita seria més curós i contextualitzat.

L'objectiu principal d'aquesta recerca era detectar quins són els criteris fonamentals a l'hora d'elaborar una notícia de violència de gènere. Responent a la pregunta inicial: "Respecten els mitjans els codis deontològics, recomanacions de tractament i criteris ètics establerts?" Puc afirmar que, encara que no he detectat cap criteri universal establert en les notícies de La Vanguardia i del Periódico, sí he observat que en la majoria de les notícies, no es tracta l'assassinat d'una manera sensacionalista, almenys en el titular de la mateixa. Tanmateix, sí he detectat diversos errors que es repeteixen any rere any.

Primer de tot, el més destacable de tots, que es reproduïx més a La Vanguardia que a El Periódico de Catalunya, és mencionar la procedència de la víctima i l'agressor. Aquesta pràctica pot portar a una possible estigmatització del fenomen i manca de valor informatiu, ja que la violència de gènere és una problemàtica global i sistèmica.

Segon, l'ús de fonts personals. He detectat que El Periódico obeïa en major mesura les recomanacions de no incloure fonts personals, però tot i així la meitat de les notícies contien fonts d'aquest tipus. En el cas de La Vanguardia, la amplia majoria de notícies mencionaven què havien vist els veïns. Ara bé, puc concloure que, a banda de les recomanacions establertes, incloure fonts personals –sense que prenguin protagonisme– ajuda a obtenir un quadre complet del relat. És a dir, sempre que mantinguem una diversitat entre les fonts i mai siguin predominants poden aportar detalls no escabrosos útils, i apropar el fet a un context de problemàtica social.

En tercer lloc, respecte la hipòtesis: “les notícies a partir de l’any 2018 han de tenir un canvi de perspectiva en el tractament de la notícia a causa del Pacte d’Estat contra la Violència de Gènere de l’any 2017”, després de fer una comparativa en aquests 10 anys, sí que he observat una evolució tant en La Vanguardia com en El Periódico. Aquesta evolució la situaria concretament a partir de l’any 2019, ja que aquestes quatre notícies presenten una informació des d’un enfocament més polític, aïllat del format de succés que es veu a la primera meitat de la mostra.

Convé ressaltar que les últimes dues notícies de cada mitjà presenten fonts especialitzades, que ajuden a entendre l’origen de la problemàtica, però m’ha sorprès que encara que en la majoria de notícies no faltaven fonts institucionals, la menció a especialistes en la temàtica és mínima. Incloure fonts institucionals com la del President del Govern, l’alcalde/essa del municipi en concret... aporta visibilitat a la problemàtica, però considero que, en aquest cas, les notícies no atenen suficient al criteri de “diversificació de fonts” i se centren en la menció de les mínimes i reglamentàries, sense aprofundir en la temàtica recurrent a fonts expertes com psicòlogues, sociòlogues, juristes, politòlogues o activistes en moviments feministes.

En quant a l’ús de fonts documentals puc concloure que, cada any es menciona les xifres de les víctimes de violència de gènere, però quan parlem de la menció de mesures preventives, aquesta pràctica és mínima. Tanmateix, quan es menciona la importància de denunciar, he detectat una certa acusació directe a les víctimes, provocant una culpabilització innecessària i aïllada del que els manuals d’estil aconsellen.

En quant a la segona hipòtesi que vaig formular a l’inici del treball: “Les notícies més recents tindran més importància i millor qualitat en el tractament de la informació que les més antigues”, no considero que l’hagi verificat en la seva totalitat. Partint de l’anàlisi de resultats, on he observat que no hi ha hagut un creixement exponencial en la qualitat de les notícies any rere any, per tant, puc concloure que aquest no és un factor decisiu. D’aquesta manera, he de reformular la meua hipòtesis i afirmar que l’estructura de les notícies ha evolucionat al llarg dels anys de la mostra analitzada. Passem d’un relat que se centra en l’explicació dels fets des d’un punt de vista policial, fent menció a les xifres oficial d’una manera superficial i ha passat a ser un relat polític, on el marc legal i judicial té una alta presència en la notícia, contextualitzant el fet amb la situació actual.

Per tant, després de fer una anàlisi dels dos diaris en premsa escrita més llegits de Catalunya he pogut detectar que, en molts casos, el patró de succés seguia persistint en la primer meitat de la mostra analitzada (2010-2015). Notícies amb abundants fonts policials, detalls escabrosos i ús de fonts personals com el veïnat, representen l'esdeveniment brutal i tràgic com un espectacle i la víctima, en molts casos, passa a ser un subjecte passiu.

Finalment, a partir dels errors més repetits que he observat en la meua anàlisi del Periódico de Catalunya i La Vanguardia, he elaborat un seguit de propostes concretes d'actuació en forma de decàleg.

3.6.1. Decàleg

1. Situar la notícia a la secció de **política** en comptes de tendències, societat o actualitat.
2. Utilitzar el verb **assassinar** o matar i fugir de les formes verbals impersonals.
3. Acompanyar la notícia amb **imatges de manifestacions** contra la violència de gènere per mostrar el rebuig social.
4. Posar l'accent en els agressors i mantenir l'**anonimat de la víctima**, però mostrar la identitat de l'agressor quan deixi de ser el "presumpte" i se'l consideri culpable judicialment.
5. **No revictimitzar** ni mostrar paternalismes envers la dona assassinada.
6. **No estereotipar** ni reproduir mites en el relat de la notícia.
7. **No frivolitzar**, banalitzar o crear sensacionalisme envers el fet.
8. **Contextualitzar** la informació amb xifres de violència de gènere i detalls (no escabrosos) del fet.
9. Partir del cas en concret per extrapolar la informació a la **problemàtica global**.
10. Escollir **fonts expertes** d'una forma paritària, per tal d'abordar la notícia des d'una perspectiva de gènere.

4. Bibliografia i webgrafia

- Calvo, Yadira (2016). *La aritmética del patriarcado*. Editorial Bellaterra. Colección SGU.
- Bernal-Triviño, Ana (2019). *Hacia una comunicación feminista. Cómo informar e informarse sobre violencia machista*. Barcelona. Editorial UOC.
- Varela, Nuria (2013). *Feminismo para principiantes*. Barcelona. Penguin Random House Grupo Editorial S.A.U.
- Corsi, Jorge (2012). *La violencia hacia las mujeres como problema social. Análisis de las consecuencias y de los factores de riesgo*. Fundación Mujeres. Recuperat de: http://perso.unifr.ch/derechopenal/assets/files/obrasportales/op_20120308_01.pdf
- Naciones Unidas (1994, febrero). *Declaración sobre la eliminación de la violencia contra la mujer*. Asamblea General. Recuperat de: <https://www.acnur.org/fileadmin/Documentos/BDL/2002/1286.pdf?file=fileadmin/Documentos/BDL/2002/1286>
- Organización de las Naciones Unidas para la Educación, la Ciencia y la Cultura (2012). *Gender-Sensitive Indicators for Media. Framework of Indicators to Gauge Gender Sensitivity in Media Operations and Content*. Recuperat de: https://unesdoc.unesco.org/in/documentViewer.xhtml?v=2.1.196&id=p::usmarcdef_0000231069&file=/in/rest/annotationSVC/DownloadWatermarkedAttachment/attach_import1caa0765-42d7-4f3c-8cd4-8183410edece%3F%3D231069spa.pdf&locale=en&multi=true&ark=/ark:/48223/pf0000231069/PDF/231069spa.pdf#2746_14_S_INT.indd%3A.93066%3A220

- Permanyer, Magalí (2018). En Violències estructurals, desmuntant el patriarcat. Jornada 14 de novembre de 2018. Espai Francesca Bonnemaison. Diputació de Barcelona.
Recuperat de:
<https://www.diba.cat/documents/232140/212059149/lilibretó+jornada+definitiu.pdf/bd186369-be49-49ee-8f64-a13d35b44be4>

- W. Scott, Joan (1986). *El género: una categoría útil para el análisis histórico*. American Historical Review. Recuperat de:
http://fundacionhenrydunant.org/images/stories/biblioteca/derechos_economicos_sociales_culturales_genero/El%20Genero%20Una%20Categoría%20Útil%20para%20el%20Análisis%20Histórico.pdf

- Lamas, Marta (2000). *El género. La construcción cultural de la diferencia sexual*. Grupo Editorial Miguel Ángel. Recuperat de:
<https://www.te.gob.mx/genero/media/pdf/e80b6147a28e3f0.pdf>

- Palacios Peña, Eva M^a (2007). *Fórmulas para la Igualdad n°5*. Proyecto Nemesis. Iniciativa Comunitaria EQUAL. Mancomunidad de Municipios Valle del Guadiato.
Recuperat de: <http://www.fundacionmujeres.es/maletincoeducacion/pdf/CUAD5horiz.pdf>

- Altés, E. (1998) *Violència privada, espectacle públic*. En Capçalera. 1998, no. 87, pp. 5-11. Recuperat de: https://ddd.uab.cat/pub/artpub/1998/182550/capcalera_a1998n87p5.pdf

- Carballido González, Paula (2007). *Movimientos sociales y medios de comunicación: el cambio en el tratamiento de la violencia contra las mujeres*. Recerca, Revista de pensament i anàlisi, no. 7. 2007. Recuperat de: <http://www.e-revistes.uji.es/index.php/recerca/article/view/187/172>

- García, Adela (2009). *Gènere i desenvolupament humà: una relació imprescindible*. Mou-te per la igualtat, És de justícia. Recuperat de:
https://www.entreculturas.org/sites/default/files/genere_i_desenvolupament_huma_una_relacio_imprescindible_catalan.pdf

- Fernández Arribas, Javier i Noblejas, Myriam (2010). *Cómo informar sobre violencia contra la mujer en las relaciones de pareja*. Centro Reina Sofia. Recuperat de:
https://igualdade.xunta.gal/sites/default/files/files/documentos/como_informar_violencia_parella.pdf

- Sánchez Ruíz, Rubén (2010), *Un any posant el dit a la nafra... Els millors posts del primer any d'un bloc antimasclista*. Barcelona: Printulibro Intergrup, S.A.

- Izquierdo, Maria Jesús (1998). *El malestar de la desigualdad*. Madrid. Cátedra. Recuperat de: <https://papers.uab.cat/article/view/v62-pujal/pdf-ca>

- Zunino, Esteban (2014). *La relevancia de las noticias en la prensa gráfica. Una reflexión teórico-metodológica a partir del análisis del conflicto entre las corporaciones agrarias y el gobierno argentino*. Consejo Nacional de Investigaciones Científicas y Técnicas (Conicet). Recuperat de:
http://www.scielo.org.mx/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S0188-252X2016000100006

- Gallego, Juana (2020). *Violencia de género y medios de comunicación: avances y desafíos*. La Romana. República Dominicana 4 y 5 de julio de 2019. Recuperat de:
<https://tribunalsitestorage.blob.core.windows.net/media/19707/pdf-conferencia-violencia-de-género-y-medios-de-comunicación-retos-y-desafios.pdf>

- Gallego, Juana. *Violencia de género en los medios de comunicación. Curso on-line para la formación multidisciplinar de profesionales que atienden la violencia de género*. Pacto de Estado contra la violencia de género. Escuela on-line de formación de violencia de género.

- Lombardo, Emanuela i León, Margarita (2014). *Políticas de igualdad de género y sociales en España: origen, desarrollo y desmantelamiento en un contexto de crisis económica*. Investigaciones Feministas 2014, vol. 5 13-35. Recuperat de: <http://www.inmujer.gob.es/publicacioneselectronicas/documentacion/Revistas/ANALITICAS/DEA0285.pdf>

- Impacto de género ya! (2015, agost). *Manifiesto feminista sobre los presupuestos generales del Estado para 2016*. Recuperat de: <https://impactodegeneroya.blogia.com>

- Montalbán Huertas, Inmaculada (2006). *Malos tratos, violencia doméstica y violencia de género desde el punto de vista jurídico*. II Congreso de violencia doméstica y de género. Pags.91-100. Junta de Andalucía. Recuperat de: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=2149138>

- Borraz, Marta (27/9/2017). *El Pacto de Estado contra la Violencia Machista cumple dos años sin seguimiento y con medidas clave aún pendientes*. Eldiario.es. Recuperat de: https://www.eldiario.es/sociedad/Pacto-violencia-machista-segundo-aniversario_0_946305784.html

- EFE (4/5/2020). El Gobierno acuerda el reparto de 100 millones del Pacto de Estado Violencia Género para 2020. Publico.es. Recuperat de:
<https://www.publico.es/sociedad/violencia-genero-gobierno-acuerda-reparto-100-millones-pacto-violencia-genero-2020.html>
- Insitut Català de les Dones (2019, octubre). *I Congrés internacional per a l'erradicació de les violències masclistes PONÈNCIES*. Barcelona. Generalitat de Catalunya. Recuperat de:
http://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/violencia_masclista/Congres_VM/LLibre-de-ponencies.pdf

Recomanacions i manuals d'estil per al tractament d'ela violència de gènere als mitjans de comunicació:

- Associació de Dones Periodistes de Catalunya (2009). El tractament de la violència masclista als mitjans de comunicació. Recuperat de:
http://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/docs/mco_recomanacions_tractament_violencia.pdf
- Carrasco Rocamora, M., Corcoy Rius M., Puig Mollet, M., Riera Salazar E. (2011, novembre) *Impacte de les recomanacions sobre el Tractament de la Violència Masclista als Mitjans de Comunicació*. Associació de Dones Periodistes de Catalunya. Recuperat de: http://www.adpc.cat/new_site/wp-content/uploads/2011/11/TractamentV.Mitjans2011ADPC.pdf
- Castelló Belda, R., Gimeno Berbegal A. (2018). *Manual d'estil per al tractament de la violència masclista i el llenguatge inclusiu en els mitjans de comunicació*. Unió de Periodistes Valencians finançada per l'Ajuntament de Castelló. Recuperat de:
<http://www.unioperiodistes.org/wp-content/uploads/2018/11/manualupv-digital-2.pdf>

5. Annexos

Noticia	Any	Mitjà	autoria	signatura	recursos grafics	fonts personals	fonts institucionals	fonts documentals	numero de fonts	apartat	num. Pagina	posicionament en el diari	numero de paraules
1	2010	La Vanguardia	signatura	home	si	si	si	si	4-6	tendencies	22	part superior esquerra	390
2	2011	La Vanguardia	redaccio	no consta	si	si	si	si	4-6	tendencies	29	part superior	466
3	2012	La Vanguardia	signatura	dona	si	si	si	si	mes de 6	tendencies	25	part superior esquerra	570
4	2013	La Vanguardia	redaccio	no consta	si	si	si	si	mes de 6	tendencies	28	part superior esquerra	497
5	2014	La Vanguardia	signatura	home	no	si	si	si	mes de 6	actualitat	23	part inferior	542
6	2015	La Vanguardia	signatura	dona	no	no	no	no	0	tendencies	26	part superior	70
7	2016	La Vanguardia	agencia	no consta	no	no	si	no	1-3	tendencies	33	part inferior	109
8	2017	La Vanguardia	redaccio	no consta	no	no	si	si	1-3	tendencies	26	part inferior esquerra	324
9	2018	La Vanguardia	redaccio	no consta	no	si	si	si	4-6	tendencies	38	al mig	593
10	2019	La Vanguardia	agencia	no consta	si	si	si	no	mes de 6	tendencies	22	part superior esquerra	433
11	2020	La Vanguardia	signatura	home	si	si	si	si	mes de 6	tendencies	29	part superior esquerra	566
12	2010	El Periodico	signatura	dona	no	si	si	no	4-6	societat	27	part superior	353
13	2011	El Periodico	signatura	dona	no	no	no	si	1-3	societat	24	part superior dreta	189
14	2012	El Periodico	signatura	home	si	no	si	si	4-6	societat	31	part superior esquerra	390
15	2013	El Periodico	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	0
16	2014	El Periodico	redaccio	no consta	no	no	si	si	4-6	societat	26	part inferior	480

17	2015	El Periodico	redaccio	no consta	no	no	si	si	4-6	societat	28	detra	374
18	2016	El Periodico	redaccio	no consta	si	no	si	si	4-6	societat	26	part superior	518
19	2017	El Periodico	redaccio	no consta	si	si	si	si	4-6	societat	29	esquerra	439
20	2018	El Periodico	redaccio	no consta	no	no	si	si	1-3	societat	38	part superior dreta	176
21	2019	El Periodico	signatura	dona	si	no	si	si	mes de 6	tema del dia	2	pagina sencera	963
22	2020	El Periodico	signatura	home	si	si	si	si	4-6	societat	24	pagina sencera	718

BASE DE DADES DE L'ANALISI QUANTITATIVA

*N/A= No apareix

? || SUCESOS

Una dona és asfixiada pel seu marit a Sevilla

► La víctima, de 45 anys, no havia patit maltractament previ

JULIA CAMACHO
SEVILLA

«Esperàvem el nou any amb esperança i ha passat això». L'alcalde d'El Cuervo (Sevilla), Juan Garrido, resumia així l'ànim dels 8.500 veïns del municipi després de conèixer la mort

de Josefa R. Z, de 45 anys, a mans del seu marit, que va ser qui va avisar del que acabava de fer. La parella tenia múltiples discussions i s'havia separat en diverses ocasions, encara que no consten denúncies de maltractaments. Aquesta és la primera víctima de la violència masclista a Espanya aquest 2010.

La mort de Josefa es va produir diumenge cap a les quatre de la matinada a la vivenda familiar de la parella, on residien amb un dels seus

dos fills, de 22 anys i que va passar la nit fora de casa. Juan Manuel C.E., de 53 anys, trucava a aquesta hora a la Policia Local per explicar que havia asfixiat la seva dona. Els agents van anar ràpidament a la casa, però només van poder certificar la mort de Josefa.

A L'ESPERA DE L'AUTÒPSIA // El cadàver es troba a l'Institut Anatòmic Forense a l'espera de practicar-li l'autòpsia, mentre que el presumpte agres-

sor està detingut per passar a disposició judicial.

Es tracta de la primera víctima per violència domèstica a El Cuervo, que ha decretat tres dies de dol i ha suspès la tradicional Cavalcada de Reis en senyal de condol. Fonts municipals van ressaltar que la parella tenia nombroses desavinences i s'havia separat en diverses ocasions, encara que sempre ho tornaven a intentar. L'última vegada, fa un parell de mesos. L'home tenia reconegu-

da una invalidesa laboral des de feia anys, i segons alguns veïns estava una «mica deprimit», igual que la seva companya, que gairebé no sortia de casa. No obstant, en cap moment ella havia denunciat que patís maltractaments ni havia sol·licitat tampoc atenció als serveis socials per a la dona, com va confirmar l'Institut Andalús de la Dona (IAM). L'entitat, a més a més, va reclamar a les dones que pateixen aquesta situació que «no callin». ≡

||||| ARQUITECTURA

►► L'imponent edifici Burj Dubai.

Dubai obre avui les portes de l'edifici més alt del món

REUTERS
DUBAI

L'edifici més alt del món, que va començar a erigir-se en el punt culminant del boom econòmic i en què han participat més de 12.000 treballadors, s'obrirà avui a Dubai mentre l'ostentós emirat lluita per tornar a insuflar optimisme en plena crisi financera. El gratacel, que està batejat amb el nom de Burj Dubai i la seva inauguració s'ha ajornat ja dues vegades des que se'n van iniciar els treballs el 2004, suposarà una nova fita en el profundament endeutat país, conegut per les seves illes artificials en forma de palmera i les seves pistes d'esquí enmig del desert.

L'edifici es considera a l'emirat una esperançadora forma de començar el 2010, després d'un 2009 en què van saltar totes les alarmes sobre la seva salut econòmica, però també ha estat durament criticat per activistes de drets humans, que van alertar de les condicions laborals dels paletes, i pels ecologistes, que sostenen que el gratacel serà una espècie de bomba contaminant que elevarà encara més els ja per si mateixos preocupants nivells d'emissions contaminants a Dubai. L'altura exacta de la torre es manté en secret fins avui, encara que s'estima que supera els 800 metres. Els constructors han desemborsat en el projecte més de 1.000 milions d'euros. ≡

Cantada de nadales de l'Orfeó Català a la plaça del Rei

Dilluns 4 de gener, a les 19.30 h

Els cantaires, dirigits per Josep Vila, interpretaran des de les escales de la plaça:
Joia en el món, Els àngels de la glòria, Cançó de bressol, Fum Fum Fum, Adeste fideles, Un roseret eixia, Les dotze van tocant, Santa nit, El rústec villancet, El dimoni escuat, L'àngel i els pastors, El noi de la mare, i El cant de la senyera.

Us convidem a assistir a aquesta trobada per celebrar amb l'Orfeó Català l'arribada del 2010.

BARCELONA CULTURA

Ajuntament de Barcelona

CONFLICTES

JULIO CARBÓ

►► L'entrada del centre de menors La Ribera, a Mataró, ahir.

El Govern reprova a Mataró que vulgui tancar ara un centre de menors

► Veu partidista la petició de l'alcalde, que considera la situació insostenible

► La Generalitat apel·la al pacte per reduir la conflictivitat de la residència La Ribera

FIDEL MASREAL // FEDE CEDÓ
BARCELONA // MATARÓ

Es llegeix clarament entre línies al comunicat que la Conselleria de Benestar i Família va emetre ahir: l'alcalde de Mataró, Joan Antoni Barón (PSC), demana ara el tancament del centre de menors La Ribera, que depèn de la Generalitat i està ubicat al barri de l'Havana de la capital del Maresme, perquè el Govern està en mans de CiU. I també perquè s'acosten les eleccions municipals i vol situar-se del costat dels veïns que han denunciat reiteradament problemes de baralles, amenaces i actes vandàlics al voltant de la residència, que acull 36 menors. Una acusació velada que Barón va negar.

La resposta de la Generalitat a la informació publicada ahir per EL PERIÓDICO lamenta l'actitud de Barón i recorda a l'alcalde que fa menys d'un mes l'ajuntament i la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) van presen-

tar als veïns un pla per solucionar els conflictes i es van donar un termini de quatre mesos per avaluar la seva aplicació. El Govern, a la nota, no tanca explícitament la porta a clausurar la instal·lació però reivindica una oportunitat per a les millores pactades, com una nova entrada per als menors al recinte, la figura d'un controlador a l'exterior del centre i un pla de formació per als educadors.

Fonts del Govern van afegir ahir que l'alcalde actua no només arrossegat per l'actitud veïnal sinó també perquè el grup municipal del PP de Mataró havia pres la iniciativa amb una moció exigint actuacions per «minimitzar els problemes» generats per aquest equipament, opinió secundada pel portaveu popular al consistori mataroní, José Manuel López.

SOLUCIONS INTERMÈDIES // El president de la Federació d'Entitats d'Atenció i Educació a la Infància i l'Adolescència (FEDAIA), Jaume Clupés, va jutjar «precipitada» la petició de l'alcalde. Clupés, promotor d'un altre centre de menors a Mataró que també ha generat rebuig veïnal, al barri del Pla d'en Boet, admet que la pressió dels veïns de La Ribera és alta. «Però una cosa és el conflicte segons ells i una altra la realitat del conflicte», va afegir.

El responsable de la FEDAIA opina que entre la petició de tancament i la passivitat davant certs conflictes protagonitzats pels adolescents hi

L'associació de veïns canvia de bàndol i també demana que es tanqui

►► La decisió de l'alcalde de Mataró, Joan Antoni Barón, d'exigir el tancament del centre de menors La Ribera va rebre ahir el recolzament de l'Associació de Veïns de l'Havana i Rodalies, entitat que al seu dia va recolzar l'existència de la instal·lació i va propiciar els actes informatius de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) i una jornada de portes obertes que va recolzar el llavors director general de la DGAIA, Xavier Solley. Els veïns van arrencar a Solley el compromís de crear una comissió de seguiment i coordinació per controlar el dia a dia del centre. Una comissió que va haver de reactivar l'alcalde després dels últims incidents.

►► La junta de l'associació veïnal va explicar ahir que va donar «un vot de confiança d'un any» al centre. Transcorregut aquest temps, l'entitat considera que La Ribera és «un punt negre» al barri i aplaudeix la decisió presa per l'alcalde de reclamar la clausura de la instal·lació. L'associació anima Barón a «arribar fins a les últimes conseqüències».

ha una via intermèdia que consisteix a «fer un esforç per reforçar la formació dels professionals» i establir «plans formatius i d'ocupació» per als joves que viuen en aquestes instal·lacions. Clupés recorda que aquesta mena de centres requereixen «un cert temps» per establitzar la seva relació amb l'entorn veïnal.

INSENSIBILITAT NADALENCA // Però a criteri de l'alcalde, si alguna cosa han tingut la DGAIA i l'anterior Conselleria d'Acció Social, presidida per la republicana Carme Capdevila, ha estat temps per solucionar el conflicte. Barón va negar per això qualsevol maniobra electoralista al darrere de la seva petició de tancament i va argumentar: «Ja al novembre vam enviar dues cartes al director general anunciant que exigiríem el tancament de La Ribera si no es donaven solucions immediates». Una exigència que ha coincidit amb el canvi a la Generalitat.

Barón, a més a més, va detallar que durant la reunió que ell mateix va convocar el 20 de desembre passat per informar els responsables de La Ribera que exigiria el tancament del centre si hi havia incidents va llançar «un prec exprés perquè fossin sensibles amb els veïns durant les festes de Nadal» i evitessin per tots els mitjans que es produís qualsevol conflicte. El dia 23 de desembre, els interns es van embranchar en una baralla al mig del carrer que només van poder aturar els Mossos d'Esquadra. ≡

SUCCESSOS

Un home mata la seva dona i el seu fill a Segòvia

PATRICIA MARTÍN
MADRID

Ana María Sánchez Vizcaíno, de 49 anys, desgraciadament ha inaugurat la llista de víctimes mortals de la violència masclista del 2011. I el seu fill ha estrenat l'estadística de menors assassinats pels seus pares, cosa que corrobora que els atacs sexistes no només afecten les dones, sinó que els fills d'aquestes són víctimes directes d'aquesta xacra i també requereixen atenció i ajuda.

Julio José Zapata Montes, de 54 anys i amb llicència d'armes de caça, va disparar presumptament a la seva dona i el seu fill dimarts a la nit i després es va treure la vida al domicili familiar, situat a Torrecaballeros, un petit municipi de Segòvia. Cadascun dels cadàvers va ser trobat en una habitació diferent, i al costat de les restes de l'agressor van ser trobats un rifle i una escopeta.

La víctima, que estava en tràmits de separació del seu marit, no havia presentat denúncia per maltractaments. Com Ana María, el 72% de les 71 mortes el 2010 no havien demanat ajuda, cosa que impedeix posar en marxa el sistema de protecció. ≡

IMMIGRACIÓ

Lleida retira a l'imam radical el solar de la mesquita

ROSA MATAS
LLEIDA

L'Ajuntament de Lleida ha iniciat els tràmits per rescindir el contracte de cessió de terrenys per aixecar una mesquita al polígon El Segre a la comunitat de la mesquita del carrer del Nord, la que dirigeix l'imam radical Abdelwahab Houzi. La cessió regeix des del 2007 però, segons l'ajuntament, la comunitat no dóna proves de voler començar les obres.

La gota que ha fet vessar la paciència de l'alcalde, el socialista Àngel Ros, ha estat la sol·licitud per part de la comunitat de garantir de recuperar els diners invertits al temple si els queda petit. La Paeria va dictar ahir una proposta de resolució que deixa 10 dies a l'imam per presentar alegacions a la rescissió.

Amb el temple del carrer del Nord tancat per excés d'aforament, l'imam, que la fiscalia investiga per saber on són els diners que els fidels han aportat per a la mesquita, assegura que si no aconsegueix retenir el solar, la comunitat n'intentarà buscar un altre. Houzi va declarar amb advocat davant el fiscal el 30 de desembre. ≡

NOU CAS D'UNA PLAGA SOCIAL

Girona pateix el primer assassinat masclista de l'any

► Un home mata presumptament la seva dona i després se suïcida degollant-se

RAÛL MUXACH
GIRONA

Aquest és el primer assassinat masclista de l'any 2012, encara que estadísticament pot ser que s'acabi incloent en els comptes del 2011. L'autòpsia determinarà si Nataliya Platukhina –una dona ucraïnesa de 54 anys– va morir el dia 1 de gener, quan la seva filla en va trobar el cos i també el del pare a la casa familiar, a Girona, o el dia anterior. La hipòtesi del que va passar és que el marit de Nataliya, Oleksandre Platukhin –també ucraïnès i de 53 anys– la va matar i després es va suïcidar degollant-se.

La filla del matrimoni va alertar la policia diumenge a la nit poc després de trobar els cossos sense vida dels seus pares al domicili que compartien al número 32 del carrer del Montseny de Girona. La noia va decidir presentar-s'hi preocupada perquè feia dies que no sabia res d'ells i perquè ningú responia a les seves trucades de telèfon. Els Mossos d'Esquadra s'han fet càrrec del cas, que està sota secret de sumari, per aclarir «les circumstàncies exactes de les dues morts».

Segons el conseller d'Interior, Felip Puig, no hi ha dubtes sobre la naturalesa masclista d'aquest crim. Puig va detallar que la dona va morir després de patir «un fort cop al cap» presumptament donat pel seu marit i que aquest va morir per fe-

rides d'arma blanca al coll. La filla hauria trobat la mare a prop de l'entrada del pis mentre que el pare jeia al bany.

BARALLES FREQUENTS // Segons Puig, l'entorn familiar i els veïns van explicar que les baralles no eren infreqüents en el matrimoni. Tot i això, el conseller va confirmar que «no hi havia denúncia prèvia» per maltractaments «ni cap expedient judicial ni policial».

L'Institut Català de la Dona va condemnar de manera «enèrgica» la mort de Nataliya Platukhina. La seva presidenta, Montserrat Gatell, va destacar la necessitat de continuar fent «prevenció i sensibilització». També hi va haver mostres de condol de l'Ajuntament de Girona, especialment per als dos fills –un noi i una noia– de la parella morta. El consistori ha convocat per avui al migdia una «concentració de rebuig per l'acte criminal de violència masclista».

► La porta del pis del matrimoni Platukhin, precintada, ahir.

la ministra

UNA PRIORITAT PER A ANA MATO

► La troballa dels cadàvers a Girona en el que tot indica que és el primer cas de violència masclista de l'any va coincidir amb la presa de possessió, ahir, d'Ana Mato, ministra de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, i el seu equip. Al marge de condemnar els fets de Girona, en el seu discurs Mato va assegurar que «la prioritat de les prioritats» del seu departament serà lluitar contra la violència masclista.

► En total, 60 dones van ser assassinades per les seves parelles o exparelles el 2011 enfront de les 73 del 2010. L'últim cas del 2011 va ser el 27 de desembre a Marchena (Sevilla), on una dona de 29 anys va morir apunyalada per la seva exparella, el seu oncle carnal.

Tel. atenció al client: 902 100 575 (de dilluns a divendres de 9.30 a 14 h)

Una nova promoció d'El Periódico

Aconsegueix amb El Periódico la capsa màgica d'El Rei de la Màgia

CONVERTEIX-TE EN UN AUTÈNTIC REI DE LA MÀGIA

vareta màgica · cartes · gobelets ·
aparició de dòlars · cercols màgics...

Inclou una invitació per assistir al Teatre-Museu

DVD
amb les instruccions
dels trucs

Ara, amb El Periódico, aprendràs a fer els millors trucs d'El Rei de la Màgia, la històrica Botiga-Teatre-Museu de Barcelona. Aconsegueix la capsa màgica per només 15,95 euros.

Jà a la venda

per només 15,95 euros

el Periódico

GRUP ZETA

Teatre-Museu
EL REI DE LA MÀGIA

c/ Princesa, 11 i c/ Jonqueres, 15

ESTRANYA DECISIÓ JUDICIAL A BARCELONA

Condemnada per intentar avortar tot i que la llei ho permet

► La dona estava de set setmanes quan es va administrar un fàrmac abortiu

► Va passar el 2008, però la imputada té dret a ser jutjada segons la llei actual

EL PERIÓDICO
BARCELONA

Carol G. R., una veïna de l'Hospitalet de Llobregat, ha estat condemnada per un delictes d'avortament il·legal en grau de temptativa tot i que estava embarassada només de set setmanes i, per tant, estava dintre dels supòsits de la llei de terminis vigent, que permet la interrupció lliure de la gestació fins a les 14 setmanes. El Jutjat Penal número 1 de Barcelona ha imposat a la dona una multa de 720 euros (pena lleu perquè no té antecedents i pel temps de gestació), però el seu advocat, Carlos Soliva, ha recorregut la sentència.

El lletrat argumenta que és un cas permès per la llei de terminis del 2010 (encara que el fet es remunta al 2008, sempre s'ha d'aplicar en tot procés judicial la norma vigent més favorable a l'acusat) i que la dona no sabia que estava embarassada, al tenir només un retard en la menstruació. A més, exposa que durant el judici la fiscalia es va equivocar al preguntar sempre sobre un avortament de «set mesos» i no de «set setmanes», com ha quedat acreditat. Això, al seu entendre, ha originat la

confusió en la jutge i la condemna injusta de l'acusada.

La sentència assenyala que el 2 d'octubre del 2008 Carol, que llavors tenia 20 anys i ja havia donat a llum dos fills, era a casa seva amb l'«ànima de posar fi al seu embaràs» (estava de set setmanes), ella mateixa es va administrar per via vaginal un medicament anomenat Cytotec (misoprostol), que habitualment s'utilitza per a la interrupció de l'embaràs. El fàrmac no l'hi havia receptat cap metge. «No sabia que estava embarassada i em pensava que només tenia un retard en la menstruació. Una coneguda em va dir que amb aquella pastilla em vindria la regla. No em pensava que tindria tants problemes», assegura Carol.

FORTA HEMORRÀGIA // L'autoadministració d'aquell medicament va provocar que la noia hagués de ser assistida a l'Hospital General de Catalunya per un dolor a l'abdomen i una forta hemorràgia vaginal. El centre sanitari va diagnosticar l'embaràs. Els metges li van extreure el comprimit de la vagina, «sense que arribés a expulsar el fetus per causes alienes a la seva voluntat», segons la

►► Carol G. R., la setmana passada en un local de l'Hospitalet de Llobregat, prefereix mantenir l'anonimat.

El recurs destaca que la normativa encara permet que les mares decideixin

►► En el recurs contra la sentència, l'advocat Carlos Soliva no només incideix en la innocència de la seva representada (no sabia que estava embarassada, perquè només havia tingut una falta), sinó que concreta que s'hi hauria d'aplicar la llei de l'avortament del 2010 (de terminis). Destaca que l'exposició de motius d'aquesta llei «reconeix el dret a la maternitat lliurement decidida, que implica, entre altres coses, que les dones puguin prendre la decisió inicial sobre el seu embaràs i que aquesta decisió, conscient i res-

ponsable, sigui respectada». D'aquesta manera, la normativa encara vigent deixa un termini de 14 setmanes en el qual es garanteix a les dones la possibilitat de prendre aquesta decisió.

►► El lletrat afegeix que el Codi Penal atribueix una conducta delictiva a les dones que produïssin el seu avortament o consentissin que una altra l'hi causés «fora dels casos permesos per la llei». Per tant, Carol, jutjada el 2013, estaria protegida per la llei de terminis vigent.

sentència. Per això la jutge aprecia el delictes d'avortament en grau de temptativa. Dies després, la dona va anar, per indicació d'una assistenta social, al centre mèdic Aragó, on se li va interrompre l'embaràs.

La jutge admet en la sentència que l'acusada va reconèixer en el judici que es va introduir la pastilla via vaginal i que va haver d'anar a l'hospital per l'hemorràgia que li va sobrevenir i que va declarar desconèixer que estigués embarassada. No obstant, no la creu i la condemna basant-se en el testimoni de la doctora que va atendre Carol i que va assegurar que el medicament que va utilitzar la imputada «no serveix per res més que per induir l'avortament, en cap cas serveix per provocar la menstruació». ≡

PRIMERA MORT PER VIOLÈNCIA MASCLISTA DEL 2014 A CATALUNYA

Un home assassina i crema la seva dona a Vilanova i la Geltrú

► El detingut tornava a viure amb ella, que el va acceptar tot i una ordre d'allunyament

EL PERIÓDICO
BARCELONA

La policia local de Vilanova i la Geltrú (Garraf) va detenir ahir un home acusat de matar la seva parella sentimental, el cadàver de la qual va aparèixer calcinat en una parcel·la de la zona del Piular d'aquesta localitat. La víctima, Núria R. P., de 43 anys d'edat, feia uns mesos que convivia amb el seu presumpte agressor, tot i que aquest havia tingut, temps enrere, una ordre d'allunyament després de ser condemnat per un delictes

de violència masclista contra ella. Va ser el mateix detingut, Antonio S. A., el que diumenge a la matinada va posar en avís uns familiars, dient-los que la Núria havia patit unes cremades, però sense especificar com se les havia fet ni què havia passat.

Quan la policia local de Vilanova va arribar al lloc, després de rebre, al seu torn, la trucada de denúncia dels parents de la víctima, els agents van trobar el cos calcinat de la dona en una parcel·la del Piular, una zona dels afores de la capital del Garrafon abunden les finques amb horts i petites vivendes. Allà mateix van detenir el company sentimental, com a presumpte autor del crim.

L'Àrea d'Investigació Criminal

dels Mossos d'Esquadra de la regió Metropolitana Sud de Barcelona s'ha fet càrrec de la investigació per determinar com es va produir i quin va ser el mòbil d'aquest crim masclista, el primer d'aquestes característiques que es registra el 2014 a Catalunya.

CONDEMNÀ UNÀNIME // L'alcalde de Vilanova, Neus Lloveras, va admetre ahir que «algun mecanisme ha fallat» perquè la dona morta hagués acceptat tornar a conviure amb el seu presumpte homicida, malgrat l'ordre d'allunyament prèvia. «Es pot entendre que aquesta noia fes aquest pas, era lliure de fer-ho, però crec que entre tots no hem sigut ca-

paços de fer-li veure que la seva parella tenia algun problema», va lamentar Lloveras.

L'ajuntament va emetre un comunicat en el qual condemna el crim i ha convocat per demà, a les 12 del migdia, un minut de silenci a la plaça de la Vila en record de la víctima.

També l'Institut Català de les Dones va fer pública ahir la seva repulsa a un crim que, segons la presidenta de l'entitat, Montse Gatell, mostra que «la violència contra les dones encara està profundament arrelada en les estructures socials i que persisteix perquè hi ha un sistema que encara la tolera i es resisteix a eradicar les desigualtats».

Les dones que es trobin amenaçades o les persones del seu entorn que coneguin el cas es poden adreçar al telèfon 900 900 120, un servei de 24 hores, confidencial i gratuït, va informar l'Institut Català de les Dones. ≡

l'estadística

QUATRE MORTS EL 2013

TAMBÉ A VILANOVA

► Es dona la circumstància que l'últim crim masclista de l'any passat a Catalunya també va tenir lloc a Vilanova i la Geltrú, on el 22 de desembre un home de 32 anys va acabar amb la vida de la seva parella sentimental, de 37.

MENYS VÍCTIMES

► El nombre de dones mortes a Catalunya per violència masclista va caure en picat el 2013, amb quatre casos en comptes dels 12 que s'havien registrat al llarg de tot l'any anterior.

►► L'hepatòleg Joan Rodés (a la dreta, en primer terme) i el ministre Alfonso Alonso (centre), en la reunió d'ahir, a Madrid.

LA NOVA CRISI SANITÀRIA

Tramitació exprés del pla dels experts contra l'hepatitis C

► El comitè científic proposarà en 21 dies nous criteris per repartir els fàrmacs

► El seu president diu que els que tinguin una fibrosi mínima «es poden esperar»

MANUEL VILASERÓ
MADRID

El Govern vol aturar al més aviat possible el debat social i polític generat per les crítiques dels malalts d'hepatitis C i ha imposat una tramitació exprés del nou pla, elaborat per experts, que ha de marcar la línia entre els pacients que han de rebre de manera immediata els nous fàrmacs *miraculosos* però caríssims i els que s'han d'esperar. El comitè científic tindrà a punt la seva primera proposta en només tres setmanes, va assegurar ahir el secretari general de Sanitat, Rubén Moreno. Abans de començar a aplicar-se serà revisada per societats científiques, col·lectius professionals, associacions de pacients i les comunitats autònomes, però sempre en el més breu termini possible.

El comitè es reunirà per primera vegada demà presidit per Joan Rodés, que va ser director de servei d'hepatologia de l'Hospital Clínic durant dècades. Juntament amb ell hi haurà tres experts en la malaltia: María Buti, de l'Hospital de la Vall d'Hebron; Agustín Albillos, del madrileny Ramón y Cajal, i Javier Crespo, del Marqués de Valdecilla, a Cantàbria. Un catedràtic de Farmacologia de la Universitat Complutense de Madrid, Alfonso Moreno, i el director de l'Instituto Carlos III, Antonio Andreu, completaran el grup. A aquests cinc s'hi han d'afegir, a més a més, tres experts estrangers: Massimo Colombo, Michael Manns i Jean Michel Pawlotsky, que revisaran el primer esborrany elaborat pels seus col·legues.

Rodés va evitar precisar a quins pacients creu que finalment arribaran els tractaments. «Els que tinguin una fibrosi mínima es poden esperar», va dir com a únic avanç.

DEMÀ ÉS TARD // Encara que al ministeri els terminis li semblin breus, a la Plataforma d'Afectats per Hepatitis C i altres associacions de pacients cada dia de retard a subministrar els nous medicaments els sembla una eternitat. «Demà és tard per a persones que tenen la seva vida en perill», és un dels seus lemes. També exigeixen la dotació d'un pressupost ex-

La unitat antiinfart de Tarragona obrirà 24 hores després que morís un malalt

►► El conseller de Salut, Boi Ruiz, anunciarà el 29 de gener vinent l'obertura ininterrompuda del servei d'hemodinàmia de l'Hospital Joan XXIII de Tarragona, després de la mort d'un pacient, el 25 de desembre passat, mentre era traslladat a l'Hospital de Bellvitge, a l'Hospitalet, perquè aquesta unitat estava tancada. El servei d'hemodinàmia del Joan XXIII tanca actualment a les 20.00 hores els dies festius i a les 22.00 els laborables.

►► Després de la mort, el dia de Nadal, del farmacèutic Enrique Gheron, de 76 anys, el gerent de la regió sanitària del Camp de Tarragona, Josep Mercader, va anunciar que la Conselleria de Salut tenia previst ampliar durant aquest 2015 l'horari de la unitat d'hemodinàmia de l'Hospital Joan XXIII a 24 hores diàries. No obstant, l'extensió horària s'ha accelerat gràcies a la pressió exercida pels alcaldes de la zona i els sanitaris del Joan XXIII.

traordinari perquè les autonomies puguin afrontar el pagament dels nous fàrmacs.

La resposta del ministeri és que els casos més greus ja estan sent atesos amb els actuals criteris i que correspon a les comunitats autònomes aplicar-los. El ministre Alfonso Alonso va afirmar al matí en una entrevista televisiva que l'aplicació dels actuals criteris està «sent desigual» segons el territori i, davant les autonomies que com Astúries han demanat una dotació especial, va assegurar que «les comunitats disposen de marge pressupostari suficient». La seva tesi és que l'estalvi en despeses de farmàcia derivat de la caducitat d'algunes patentes s'ha d'utilitzar ara en els medicaments innovadors.

En el futur les coses poden canviar. Si el comitè, com sembla probable, proposa ampliar els criteris, les noves necessitats financeres «hauran de ser abordades pel Govern amb les comunitats autònomes», va afegir Rubén Moreno.

CIMERA AUTONÒMICA // En qualsevol cas, els governs regionals entraran en escena demà. Examinaran en un comitè interterritorial com s'estan aplicant els actuals criteris. S'espera que diverses comunitats autònomes aprofitin per exigir un finançament addicional. ≡

PRIMER CAS DE L'ANY

Un home assassina l'exdona i l'excunyada a Elx i es penja

EL PERIÓDICO
ELX

Un home de 68 anys va assassinar ahir la seva exparella sentimental i la germana d'aquesta en una vivenda situada entre les pedanies rurals de l'Altet i Balsares, a la localitat alacantina d'Elx, i posteriorment es va suïcidar penjant-se. L'agressor, segons fonts policials, havia estat denunciat l'agost del 2013 per la seva exdona per violència masclista i maltractament psicològic continuat, encara que en va ser absolt el novembre d'aquell mateix any. El doble assassinat és el primer crim masclista que es produeix aquest any a Espanya, després que el 2014 es tanqués amb 51 víctimes mortals oficials, a més de cinc casos més en investigació.

Els fets van succeir al migdia. Segons les primeres investigacions, l'home va usar un objecte contundent per acabar amb la vida de la seva exparella, de 70 anys, i la seva excunyada, de 64. Va ser el fill d'aquesta última qui va trobar els cossos sense vida de les dues dones i també el del seu agressor, que després de cometre els dos assassinats s'havia penjat. Encara que el doble assassinat va tenir lloc a la pedania il·licitana

L'agressor havia estat denunciat el 2013 per violència masclista

de l'Altet, tant les víctimes com l'agressor estaven empadronats actualment al municipi alacantí de Santa Pola.

Segons van explicar fonts de l'Ajuntament d'Elx, quan la dona va presentar l'agost del 2013 la denúncia contra la seva exparella, l'equip de violència masclista i de menors de la Policia Local va iniciar un seguiment del cas, encara que aquest va haver de ser suspès quan la denúncia va ser arxivada.

MINUT DE SILENCI // El consistori d'Elx va convocar per avui al migdia un minut de silenci en record de les víctimes i per mostrar la repulsa pel doble crim i condemnar la violència masclista. L'alcalde, Mercedes Alonso, va expressar a través de Twitter la seva més «sincera repulsa» pel crim i va expressar el condol a familiars i amics de les víctimes.

La secretària d'Igualtat del PSOE, Carmen Montón, va reclamar al ministre de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, Alfonso Alonso, que «demostrés el seu compromís i intensifiqui la lluita en contra de la violència de gènere». ≡

NOUS CASOS DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

Assassinades dues dones per les seves parelles a Madrid i Guadalajara

► Els dos homicides van ser detinguts, un d'ells a l'entregar-se a comissaria

► Una de les víctimes va morir estrangulada, i l'altra per ferides d'arma blanca

EL PERIÓDICO
MADRID

La violència masclista ha causat les primeres víctimes de l'any 2016, amb l'assassinat de dues dones a mans de les seves parelles a Madrid i a Guadalajara.

A Madrid, al districte d'Hortaleza, una dona de 43 anys va morir estrangulada al seu domicili. Segons una portaveu de la Prefectura Superior de Policia, la parella de la víctima, un home de 41 anys, es va presentar a la comissaria i va ser detingut després de confessar el crim.

La víctima va interposar fa uns quants anys una denúncia per maltractaments contra la seva parella, encara que actualment no hi havia cap ordre d'allunyament contra ell.

L'assassí confés va acompanyar els agents a la vivenda que la parella compartia, al número 76 del carrer Mota del Cuervo, on la policia va trobar el cadàver de la dona estirat a sobre del llit, amb marques d'estrangulament al coll. Els sanitaris del Samur-Protecció Civil només van poder confirmar la mort de la do-

na. L'Ajuntament de Madrid ha decretat tres dies de dol oficial per aquesta mort violenta.

UN ALTRE CRIM A GUADALAJARA // Un home va ser detingut també a la localitat de Galápagos (Guadalajara) acusat de la mort d'una dona de 33 anys. El crim va ser comès de matinada en un domicili del carrer Río Berbedillo. La dona, que va morir per ferides d'arma blanca, no havia interposat amb anterioritat cap denúncia per violència masclista ni es tenia constància d'agressions prèvies.

A Catalunya, l'any va començar amb la detenció, per part dels Mossos d'Esquadra, d'un home a Salt (Gironès) per haver provocat un incendi al seu domicili quan la seva dona era al seu interior. Els fets van passar el dia 1 de gener passat i la dona va aconseguir sortir-ne sana i estalvia, ajudada, segons el relat que va fer a la policia, per un desconegut a qui cap altre veí va poder veure.

L'any passat van morir a tot Espanya 57 dones a mans de les seves parelles o exparelles, només tres menys que el 2014. La vio-

►► Concentració de repulsa per l'assassinat de Galápagos (Guadalajara).

La dona trobada morta diumenge en un incendi a Màlaga va ser estrangulada

►► La dona trobada morta després de l'extinció d'un incendi en una vivenda de Màlaga diumenge passat va ser estrangulada, segons va revelar l'autòpsia que li van realitzar els forenses de l'Institut de Medicina Legal.

►► El cadàver de la dona presentava lesions al coll i encara que els forenses estan a l'espera dels resultats que puguin aportar unes proves complementàries, es va confirmar la hipòtesi de la mort violenta, segons fonts pròximes al cas.

►► El succés va tenir lloc diumenge passat en una vivenda situada al carrer Alemanía, ubicada al centre de la capital malaguenya, on després de l'actuació dels bombers per sufocar el foc, es va produir la troballa.

►► La investigació continua oberta i els agents del grup d'Homicidis i l'equip de la Policia Científica recopilen totes les proves a l'escenari del crim i investiguen els fets per intentar determinar el que va passar i la persona o persones implicades en el crim.

lència masclista va acabar també l'any passat amb la vida de quatre nens i va deixar mig centenar de menors orfes. Només 13 dones havien presentat denúncia prèvia, enfront de les 17 que ho havien fet el 2014, i únicament quatre tenien mesures de protecció.

L'últim crim del 2015 atribuït a la violència masclista es va produir a la localitat de Torrevella (Alacant), on un home de 35 anys es va suïcidar després de matar la seva dona, de 31, i la filla de tots dos, de 9 mesos. La dona i la nena van morir per asfíxia. La troballa dels cadàvers, tots de nacionalitat polonesa, es va produir el dia de final d'any a la tarda després que la mare de la dona morta donés la veu d'alarma perquè no veia la família des de la nit de Nadal. ≡

SUCCÉS MORTAL AL VALLÈS ORIENTAL

Dues mortes en un incendi a Granollers

► Les víctimes eren mare i filla, i un home va patir cremades greus

GUILLEM SÀNCHEZ
BARCELONA

Una dona de 75 anys i la seva filla, de poc més de 40 anys, van morir ahir en un incendi declarat a les sis de la tarda tocadetes als baixos d'un edifici de tres plantes de Granollers. A conseqüència del foc també va resultar ferit amb cremades greus un home de 76 anys, que va ser ingressat a l'Hospital de la Vall d'Hebron de Barcelona.

El local incendiat, al Camí Vell de Canovelles, 51 i d'uns 60 metres quadrats, es dedicava a activitats terapèutiques, com massatges, segons van assenyalar fonts municipals. En els treballs d'extinció del foc també van resultar intoxicats dos bombers del parc de Granollers.

Els Bombers de la Generalitat han obert una investigació per poder conèixer l'origen de l'incendi i les condicions que tenia el local, però aquest diari ha pogut saber que, al marge de la causa del foc, l'efecte de les flames va ser especialment voraç i tòxic perquè a l'espai sinistrat s'havia utilitzat espuma de poliuretà com a aïllant de la resta de l'edifici. Segons algunes fonts, aquest producte va provocar que el foc es propagués amb especial rapidesa.

En tot cas, el local havia sigut habilitat per al seu ús i, segons algunes fonts, disposava de la corresponent cèdula d'habilitat. Malgrat la velocitat de les flames, els primers bombers de

►► Dotacions d'emergència, davant del local del sinistre, ahir.

Granollers que van arribar al lloc de sinistre van poder salvar la vida de l'home ferit, una persona de gran envergadura i que va haver de ser rescatat amb molt esforç i en una acció de gran perill. De fet, els dos bombers ferits, que van sentir la veu d'una persona a l'interior a l'acostar-se al local, van resultar intoxicats en el salvament. Un d'ells va ser atès allà mateix i es va poder recuperar poc més tard, però el seu company va haver de ser traslladat a l'hospital de Granollers per avaluar el nivell d'oxigen a la sang i ahir a la nit seguia a l'espera de proves més exhaustives.

PROTESTES DE LA UGT // Les condicions en què es va treballar durant l'incendi van generar immediatament la protesta de la UGT dels Bombers de la Generalitat, que van lamentar que, a causa de la falta de personal i de mitjans antiincendis, en un primer moment tan sols poguessin actuar dues dotacions del cos. En aquest cas, dos vehicles amb un total de cinc persones. ≡

LA VIOLÈNCIA CONTRA LES DONES

La policia veia un risc «baix» en l'última víctima del masclisme

► El jutge no va dictar cap protecció especial per a la primera assassinada de l'any

► Sobre l'agressor pesava una ordre d'allunyament per agredir una altra dona

EL PERIÓDICO
MADRID

La primera víctima mortal del 2017 per violència masclista havia sigut qualificada com un cas de «baix risc» per la Guàrdia Civil de la localitat madrilenya de Rivas Vaciamadrid després que el novembre passat denunciés maltractaments per part de la seva exparella, el colombià que ha sigut detingut ara com a presumpte autor del seu assassinat.

Després de la denúncia, el jutge va imposar una ordre d'allunyament, però no es van prendre me-

asures addicionals de protecció. Els veïns de la víctima expliquen que no era la primera vegada que l'agressor la visitava a casa seva, però fonts de la família han indicat que sempre era contra la seva voluntat. En l'última de les seves visites, la de dissabte a la nit, li va acabar clavant presumptament cinc punyalades.

Matilde de Castro Hernández, de 40 anys i professora universitària de Química, havia començat a sortir amb Nelson E. P. T., de 20, fa menys d'un any. Des del principi als veïns els va estranyar aquesta relació. «Ella era una dona de bandera que no aparentava la seva edat i ell un macarra; es veia de lluny que no era aigua clara. De fet, havia agredit diverses persones de la zona. Ningú s'explicava què feia la Mati amb ell; ens cridava molt l'atenció», van explicar un grup de coneguts de l'assassinada.

No només això. Sobre Nelson ja pesava una ordre judicial d'allunyament d'una altra dona per maltractaments. L'home també havia sigut denunciat per amenaces en diverses ocasions.

Després de conèixer aquesta circumstància, l'Ajuntament de Rivas va anunciar la celebració d'una junta extraordinària de seguretat el dia 10 en què s'analitzaran les 79 ordres d'allunyament vigents a la localitat per «evitar que els fets es repeteixin».

CAIGUDA D'UN QUART PIS // Si es confirma com a violència masclista un altre cas que s'està investigant, aquest serà el pitjor inici d'any des del 2007. La policia de Madrid investiga si una dona que va caure diumenge d'un quart pis al barri d'Hortaleza va ser llançada per l'única persona amb qui es trobava a la vivenda.

Es tracta d'un home arrestat, però per trencar una ordre d'allunyament per agredir una altra dona a la zona. L'1 de gener del 2007, fa una dècada, també van ser assassinades dues dones a mans de les parelles. Aquell any es tancaria amb un total de 71 mortes, 27 més que el ja passat 2016. ≡

► Les enormes lletres del cartell de Hollywood manipulades, cadascuna fa 14 metres d'alçada, diumenge.

ACCIÓ REIVINDICATIVA

El mític cartell de Hollywood celebra la marihuana legal

► Califòrnia i Nevada, nous estats que permeten el consum recreatiu de la droga

EL PERIÓDICO
LOS ANGELES

Un individu va canviar diumenge passat les lletres del mític cartell blanc de Hollywood, a Los Angeles, per celebrar l'entrada en vigor de la legalització de la possessió, consum i venda de la marihuana a Califòrnia. El cartell va passar a dir

«Hollyweed» (herba sagrada, en anglès). Al voltant de la mitjanit, un home va pujar al turó del cartell i va cobrir amb dues lones part de les dues lletres o de la paraula Hollywood amb l'objectiu que semblessin dues lletres e, segons va informar a la cadena CBS l'empresa de seguretat Trudeau, encarregada de vigilar el cartell.

VOTACIÓ // Aquest primer de gener van entrar en vigor a Califòrnia i Nevada unes mesures aprovades pels votants la nit electoral del 8 de no-

vembre per permetre el consum, possessió i venda de cànnabis. Aquests dos estats s'uneixen al Districte de Colúmbia, on es troba la capital federal, i a quatre estats més on el consum recreatiu de cànnabis ja és legal: Washington, Oregon, Colorado i Alaska.

El 8 de novembre, coincidint amb l'elecció de Donald Trump com a president, els votants també van aprovar el consum recreatiu del cànnabis a Maine i Massachusetts, tot i que les lleis d'aquests estats no van entrar en vigor l'1 de gener, com estava previst. ≡

EFE / CHEMA MOYA

► Placa contra la violència masclista de l'alcalde de Rivas, Pedro del Cura, ahir.

el Govern

CRIDA AL PACTE D'ESTAT

«NECESSITAT URGENT»

► La ministra de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, Dolors Montserrat, creu que hi ha «una necessitat urgent» d'arribar a un pacte d'Estat contra la violència masclista, tenint en compte els dos homicidis registrats el cap de setmana, quan acabava el 2016 i començava el 2017.

MINISTRE DE L'INTERIOR

► Diumenge, el ministre de l'Interior, Juan Ignacio Zoido, també va fer referència a la «urgència» d'arribar a un pacte d'Estat contra aquesta plaga.

ANUNCI OFICIAL

Edicto

sobre tramitación de Acta de Declaración de herederos Abintestato.

Yo, José Vicente Galdón Garrido, Notario del Ilustre Colegio de Catalunya, con residencia en Esplugues de Llobregat, mediante el presente edicto, de conformidad con lo dispuesto en la Ley 17/2015 de 2 de julio de Jurisdicción Voluntaria, hago constar que en mi notaría, sita en la Rambla Àngel Guimerà, número 138-140, entresuelo 1º, de Esplugues de Llobregat, a requerimiento de Doña Leonor Arteaga López, se está tramitando Acta de declaración de herederos abintestato de su hermano Don Miguel Arteaga López, que falleció el día 19 de Agosto del 2016, en L'Hospitalet de Llobregat de donde era vecino.

Cualquier interesado podrá oponerse a la pretensión contenida en el presente escrito y presentar alegaciones o aportar documentos u otros elementos de juicio que puedan ser de interés a dicha tramitación, dentro del plazo de un mes a contar desde el día de la publicación, o en su caso, de la última exposición del anuncio.

Esplugues de Llobregat,
22 de diciembre del 2016.
José-Vicente Galdón Garrido, notario.

truqui al

93 484 82 10

La manera més ràpida de fer oficials els seus anuncis

Per a la seva empresa, a partir d'ara, posar un Anunci Oficial serà tan ràpid com marcar aquest número de telèfon

També pot dirigir-se a la seva agència de publicitat

AGENCIA ESTATAL DE ADMINISTRACIÓN TRIBUTARIA

SUBASTAS

A celebrar en la Delegación Especial de la AEAT de Catalunya en Pza. Dr. Letamendi 13-23 de Barcelona (6ª planta)

BIENES INMUEBLES

Se admiten ofertas en sobre cerrado.
Posibilidad de realizar pujas por vía telemática
(Resolución 5/2002 de 17 de mayo B.O.E. 24/5/2002)

SUBASTA 18/01/2017

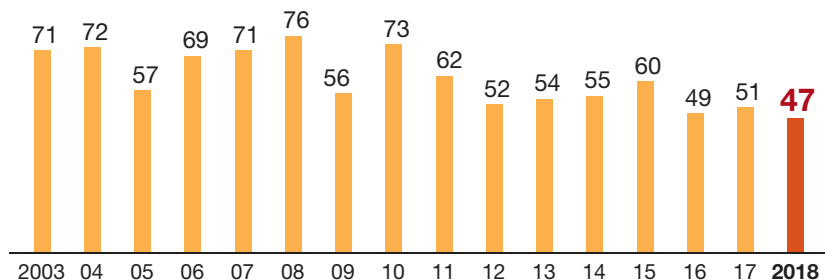
- 6 viviendas en Barcelona, Hospitalet Llobregat, Balsareny, Terrassa, Salou, Mont-Roig del Camp, Margalef.
 - 13 plazas de parking en Salou, Velez-Málaga, Rubí.
 - 1 Edificio comercial en el Prat de Llobregat.
 - 7 locales en Riudoms, Barcelona, Valls.
 - 5 terrenos en Bigues i Riells, Sant Jaume Domenys, Platja d' Aro.
- Y OTROS BIENES INMUEBLES.**

Ver relación de bienes a subastar en la página web de la AEAT:
www.agenciatributaria.es Para más información pueden acudir a las oficinas de subastas en: Pza Dr. Letamendi 13/23 8ª planta 08007 - BARCELONA (de lunes a viernes de 9 a 14 horas). TEL. 93 291 12 00

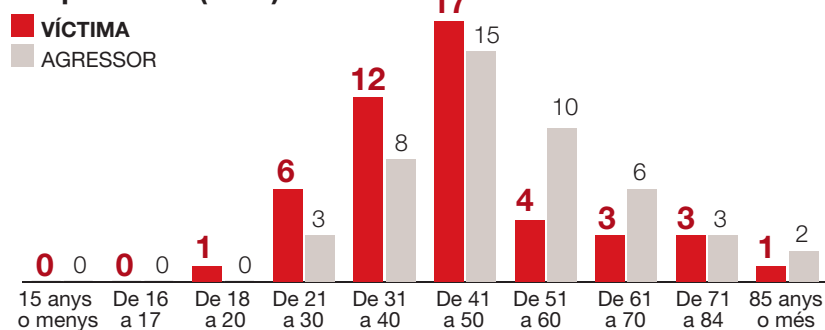
eF Tema del dia

LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE A ESPANYA

Dones víctimes mortals per any

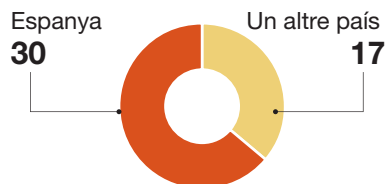

Grups d'edat (2018)

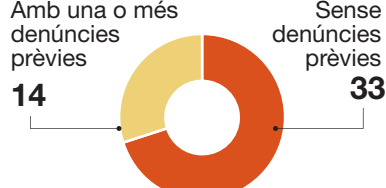

Les 47 mortes el 2018

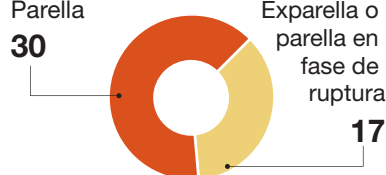
País de naixement

Situació jurídica

Tipus de relació

Per comunitat

Font: Ministeri de la Presidència, Relacions amb les Corts i Igualtat / Consell General del Poder Judicial / Fiscalia General de l'Estat / Cadena SER

RISCOS EN LA LLUITA CONTRA UNA XACRA

Temor que la pressió de Vox suposí un retrocés en igualtat

Els populars ja fan les primeres concessions a l'igualar totes les violències

La realitat, no obstant, s'obstina a desmentir els que injurien el feminisme

PATRICIA MARTÍN
MADRID

Quan amb prou feines havien transcorregut poc més de 48 hores del 2019, un home de 29 anys va assassinar la seva nòvia, de 26 anys, a Laredo (Cantàbria). La víctima es va convertir, per desgràcia seva, en la primera assassinada per la violència masclista de l'any que comença i en la número 976 des que hi ha estadístiques d'aquest tipus. També hi va haver diverses denúncies de violacions, una de les quals d'una menor a Borriana (Castelló). Tots aquests fets es van conèixer ahir, el mateix dia en què l'Audiència Provincial de Navarra va considerar que els cinc membres de *La manada*, malgrat que el Tribunal Superior de Justícia va ratificar la seva condemna a nou anys de presó per abús sexual, poden seguir en llibertat. I mentrestant, Vox insisteix que el PP i Ciutadans s'han d'asseure a negociar les seves demandes en contra de la igualtat. És la seva moneda de canvi per conquerir la Junta d'Andalusia.

Vox no ha trigat a posar sobre la

En les primeres 48 hores del 2019 es **van registrar un crim masclista** i diverses denúncies per violació

taula la demanda que més cou a les dones: que es reverteixin les polítiques de recolzament i la llei integral contra la violència masclista. Era el que es temien els col·lectius feministes i no ha tardat a passar. El risc, apunten els experts en igualtat, és que partits que fins ara han estat per la feina, com el PP i Ciutadans, facin marxa enrere i, tot i que sigui de manera subtil i amb petits gestos, caiguin a la xarxa i acceptin desmuntar alguns dels avenços que han convertit Espanya en un país pioner.

PASSAT AMB LLUMS I OMBRES // Les dues formacions tenen un passat amb llums i ombres. El PP es va resistir, per exemple, a pressupostar els diners compromesos en el Pacte d'Estat contra el masclisme assassí, va treure les competències als ajuntaments i va rebaixar la categoria de l'Institut de la Dona, segons recorda l'expert i exdelegat del Govern en la matèria Miguel Lorente.

Mentre que Ciutadans, a més de defensar la regulació de la maternitat subrogada, de la qual abjuren les organitzacions feministes, en més d'una ocasió ha defensat que s'eli-

CONCENTRACIÓ Protesta davant l'Ajuntament de Laredo per repudiar l'assassinat d'una veïna a mans de la seva parella, ahir.

mini l'agreujant de gènere i que tota la violència intrafamiliar es peni de la mateixa manera. El líder de Vox, Santiago Abascal, va recordar de fet ahir que Albert Rivera, en un tuit escrit el 2016, va defensar el mateix que promou ara ell: aprovar una llei contra tota mena de violència a les llars, igualant les morts de dones en mans de les seves parelles amb les dels homes. El 2016 van ser assassinades 38 dones i 10 homes, i no sempre per dones, ja que el 98% dels condemnats són de sexe masculí davant l'1% de sexe femení.

El PP i Ciutadans, no obstant, es

van afanyar a condemnar el primer assassinat masclista de l'any i a mostrar el seu «deure» de lluita contra aquest problema. Però el llençatge del primer, que és el que presidirà el Govern andalusí, ja comença a virar, segons ha detectat Miguel Lorente. Així, Casado va assenyalar que cal «erradicar qualsevol tipus d'assassinat» i el seu número dos, Teodoro García, es va mostrar en contra de la violència «l'exerceixi qui l'exerceixi», cosa que segons l'opinió de l'exdelegat del Govern –en l'etapa de José Luis Rodríguez Zapatero– suposa minimitzar

La violència contra les dones

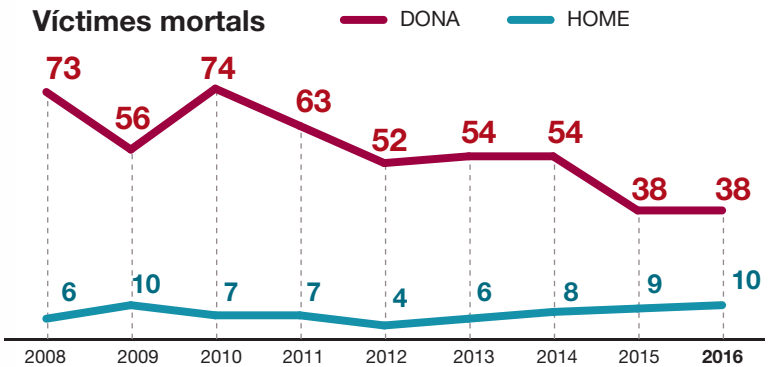
►►► Pàgines 2 a 4

Denúncies per violència de gènere

	TOTAL	CONDEMNES PER DENÚNCIA FALSA	% DEL TOTAL
2009	135.540	11	0,0081
2010	134.105	8	0,006
2011	134.002	14	0,01
2012	128.543	17	0,013
2013	124.894	14	0,011
2014	126.742	15	0,012
2015	129.193	8	0,006
2016	142.893	7	0,005
2017	166.260	2	0,00
Total	1.222.172	96	0,0078

Víctimes mortals

EL PERIÓDICO

EFE / PEDRO PUENTE HOYOS

la violència masclista en igualar-la a la resta i no reconèixer les seves característiques específiques. Per això, avisa que existeix un «risc» cert que el PP i Cs, «d'una manera més o menys explícita, desmunten la bastida de l'edifici de la igualtat».

Altamira Gonzalo, vicepresidenta de l'associació Dones Juristes Themis, coincideix amb aquesta apreciació i considera que els tres partits de dreta «estan fent teatre» a Andalusia i els populars i els taronges «assumiran» els postulats de Vox i «retallaran els drets de totes les dones». D'entrada, assenyala, ja estan «po-

Els experts consideren que el partit **d'Abascal està posant sobre la taula** «les contradiccions» de la dreta

sant sobre la taula les contradiccions» dels més ortodoxos.

Segons adverteix, existeix perill que els retrocessos adquireixin una dimensió nacional i fora de l'àmbit andalús, tot i que «manté l'esperança» que la societat «reaccioni» i giri l'esquena a les posicions masclistes. També expressa la seva «por» que hi hagi una «tornada enrere» la fiscal especialitzada en violència masclista Susana Gisbert, que confessa que l'«espanta moltíssim» que «un munt de persones hagin recolzat a les urnes Vox». «Hi ha molta gent que s'ha cregut les seves mentides sobre que hi ha el mateix nombre d'homes que de dones assassinades», lamenta.

RESOLUCIÓ POLÈMICA // En aquest context, els juristes consultats per EL PERIÓDICO DE CATALUNYA no es mostren «sorpresos» per la decisió del l'Audiència Provincial de Navarra de mantenir en llibertat els cinc de *La manada*. Segons la seva opinió, el tribunal es manté fidel a les seves decisions anteriors, partint que no hi ha risc de fuga, quan l'«ordinari» és que davant d'una pena «elevada», que ha sigut ratificada per una cort superior, els condemnats continuïn a la presó, segons explica Carla Vallejo, cofundadora de Dones Jutges. La magistrada avisa, a més, que la seva posada en llibertat retardarà que el cas sigui revisat pel Suprem, ja que la llei obliga a l'alt tribunal a donar prioritat als processos en els quals els condemnats estiguin entre reixes.

«iQuè barat surt la violació en grup!», va lamentar la secretària d'Estat d'Igualtat, Soledad Murillo, mentre que fonts del Govern espanyol van recordar, davant de les pressions de Vox, que «lluitar contra el masclisme assassí» ha de ser «una política d'Estat». ≡

ÚS DE LES PARAULES

El llenguatge negacionista

La ultradreta intenta popularitzar l'ús de «violència intrafamiliar» i «ideologia de gènere»

BEATRIZ PÉREZ
BARCELONA

El llenguatge importa. Els matisos de les paraules, per petits que siguin, canvien significats sencers i les realitats existeixen en la mesura que es poden vehicular amb la paraula. La irrupció del partit d'ultradreta Vox al tauler de joc polític amenaça, entre moltes altres coses, d'obrir una pugna pel canvi en el llenguatge. El líder de Vox, Santiago Abascal, no parla de violència masclista, sinó de «**violència intrafamiliar**». Tampoc parla de feminisme, sinó d'«**ideologia de gènere**».

«**La violència intrafamiliar és el mateix que la violència domèstica. És la que es produeix dins de la llar i pot ser, per exemple, de fills a pares. La violència masclista o de gènere, al contrari, és la que patim les dones pel simple fet de ser dones**», afirma Yolanda Besteiro, presidenta de la Federació de Dones Progressistes, que acusa el partit ultradretà d'intentar «**generar confusió**» i d'introduir «**discursos falsos**». «**Violència masclista i violència intrafamiliar no són sinònims**», afirma taxativa.

Besteiro critica amb la mateixa contundència que s'utilitzi l'expressió *ideologia de gènere* en comptes de *feminisme*. «**El que busquen, quan diuen ideologia de gènere, és confondre el feminisme amb femellisme. El feminisme busca els mateixos drets dels homes per a les dones. La ideologia de gènere no existeix. Sí que existeix la ideologia patriarcal, que es fonamenta en una posició de domini dels homes sobre les dones**», argumenta la presidenta de la Federació de Dones Progressistes.

Caràcter estructural

En paraules de la psicòloga social Gemma Altell, el que fa Vox a través del llenguatge és un «**negacionisme**» de la violència cap a les dones. «**Amb aquests termes neguen el caràcter estructural d'aquesta**

violència. Quan parlen de **violència intrafamiliar** la redueixen a l'àmbit familiar», denuncia Altell. Per ella, a més, parlar d'ideologia de gènere és senzillament «**pervers**».

«**Posar de manifest les desigualtats socials, com fa el feminisme, no respon a una ideologia interessada. Quan diuen que el feminisme és una ideologia, proven de restar-li objectivitat i veracitat**». Aquesta sociòloga considera que el feminisme s'ha prestigiats en els últims anys ja que, si bé abans s'entenia com l'oposat al masclisme, recentment ha guanyat un «**prestigi lingüístic**» que comporta que més dones s'hi sentin avui identificades, com a moviment que lluita per la igualtat de drets entre els dos sexes.

La violència estructural contra les dones existeix, i ho reflecteixen les dades. Segons l'informe *Agresors sexuals amb víctima desconeguda*,

EFE / PEDRO PUENTE HOYOS

►► Domicili de la noia assassinada a Laredo.

publicat pel Ministeri d'Interior el desembre passat, el principal perfil de l'agressor és el d'un home jove d'entre 18 i 35 anys amb nacionalitat espanyola. El principal perfil de la víctima és el d'una dona jove d'entre 18 i 35 anys amb nacionalitat espanyola. A més, *l'Informe sobre l'homicidi a Espanya 2010-2012* revela que la meitat de les dones assassinades ho són a mans de les seves parelles o exparelles. El 91% dels autors d'homicidis de dones a Espanya són homes i només el 9% dels casos estan protagonitzats per dones. ≡

eP Coses de la vida SOCIETAT

El llarg camí cap a la igualtat

Un home assassina la seva dona i la filla de 3 anys

Són les primeres víctimes del masclisme a Espanya el 2020

Esplugues plora les dues morts i decreta tres dies de dol oficial

GUILLEM SÁNCHEZ
ESPLUGUES DE LLOBREGAT

La Mónica i la seva filla de 3 anys són les primeres víctimes de la violència masclista a Espanya aquest 2020. El marit de la Mónica, i pare de la nena, les va assassinar durant la nit de Reis al seu domicili d'Esplugues de Llobregat (Baix Llobregat). Després es va autolesionar i, tot i que la seva vida es troba fora de perill, va ser ingressada en un hospital pròxim, custodiat per agents dels Mossos d'Esquadra.

A les sis de la matinada, una trucada al 112 va avisar del doble crim comès en un dels primers del 47 del carrer de Joan de Corrales. Agents de la policia municipal i dels Mossos van arribar simultàniament, però només van poder confirmar les dues morts. A l'interior hi havia també el presumpte homicida, de 27 anys i de nacionalitat espanyola, que no va oposar cap resistència.

SECRET DE SUMARI // La divisió d'investigació criminal s'ha fet càrrec d'un cas que s'instrueix sota secret de sumari per ordre de la jutge. Segons van explicar alguns dels veïns als policies, cap a les dues o tres de la matinada, s'havia desencadenat una dura baralla entre dos homes al carrer, just davant l'entrada principal del bloc del doble crim. Sempre segons aquests testimonis, un dels implicats era el pare homicida, que després d'aquesta acalorada discussió a crits i insults va entrar al seu domicili.

Fonts judicials van aclarir que no hi ha antecedents per violència masclista sobre el sos-

pitós. Segons veïns del mateix replà de la família, aquesta parella es va instal·lar a l'edifici fa poc més de tres anys, abans que naixés la filla. Estaven de lloguer i la comunitat tampoc sospitava que la dona patís maltractaments.

REGALS I MORT // La Mónica, de 28 anys, es va criar a Esplugues, va estudiar a l'escola pública Isidre Martí i treballava a l'aeroport de Barcelona i a la Clínica Teknon. Per això no era infreqüent veure la seva mare fer de cangur i passejar la seva neta per la zona, sobretot pel parc infantil de la cantonada. Cap a aquesta àvia, «que ha perdut la seva filla i la seva neta de cop», s'adreçava el pensament de bona part dels veïns.

Que tot passés en plena nit de Reis va afegir dolor a un doble crim macabre. Mentre la policia científica recollia mostres biològiques al domicili, des d'altres pisos de la mateixa escala o des de blocs adjacents arribava la gresca de nens obrint regals: dues realitats antagòniques impossibles de jugar. A l'exterior, la gent feia viatges als contenidors per tirar embolcalls de paper i, en molts casos, al veure el desplegament policial s'assabentava per primera vegada del que havia passat. Quan la comitiva judicial va ordenar l'aixecament dels cossos, ja gairebé al migdia, sobre la vorera guardaven silenci més veïns, amb el tortell de Reis a la mà.

Si al veïnat les mostres eren de perplexitat, a la plaça de l'ajuntament eren de dolor i de ràbia. Amb les banderes a mig pal, el consistori va decretar ofi-

INVESTIGACIÓ Agents de la policia local i dels Mossos, davant el domicili del crim, ahir.

acte de repulsa

Atac 'en manada' a Navarra

La localitat navarresa d'Orkoien va rebutjar ahir l'agressió sexual denunciada per una veïna d'aquest municipi, per qui la jutge que investiga el cas manté tres dels seus presumptes autors a la presó, i dos més, en llibertat amb mesures cautelars. L'acte, organitzat pel Grup Feminista d'Orkoien i al qual van acudir representants polítics i institucionals, a més de veïns i familiars de la víctima, va consistir en una concentració a la plaça darrere una pancarta amb el lema: «Ez, beti da ez». (Si no és sí, és no. No estàs sola). La portaveu dels convocants va llegir un comunicat en el qual va mostrar la solidaritat amb la víctima i va rebutjar aquest tipus d'actes.

Els fets van tenir lloc al no-

vembre i es van conèixer quan la víctima, una dona major d'edat i veïna d'Orkoien, va interposar una denúncia a la Policia Foral.

A TRAVÉS D'UNA XARXA SOCIAL // Els ara detinguts van contactar amb la dona a través d'una xarxa social de relacions i a partir d'allà van concertar una cita amb ella, que presumptament va ser agredida sexualment, segons investiga la titular del Jutjat d'Instrucció número 1 de

Unes 300 persones rebutgen l'agressió patida per una veïna d'Orkoien, per la qual hi ha set detinguts

Pamplona. Com a conseqüència de la investigació, van ser detinguts set homes en una localitat de la Ribera de Navarra, i la jutge ha decretat presó per a tres d'ells, mentre dos estan en llibertat amb mesures cautelars.

En l'acte de protesta d'ahir, al qual van assistir unes 300 persones, la portaveu del Grup Feminista d'Orkoien, Idoia Ilundain, va lamentar que «una vegada més un grup d'homes utilitzi la seva posició de poder per intimidar, humiliar i agredir una dona». En el comunicat va assegurar que a Orkoien «no s'accepta cap tipus de violència» i va reivindicar que «el carrer, el dia i la nit són perquè els disfrutin tothom, i les dones tenim dret a ocupar-los sense por».

JORDI COTRINA

Canvi d'uniformes

Les noies podran portar pantalons, i els nois, faldilla, a les escoles públiques i concertades de la Comunitat Valenciana, segons una proposta a punt d'aprovar-se

NACHO HERRERO
VALÈNCIA

A la Comunitat Valenciana, els uniformes obligatòriament diferenciats per a noies i nois tenen els dies comptats. D'aquí a unes quantes setmanes s'aprovarà a les Corts una proposició no de llei que portarà a modificar el decret que en regula l'ús obligatori en centres sostinguts amb fons públics **«perquè no es pugui obligar a un codi de vestuari diferenciats per sexe entre les alumnes i els alumnes i que, per tant, es permeti plena llibertat individual»**. Com que el seu ús és residual a les públiques, la norma està enfocada a les concertades.

La queixa a la Conselleria d'Educació d'una alumna d'un d'aquests centres a qui se l'impedia anar-hi amb els pantalons assignats als nois va impulsar aquesta iniciativa parlamentària que ha presentat Compromís i ha rebut el suport del PSPV i d'Unides Podem EU, per la qual cosa té garantida la seva aprovació en la comissió que l'estudiarà previsiblement entre aquest gener i el febrer. Si el calendari es compleix, el curs que ve, les escoles hauran d'optar o bé per unificar els seus uniformes i fer-los *unisex* o bé per deixar que cada alumne, independentment del seu sexe, triï quin portar si és que mantenen les faldilles i els pantalons.

«Volem unificar la normativa per garantir la llibertat de tot l'alumnat, és a dir, que puguin elegir quin uniforme portar independentment del seu sexe i de l'escola a la qual vagin, sigui pública o concertada. La nostra escola és molt diversa i això s'ha d'anar incorporant en la nostra legislació. Hem de garantir que ningú es quedi exclòs», explica a aquest diari la diputada Papi Robles, signant de la iniciativa.

La proposta apunta que les peces obligatòries i diferenciades estan **«associades a uns estereotips de gènere tradicionals»** i que poden vulnerar **«el principi d'igualtat davant de la llei i no discriminació en cap circumstància»**. Entre els arguments que s'ofereixen hi ha el que es troba disposat per la llei d'igualtat del 2007, però també una sentència del Suprem del 2011

MIGUEL LORENZO

►► **Al sortir de l'escola** ► Dos nens amb uniforme escolar, amb un adult, travessen un carrer a València.

Les Corts instaran que «no es pugui obligar a usar una peça diferenciada per sexe»

La denúncia d'una noia a qui no autoritzaven a anar amb pantalons va impulsar la iniciativa

contrària a la pràctica de la sanitat privada d'imposar peces diferents a les infermeres.

Amb normalitat

Vicenta Rodríguez, representant d'Escoles Catòliques, assegura que assumiran la nova normativa **«amb normalitat»** i que no els **«causarà problemes»**, però afirma que es tracta d'una regulació innecessària, perquè la mateixa evolució de la socie-

tat havia iniciat ja aquest canvi. **«Per això pensem que és una mica pèrdua de temps, perquè hi ha coses molt més necessàries»,** explica. **«Als nostres centres, en l'etapa d'infantil, ja van tots amb xandall, perquè les faldilles es van treure per una qüestió d'autonomia per anar al lavabo. A primària, és habitual o bé hi hagi una peça unificada o bé les noies puguin triar entre faldilla o pantalons. I a secundària, la veritat és que costa moltíssim que portin uniforme com a tal»,** resumeix.

Mariano Vivancos, director de la Federació de Centres d'Ensenyament, assegura que en aquesta xarxa ja són majoria els que donen **«aquesta lliure opció»** que les noies optin pels pantalons, però apunta que, **«mentre que en les etapes infantils l'extensió de l'uniforme unisex és generalitzada, en cursos superiors aquesta distinció de rol és una cosa buscada per ells i són les noies les**

que volen portar faldilles».

No hi ha recompte oficial d'escoles concertades que exigeixen l'ús d'uniforme ni tampoc d'aquelles que discriminen el seu ús per sexe. Les dues associacions majoritàries asseguren que ja en són poques, però almenys un 40% de les escoles dels representants en el comitè executiu de Feceval exigeixen faldilla obligatòria a les noies en alguna etapa, segons la informació de les seves webs.

Els dos representants de la concertada veuen difícil que la iniciativa que ha arribat a les Corts canviï la vestimenta dels nois. **«No crec que arribi la moda escocesa de les faldilles per als nois»,** apunta Rodríguez. Per Vivancos, que assegura desconèixer la denúncia que ha donat peu a la proposta política, la mesura **«busca justificar que s'està treballant en el pla de coeducació, però tindrà un impacte zero; la valentia s'ha de buscar en altres mesures»**. ≡

cialment tres dies de dol i va convocar per avui un ple extraordinari. L'alcalde, Pilar Díaz, va presidir una concentració de cinc minuts de silenci. A l'adreçar-se als familiars i amics de la Mónica, i condemnar en veu alta el seu assassinat i «el de la seva filla», li va faltar la veu. La va recobrar per implorar que no es faci «ni un pas enrere» per lluitar contra una violència «que mata les dones pel simple fet de ser dones».

Durant el 2019, un total de 55 dones van ser assassinades a Espanya en mans de les seves parelles o exparelles, fet que va suposar un nou repunt i que la xifra de víctimes mortals fos la més alta des del 2015, d'acord a les dades oficials. El 2016 se'n van comptabilitzar 49; el 2017, 50, i el 2018, 51.

Van lamentar el crim tant Quim Torra com Pedro Sánchez, que va prometre que «ningú impedirà que el Govern continuï lluitant davant la violència masclista. Existeix, i continua matant, colpejant, humiliant. Ni una més». ≡

Primera víctima del 2010 por violencia machista

La mujer no había denunciado y volvía con su marido tras romper

VÍCTOR BEJARANO
Sevilla

Josefa R.Z., de 45 años, murió ayer a manos de su marido, Juan Manuel C.E., de 54, en la localidad sevillana de El Cuervo. Josefa se convertía así en la primera mujer asesinada por su pareja en lo poco que va de año y Andalucía, que cerró el 2009 como la comunidad con más víctimas de este tipo de violencia, abre la fatídica cuenta en el 2010.

La pareja estaba intentándolo de nuevo después de numerosas rupturas y reconciliaciones. Llevaban dos meses juntos, no había habido ninguna denuncia de malos tratos, pero en la madrugada de ayer Juan Manuel C.E. mató a su mujer asfixiándola. Luego llamó a la policía local y confesó el crimen. La Guardia Civil lo detuvo y anoche prestaba declaración antes de pasar a disposición judicial.

Diversas fuentes relataron ayer los problemas de convivencia que sufría la pareja. La policía local confirmó que llevaban dos meses viviendo juntos después de varios intentos de reconciliación. Un vecino contaba que era frecuente que él se ausentara largos periodos tras cada desencuentro. La relación era tormentosa desde muy atrás. Sin embargo, nadie del entorno tenía constancia de que en la pareja hubiera habido violencia, según confirmaron la delegada del Instituto

JUAN FERRERAS / EFE

Los agentes precintaron el domicilio donde se cometió el asesinato

de la Mujer, Ángeles García, y la concejal de Igualdad de El Cuervo, Inmaculada Cordero. Como en tantos otros casos la sorpresa se extendió por el vecindario y el alcalde de El Cuervo, Juan Garrido, apuntó que su pueblo “ha comenzado el año con mal pie”.

La familia la formaba el matrimonio y dos hijos, de 26 y 22 años, que en el momento del crimen no se hallaban en el domicilio. El mayor de ellos vive independiente y el pequeño, que sigue con sus padres, durmió fuera

esa noche. A la víctima se le realizó ayer la autopsia para determinar la causa del fallecimiento. El Ayuntamiento ha declarado tres días de luto oficial y hoy está previsto que se celebre un pleno extraordinario en repulsa por este asesinato.

El 2009 se cerró con 55 mujeres muertas a manos de sus parejas, 21 menos que en el 2008. De ellas, sólo la cuarta parte había presentado denuncia por malos tratos. Once de estas mujeres no habían sobrepasado los 30 años.●

PANORAMA

Tercer director general de Medio Natural del ministerio en siete meses

ADMINISTRACIÓN ► El Gobierno ha nombrado al ingeniero de montes José Jiménez García-Herrera nuevo director general de Medio Natural y Política Forestal del Ministerio de Medio Ambiente. Jiménez sustituye a Juan Garay, que fue nombrado para el cargo el 5 de junio del año pasado, con lo que se convierte en la tercera persona que dirige esta dirección general en siete meses. Diversas fuentes han expresado su preocupación por los continuos cambios en el organigrama de esta área del ministerio, lo cual es especialmente reseñable en un momento en que España ocupa la presidencia rotatoria de la UE y cuando debe dirigir las políticas de protección de la naturaleza en el año de la Biodiversidad (2010).

Algunos sectores habían

apuntado que la marcha de Garay estaba relacionada con las quejas expresadas por la insuficiencia de medios para llevar a cabo su tarea. En cambio, portavoces de Medio Ambiente recalcaron que el cese se debe a motivos familiares y que incluso –añadieron– se pidió a Garay que continuara ejerciendo el cargo con la promesa de que se le aliviaría de trabajo, pero ni así fue posible obtener una respuesta positiva.

José Jiménez, funcionario del Estado y hermano de la ministra Trinidad Jiménez, elaboró el expediente de declaración de Cabañeros como parque natural antes de ser nombrado director en 1988. Ha publicado una veintena de libros sobre conservación de la naturaleza, así como medio centenar de artículos científicos. / **A. Cerrillo**

Inglaterra probará una arteria artificial que podría emular un vaso sanguíneo

CIENCIA ► El Royal Free Hospital de Londres emprenderá en breve unas pruebas clínicas para observar el comportamiento en humanos de una novedosa arteria artificial que podría constituir un gran avance en la cirugía cardiovascular, según la BBC. La arteria ha sido desarrollada con nanotecnología a partir de un material polímero y está diseñada para reproducir una arteria normal. El injerto, fuerte y flexible, debe emular el pulso de un vaso sanguíneo humano y trasladar los nutrientes a los tejidos del cuerpo. Se busca que la arteria –resistente a la coagulación– pueda utilizarse como puente en la cirugía de arterias coronarias y de extremidades inferiores, reduciendo la probabilidad de infartos y amputaciones. / Efe

Recorte del horario nocturno de una biblioteca de la UB

UNIVERSIDADES ► La biblioteca de la facultad de Económicas del Campus Diagonal Nord de la Universitat de Barcelona (UB) recortará en cuatro horas su horario nocturno para “reducir costes”, según informó ayer un colectivo de estudiantes del centro mediante un comunicado. La biblioteca abría hasta ahora toda la noche (hasta las 6.00 h) de enero a junio. Las quejas se organizan a través de un nuevo grupo creado en Facebook. / Europa Press

100 kilos de cocaína en cajas de plátanos de supermercados

SUCESOS ► La policía investiga el hallazgo de 100 kilos de cocaína ocultos en cajas de plátanos que se iban a poner a la venta en varios supermercados de la cadena Lidl de Madrid, Cáceres y Plasencia. La investigación comenzó cuando un empleado volcó en un supermercado una caja de plátanos. Entre la fruta apareció un bloque de droga. La policía descarta la implicación de Lidl: la cocaína llegó a los supermercados por error. / Efe

Igualdad reformulará el Instituto de la Mujer durante el 2010

■ **Laura Seara**, la nueva directora del Instituto de la Mujer (sustituye a Rosa Peris), hizo pública ayer su lista de objetivos: en declaraciones a la cadena Ser, dijo que pretende poner en marcha el Consejo de Participación de la Mujeres (previsto en la ley de Igualdad) en el mes de marzo y reformular el Instituto de la Mujer, “para adaptarlo a las realidades”. “Trataremos de que el instituto se convier-

ta en un centro de excelencia que genere debate, cifras e informes”, dijo. Seara también desveló algunas de las líneas maestras de la nueva presidencia española en la UE (desde el 1 de enero). En concreto, insistió en que España piensa darle un “impulso importante” a una euroorden contra los maltratadores, con la idea de garantizar la seguridad de las víctimas en todo el espacio comunitario.

LAVANDEIRA JR. / EFE

Laura Seara

PIQUADRO

tech inside

BOUTIQUE

Barcelona, Rossellò 218 (Rambla Catalunya)
Barcelona, Passeig de Gràcia 11

www.piquadro.it

DESIGN COMFORT TECHNOLOGY

Primeras víctimas del machismo del 2011

Un hombre mata en Segovia a su mujer y a su hijo de 16 años y luego se suicida

MADRID Redacción

El 2011 inauguró ayer su negra lista de víctimas de la violencia machista. De madrugada, la Guardia Civil descubrió tres cadáveres en una vivienda unifamiliar de Torrecaballeros (Segovia). Todos los indicios apuntan a que un hombre mató a tiros a su esposa y a su hijo de 16 años, y posteriormente se suicidó. Las autoridades señalaron que la pareja había iniciado los trámites para disolver su matrimonio y no existía ninguna denuncia previa por malos tratos.

El presunto agresor tenía 54 años y poseía licencia de armas de caza. Los cadáveres fueron hallados, cada uno en una habitación, a las dos de la madrugada del jueves, aunque se desconoce cuándo se produjeron los hechos. Junto al cuerpo del hombre aparecieron una escopeta y un rifle. La familia, de nacionalidad española y procedente de Madrid, se había trasladado a la urbanización El Balagar hacía unos años. La Guardia Civil procedió a registrar el domicilio después de que fuera alertada por un familiar de la pareja. Se trata de la primera muerte de una mujer a manos de su pareja o ex pareja en lo que va de año.

Centenares de personas se concentraron ayer a mediodía en To-

JUAN MARTÍN MISIS / EFE

Lágrimas adolescentes. Compañeros de instituto del menor fallecido participaron emocionados en la concentración convocada en la localidad segoviana de Torrecaballeros

recaballeros –de 1.200 habitantes– para mostrar su rechazo por lo sucedido. Entre ellos, se encontraban varios compañeros del menor fallecido, alumno de 1.º de bachillerato del IES Peñalara de la localidad de La Granja. Estudian-

tes y profesores del centro han convocado otra concentración para hoy en La Granja.

El director del IES Peñalara, Francisco Gozalo, confirmó que el menor asesinado en ningún momento les comunicó a sus pro-

fesores problemas en el entorno familiar. Asimismo, destacó a Europa Press que el joven era un “buen estudiante” y que su madre “acudía a menudo al centro a hablar con los responsables” para interesarse por la evolución de

su hijo. El director afirmó que los compañeros del muchacho están “muy afectados”.

La ministra de Sanidad, Política Social e Igualdad, Leire Pajín, condenó ayer los hechos y aseguró que se seguirán “incrementando y desplegando” las herramientas para combatir la violencia machista.

En el 2010, el cómputo anual

No constaba ninguna denuncia de la mujer, que se estaba separando del presunto agresor

fue de 71 mujeres asesinadas a manos de sus parejas o ex parejas. Al menos cuatro menores –de corta edad– perdieron la vida también junto a sus madres. En general, en más del 70% de los casos ni la mujer ni nadie de su entorno había dado la voz de alarma sobre la situación de violencia a la que estaba sometida. En la actualidad, 95.000 mujeres están amparadas por el sistema de protección contra la violencia de género.●

BALANCE DE LOS ÚLTIMOS CASOS DE VIOLENCIA DE GÉNERO EN
www.lavanguardia.es/hemeroteca

HYUNDAI

ix35

MEJOR COCHE DEL AÑO 2011

¿Qué más se le puede pedir a un coche que empieza el año siendo el mejor?

5 estrellas Euro NCAP y 5 años de garantía sin límite de km.

- Airbags frontales, laterales y de cortina (delanteros y traseros) + Isofix
- ABS + BAS + EBD + TCS + ESP con Rollover Protection System
- Asistente de arranque en pendiente y control de descenso (HAC y DBC)
- Conexión auxiliar, USB – iPod®, MP3 y bluetooth integrado
- Sistema de navegación táctil con visión trasera y climatizador bizona
- Cambio manual y automático Shiftronic de seis velocidades
- Llave inteligente con botón Start & Stop
- Infórmate del **Plan Triple Confianza** en nuestra web

Gama ix35: potencia de 115 a 184 cv.
Emisiones de CO₂ (gr/km) gama ix35: 139-189
Consumo mixto (l/100km): 5,4-7,5

Compromiso Hyundai 2011

www.hyundai.es

Gama ix35 desde 18.990€

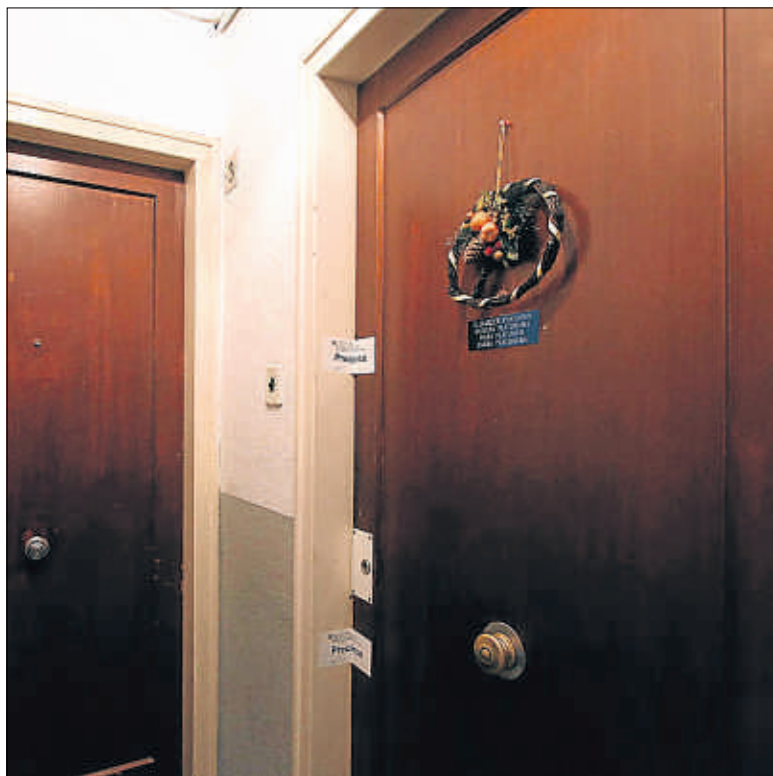

XARXA DE CONCESSIONARIS DE CATALUNYA

Sujeto a las condiciones del "Compromiso HYUNDAI" disponible hasta el 31 de diciembre de 2011. Consulta en tu Concesionario y en la web www.hyundai.es. Plan Triple Confianza disponible exclusivamente para los vehículos de la gama i: i10, i20, nuevo i30 e ix35. PVP recomendado en Península y Baleares para ix35 1.6 GDi Classic. Incl. IVA, transporte, impto. matriculación, dto. promocional, aportación de concesionario, Plan de Fidelización Hyundai, válido hasta fin de mes. Vehículo mostrado: Nuevo ix35 Style.

La violència masclista deixa la primera víctima de l'any

Els Mossos investiguen la mort d'una dona a Girona

AGUSTÍ ENSESA

La mort va tenir lloc al domicili familiar de la parella

SÍLVIA OLLER
Girona

Els Mossos d'Esquadra investiguen el que podria ser el primer cas de violència masclista a Espanya d'aquest any. Els primers indicis apunten que Olexander P., un home de 53 anys, va matar presumptament la seva dona, Natalya P., de 54, a Girona i posteriorment es va suïcidar. Els fets van passar al domicili de la parella, de nacionalitat ucraïnesa, situat al tercer segona del número 32 del carrer Montseny del barri de Santa Eugènia, on residien des del 2006. Els cosos dels dos morts els va trobar diumenge a la nit la seva filla, després que no aconseguís contactar-hi telefònicament al llarg de tota la jornada. La jove es va apropar fins al domicili familiar preocupada per no tenir cap notícia dels seus pares. Quan va

Els agents creuen que un home de 53 anys va matar la seva dona i després es va suïcidar

obrir la porta es va trobar els cadàvers dels seus progenitors i va ser ella mateixa qui va alertar el 112 d'allò que havia ocorregut.

La dona presentava un fort cop al cap, i l'home, la marca d'un tall de ganivet al coll. "Sembla que l'home s'ha tallat les venes després de donar un cop al cap a la dona", va confirmar ahir des de Barcelona el conseller d'Interior, Felip Puig. Encara que serà l'autòpsia la que haurà d'aclarir les causes exactes de la mort i quan es va produir, la hipòtesi principal amb què treba-

lla la policia autonòmica és que es tracti d'un cas de violència masclista.

El presumpte autor del crim no tenia cap denúncia ni antecedents per maltractaments, encara que des de l'entorn de la parella afirmen que en l'àmbit familiar les baralles eren freqüents. No obstant això, cap dels veïns que ahir es trobaven a l'edifici no va manifestar haver sentit cap discussió entre el matrimoni, que a més d'una filla també tenia un fill que ja s'havia emancipat. "Era una parella molt tranquil·la, gens conflictiva, i mai no havia sentit cap discussió", va explicar Manuel Bollo, un veí que vivia al mateix replà que el matrimoni mort i que va afegir que feia uns dies que no els veia. "Vaig pensar que se n'havien anat al seu país", va afegir. Igualment sorpresa es va mostrar Dolores Fernández, que viu just a sobre del pis de la parella. "No vaig sentir res de res. La nit de cap d'any tampoc no vaig sentir absolutament res", va explicar.

La presidenta de l'Institut Català de la Dona (ICD), Montse Gatell, va condemnar enèrgicament la mort de la dona i va expressar el condol a la família de la víctima. D'altra banda, la comissió de seguiment dels protocols d'actuació en casos de violència a la demarcació de Girona va reiterar el compromís de treballar de forma coordinada per posari fi a aquesta problemàtica. L'Ajuntament de Girona, que va expressar en un comunicat el seu dol especialment als dos fills del matrimoni, ha convocat per a aquest migdia a la plaça del Vi una concentració de rebuig. Durant l'any passat, van morir a Espanya 67 dones en mans de les seves parelles o exparelles. L'últim cas va tenir lloc a Marchena (Sevilla) el 27 de desembre passat. La víctima va ser una dona de 29 anys que va morir apunyalada pel seu exnòvio.●

Server 24h. Establiment: 0,46 €. Cost/min: 0,06 €. Tarifats per segons. IVA inclòs. Missatges de text curt per a persones amb discapacitat auditiva: 03 489 00 98

FELIC BARCELONA

MIRA TOT EL QUE POTS FER AL PROGRAMA DE NADAL, AL 010 I A bcn.cat/nadal

fundació barcelona comerç BarcelonaTurisme Shopping Line endesa fb.com/bcn.cat @barcelona_cat

Ajuntament de Barcelona **BCNÉS NADAL**

1812
Constitución Española

Cádiz, cuna de la Lotería.
200 Aniversario.

SI SUEÑAS... LOTERÍAS

LE
Loterías del Estado

Un home degolla la seva exparella i mare del seu fill a València

Una dona de 33 anys, primera víctima mortal de la violència masclista del 2013

MADRID Redacció

L'entrada d'un nou any no ha eradicat un dels problemes més greus per a les dones, els assassinats masclistes. Dijous a la nit una dona de 33 anys es va convertir en la primera víctima mortal de la violència masclista del 2013 a Espanya, després que fos degollada al carrer, a la localitat valenciana de Benaguasil, per la seva exparella, que va fugir del lloc de l'assassinat, tot i que hores després va decidir lliurar-se a la Policia. La dona tenia dos fills, un d'ells amb el seu presumpte assassí. No havia presentat cap denúncia prèvia per maltractaments contra el seu presumpte assassí, de 39 anys, del qual estava en tràmits de separació.

Els fets van passar cap a les 22 hores, al carrer Cirilo Amorós de Benaguasil, quan l'home va abordar la dona en ple carrer i li va assestar diverses punyalades al coll, segons fonts d'Urgències. L'home va fugir encara que ahir a la matinada es va lliurar a la direcció superior de Policia de València i va confessar l'assassinat.

La delegada del Govern a la Comunitat Valenciana, Paula Sánchez de León, que va participar en una concentració de cinc minuts de silenci en re-

pulsa per aquest crim, va informar que la dona tenia un fill d'una parella anterior i un altre en comú amb el seu presumpte assassí. Els veïns van relatar que van sentir crits i insults i que van intentar persuadir l'agressor perquè deixés d'apunyalat-la però no en va fer cas. Juan Antonio Balaguer, un dels veïns, va relatar com li va cridar perquè “la deixés anar, però va conti-

nuar apunyalant-la i això em va espantar, per la qual cosa vaig pujar a avisar la policia”. En els mateixos termes es va manifestar Lola Andrés, que regenta la floristeria que hi ha davant d'on es va produir l'assassinat: “Vaig sentir crits d'auxili i quan vam sortir la noia era a terra tota tacada de sang. Els metges van intentar reanimar-la però ja era morta”.

La víctima no havia presentat denúncia prèvia per maltractaments contra el seu agressor, com succeeix en la majoria dels casos d'assassinat per aquesta mena de violència. De fet, segons les dades facilitades pel Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, el 2012 es va tancar amb un total de 46 dones assassinades en mans de les seves parelles o exparelles, de les quals només vuit havien denunciat. Davant d'aquesta situació, la ministra Ana Mato insisteix en la necessitat de “trencar el silenci còmplice que envolta la violència de gènere i evitar que els agressors quedin impunes”.

Ana Mato va aprofitar ahir per recordar que el 2012 es va registrar la xifra més baixa de víctimes mortals des que van començar els registres, tot i que va assegurar que no pensa “abaixar la guàrdia gens ni mica”.

L'OBJECTIU

Protegir les dones més vulnerables

■ La Delegació per a Violència de Gènere dedicarà enguany els seus esforços a la sensibilització. Ben aviat la delegació presentarà l'Estratègia Nacional per a l'Eradicació de la Violència de Gènere, un dels eixos al voltant del qual girarà l'assistència a dones més vulnerables, com és el cas de les dones de més de 65 anys, les dones immigrants, amb discapacitat i les menors d'edat.

BIEL ALIÑO / EFE

Veïns de la localitat valenciana de Benaguasil van guardar ahir un minut de silenci per la dona degollada

Moren els dos homes cremats a Màlaga

MÀLAGA Agències

Els dos homes que van cremar aquesta setmana a Màlaga, encara per causes desconegudes, van morir ahir per la gravetat de les cremades que van patir. El primer, de 57 anys, va morir dijous a la nit a la Unitat de Cremats de l'hospital Virgen del Rocío de Sevilla, en no poder superar el seu greu estat després de patir cremades de tercer grau al 80% del seu cos. De moment, continuen les investigacions per dilucidar si va ser ell mateix qui es va calar foc dimecres passat davant la porta de l'hospital Carlos Haya de Màlaga, o, al contrari, va ser cremat per una o diverses persones. Una altra hipòtesi és que l'incendi fos accidental. Al lloc dels fets la policia científica va fer-hi una

ACCIDENT DOMÈSTIC

Una nena mor per una descàrrega elèctrica

■ Una nena de 3 anys va morir ahir víctima de greus cremades en patir una descàrrega elèctrica. L'accident va tenir lloc en un habitatge de l'avinguda Barcelona, a Santa Perpètua de Mogoda (Vallès Occidental), on cap a les 20.15 h hi va haver una descàrrega elèctrica que, encara que no va derivar en flames, va causar cremades que van originar la mort de la menor. / P. Arenós

inspecció ocular, però no va localitzar-hi cap accelerant ni iniciadors de foc. Ahir la Policia Nacional va aconseguir identificar la víctima. Es tracta d'A.H.A., de nacionalitat espanyola, nascut a Ceuta i sense domicili conegut a Màlaga.

El segon mort és l'home de 63 anys amb cremades de tercer grau al 80% del seu cos que va cremar a l'interior d'un turisme sota un pont, al municipi malagueny de Vélez, dijous passat. La mort es va produir ahir al matí també a l'hospital Virgen del Rocío de Sevilla.

Durant la inspecció ocular a la zona on es van produir els fets, els agents policials que el van socórrer van trobar un recipient amb accelerant. Segons va manifestar ahir la Policia, les primeres indagacions apunten a un suïcidi; no obstant això, els funcionaris especialitzats de la brigada de la policia judicial s'han fet càrrec de les actuacions i estan investigant totes les circumstàncies que s'han presentat en els fets. ●

Jordi Graupera

Omnisciència reial

Les darreres setmanes has dit a fills, nebots, néts i menors en general que si no es portaven bé els Reis no els durien res més que carbó. (Advertència: si tens menys de 8 anys, demana al pare o a la mare que llegeixin aquest article abans de continuar.) El mecanisme pedagògic és discutible en molts sentits, però n'hi ha un que destaca per sobre dels altres. Com saben els Reis que t'has portat malament? Perquè ho veuen tot.

La primera part, l'equilibri entre portar-se bé i tenir regals, és fàcil de defensar: que fer les coses bé tingui premi ajuda a portar-se millor, i com que, a més, és excepcional –un cop l'any–, té un punt de justícia còsmica que devalua poc l'obligació de portar-se bé sense premi. Una altra cosa és fer un regal cada cop que el teu menor en custòdia fa una cosa bé: així és probable que li destrossis la vida. A més, el nen fragmentarà les seves accions per tal d'obtenir un premi per cada tram de comportament. Si per anar d'A a B hi ha un regal, el nen provarà de resistir a mig camí d'A a B, i cobrar-se un avançament, i així fins a l'infinit. Hi ha variacions més refinades: el fill d'un prohóm de Barcelona em va explicar que el seu pare havia fet una llista de clàssics, i pagava cinc-centes pessetes per llibre llegit i discutit amb ell. Alguns moralistes famosos –com ara Kant– qüestionarien el mecanisme de soca-rel, fins i tot per al dia de Reis. El deure, ens dirien, ha d'obeir-se perquè sí, perquè saps que és bo. Relacionar deure i premi, més que reforçar el comportament, rebaixa el sentit de fer les coses bé.

Però pocs pares avaluen el comportament a l'hora d'executar la carta als Reis. Hi ha excepcions: el meu avi va de-

Relacionar deure i premi, més que reforçar el comportament, rebaixa el sentit de fer les coses bé

manar als Reis que s'endugessin unes nines la nit del 6 al 7, vist el mal comportament de la meua mare i la seva germana un cop posseïen el premi. Normalment, però, els regals són proporcionals a l'economia familiar, corregint segons els valors que cadascú practiqui. I aquí és on entra el problema de l'omnisciència reial: si els Reis ho veuen tot, però els regals no depenen d'allò que veuen, una de dues, o bé en realitat els Reis no ho veuen tot –i, especialment, semblen no veure les malifetes que fas quan estàs tot sol–, o bé el comportament és irrellevant a l'hora d'aconseguir millors regals.

De totes les coses que els Reis censuren i que es fan en completa solitud, la més comuna és mentir. Amb perspectiva, és comprensible que els Reis siguin misericordiosos amb la mentida. El nen, en canvi, fins als 8 o 9 anys, pensa que hi ha qui el vigila fins a la consciència, però comprova que no se'l castiga si el delictes no es fa públic. Un cop els embolicadors de regals s'identifiquen, aprèn que no hi ha càstigs immediats per als vicis secrets. Arribats a aquest punt, un pessimista diria que l'ensenyament fonamental dels Reis és la llibertat de mentir; un optimista diria que aprenem el poder de la consciència individual. Un cínic diria que són la mateixa cosa.

Els Mossos investiguen la mort violenta d'una dona gran a casa seva, a Lesseps

La víctima, de 83 anys, vivia sola i la primera hipòtesi apunta al robatori

SILVIA ANGULO
JAVIER RICOU
Barcelona

Els Mossos investiguen la causa de la mort d'una veïna de Barcelona, de 83 anys, el cadàver de la qual va ser descobert a última hora del matí d'ahir per un familiar a casa seva, al districte de Sarrià-Sant Gervasi. L'habitatge, una casa d'una sola planta (al número 5 del carrer Mont-roig), estava tot regirat, la qual cosa explica que la primera hipòtesi amb què treballen els investigadors apunti a un robatori violent.

Fonts properes al cas van indicar ahir que en la primera inspecció ocular no es van poder determinar les causes de la mort (el cos de la dona no presentava cops

El cadàver no tenia cops ni ferides visibles, però es creu que van lligar la dona abans de matar-la

visibles ni ferides causades amb arma blanca o de foc), per la qual cosa caldrà esperar el resultat de l'autòpsia per determinar què va causar la mort. El que ningú no semblava descartar ahir a la nit –el jutge encarregat del cas ha decretat secretes les actuacions– és que es tracta d'una mort violenta.

Algunes fonts van indicar que a la dona la van lligar abans de morir. Una de les hipòtesis en aquesta primera fase de la investigació estudia com a causa probable de la mort l'asfíxia, encara que no es descarta que la dona hagués pogut tenir un infart per la violència de l'atac. Veïns del carrer Mont-roig, molt afectats pel que havia passat, van explicar que l'intrús o intrusos haurien pogut entrar a casa de la dona per una claraboia de la teulada. L'accés fins a aquesta ober-

ANNA ACHON

El carrer Mont-roig de Barcelona, on van trobar la dona morta

Un esdeveniment poc habitual

■ Per fortuna, les morts violentes a Barcelona són una excepció. Per això és una notícia rellevant quan es produeix un esdeveniment dramàtic com el que s'intueix que hi podria haver darrere del que va passar al carrer Mont-roig ahir. De fet, Espanya i també Catalunya registren un índex d'homicidis

inferior a la mitjana dels països europeus. Amb tot, Barcelona és, juntament amb Madrid la zona d'Espanya on es produeixen més homicidis. El 2012 el cruel recompte es va tancar al desembre amb 48 morts violentes, seguida de Madrid amb 47 i València amb 31. D'aquí a poques setmanes es presentarà el ba-

lanç de víctimes d'aquest any a Catalunya, en què es comptabilitzen els assassinats i homicidis registrats durant els dotze mesos del 2013. L'any anterior, el 2012, es va saldar amb un total de 74 morts violentes, una xifra que encara sent molt alta va quedar per sota del que havia passat l'any anterior.

tura no resulta gaire complicat, ja que es tracta d'una casa d'una planta. El que més estranyava ahir aquests veïns era que ningú no hagués sentit res durant la nit anterior (quan es creu que es va cometre l'assalt mortal), ja que el carrer on s'ubica la casa de la víctima és una àrea per a vianants i molt tranquil. L'autor o autors d'aquesta mort van haver de ser, per tant, molt sigil·losos, encara que a favor d'ells va jugar el soroll del vent que va bufar durant la matinada en aquesta zona alta de Barcelona.

La víctima era una persona molt coneguda al barri (el carrer Mont-roig és molt a la vora de la plaça Lesseps) i, a més, van afegir aquests mateixos veïns, era una dona molt activa i amb bona salut, la qual cosa li permetia gaudir de plena independèn-

Els intrusos podrien haver entrat per una claraboia amb sigil, ja que cap veí no va sentir res

cia. Tenia diversos fills que solien visitar-la amb molta freqüència. Precisament va ser un familiar el que ahir va descobrir el cadàver quan hi va anar a última hora del matí perquè la dona no donava senyals de vida.

Els Mossos van buscar durant tot el dia d'ahir pistes a l'interior de l'habitatge (el que que cal saber primer és quins objectes de valor hi falten) i també s'estan visionant ja les cintes de les càmeres exteriors que hi ha a la zona. Els investigadors, igual com van indicar ahir a la nit alguns veïns de la dona, no descarten que l'autor o autors d'aquesta mort haguessin seguit els moviments i haguessin vigilat la dona durant els últims dies.

El succés ha causat tranquil·litat entre els habitants d'aquest carrer per als vianants, que fins ara només estaven preocupats per les reunions que solen organitzar de forma periòdica un grup de joves en un edifici abandonat que hi ha davant la casa en la qual vivia la víctima. Els Mossos busquen ja aquestes persones, a més d'haver pres declaració durant el dia d'ahir a la resta de veïns del carrer.●

Calcinada una dona a Vilanova, primera víctima de violència masclista

RAMON FRANCÀS
Vilanova i la Geltrú

No hi ha treva. La violència masclista no cessa. Ahir, una dona va ser assassinada per la seva parella a Vilanova i la Geltrú, la primera de l'any 2014. Precisament aquesta localitat va viure un altre assassinat masclista el passat 22 de desembre. En només dues setmanes la capital del Garraf ha estat tristament notícia per un cas de violència de gènere. L'última víctima mortal, que va ser trobada calcinada a la zona periurbana d'El Piular per part de la policia local de la ciutat, és Núria Rodríguez Piñol, de 43 anys i mare de dos fills. La seva parella sen-

timental, Antonio S.A., de 42, ha estat detingut. L'home havia estat denunciat per violència de gènere i sobre ell pesava una ordre d'allunyament, encara que la parella havia tornat a conviure.

A les 2.45 hores de la matinada d'ahir, segons fonts municipals, es van personar a les dependències de la policia local de Vilanova nebots de Rodríguez, que afirmaven que l'home que vivia amb la seva tia els havia dit que era morta, que s'havia cremat sense indicar com, però que no avisessin la policia. Els nebots van fer cas omís de les seves advertències i van alertar els agents.

Fonts municipals van informar que el detingut havia estat

denunciat anteriorment per violència de gènere i, fins i tot, pesava sobre ell una ordre judicial d'allunyament el 2011. Tanmateix, segons els nebots, la parella havia tornat a ajuntar-se. L'ordre d'allunyament ja no estava vigent. Malgrat intervenir inicialment la policia local, ha estat l'àrea d'investigació criminal dels Mossos d'Esquadra de la regió metropolitana sud de Barcelona qui s'ha fet càrrec de la investigació.

L'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú no va trigar a condemnar els fets i ja ha convocat un minut de silenci a les dotze del migdia de dimarts a la plaça de la Vila. L'alcalde, Neus Lloveras, va

mostrar la seva tristesa per l'ocorregut, que va qualificar d'"horrorós", i va manifestar la seva "decepció" pel fet que es continuï produint casos de violència masclista. "És un problema de la nostra societat que no sabem solucionar", va indicar. Malgrat que els serveis socials municipals feien un seguiment d'aquest cas, Lloveras entén que "algun mecanisme ha fallat per no haver aconseguit fer veure a aquesta nova víctima els comportaments violents de la seva parella".

L'home, detingut, tenia denúncies per maltractaments i, malgrat això, vivia amb la víctima

Per això es va mostrar favorable que "s'endureixin" les lleis per intentar revertir la situació. El líder de l'oposició a l'Ajuntament de Vilanova, Joan Ignasi Elena, va expressar la seva "tristesa, ràbia, solidaritat i també compromís per no defallir en aquest combat".

L'assassinat de Núria va originar una manifestació espontània passada l'una del migdia a la confluència de l'avinguda de Francesc Macià i la rambla Principal. Moltes persones van encendre espelmes, van fer onejar banderes liles (símbol de la lluita feminista) i van escriure missatges de repulsa. Una coneguda de la víctima que va preferir mantenir la seva identitat en l'anònim va llegir un manifest manuscrit mentre sostenia una pansida rosa blanca. L'activista feminista Carla Vall va fer una crida als ciutadans a "intervenir quan se senten cops i crits".●

El monitor de Lloret admet davant el jutge que va abusar de fins a 17 menors

El fiscal demana 105 anys de presó i 108.000 euros d'indemnització per al processat

BÀRBARA JULBE
Girona

El monitor de Lloret de Mar, Josep Castiella, acusat d'abusos sexuals a tretze menors d'entre 4 i 9 anys, va reconèixer ahir en el judici no només haver abusat sexualment d'aquests nens, sinó també de quatre més. En la seva declaració va admetre, a més, haver-se gravat en vídeo mentre feia una fel·lació a un dels menors en una de les aules del CEIP Àngels Alemany. Castiella, que s'enfronta a una condemna global de 105 anys de presó i a pagar una indemnització de 108.000 euros a les víctimes, va fer tocaments als menors (a set d'ells de manera continuada) durant les activitats de les colònies d'estiu i Nadal o mentre feia classes particu-

VIOLÈNCIA MASCLISTA

Doble crim a Elx

■ **Un home va matar ahir la seva exparella sentimental i la seva germana i després es va penjar en una casa entre les pedanies rurals de l'Altet i Balsares (Elx, Alacant). Els tres morts, de nacionalitat espanyola, tenien al voltant de 70 anys. Segons els primers indicis, l'homicida va utilitzar un objecte contundent. La dona és la primera víctima per violència masclista d'aquest any.**

lars. A part del delictes d'abusos, el ministeri fiscal també l'acusa d'un delictes d'elaboració de material pornogràfic i d'un altre de tinença de pornografia infantil. La defensa, per la seva banda, demana una condemna de 28 anys. El judici ha quedat vist per a sentència.

Assegut al banc dels acusats, el monitor, que feia anys que treballava amb nens, va reconèixer simplement amb un "sí" cada cas que el fiscal i les acusacions li van preguntar. Els tocaments es van produir entre l'estiu del 2011 i principis del 2012. El processat solia fer-los els tocaments als genitals, per sobre i per sota de la roba, quan es quedava tot sol amb ells a les aules, al vestidor o a casa seva, ja que de vegades també feia de cangur. Castiella

feia classes de guitarra, tennis i psicomotricitat i, a través de l'Ajuntament de Lloret, també va organitzar i va dirigir les activitats de Setmana Santa, estiu i Nadal tant al CEIP Àngels Ale-

dos accidents que li van danyar el cervell: després de caure amb bicicleta va patir un traumatisme cranial que li va ocasionar una afectació al lòbul dret, i en una altra ocasió es va intoxicar amb monòxid de carboni durant una rua de carnaval i va perdre el coneixement.

La defensa només reconeix 14 abusos i considera que al monitor se li ha de reconèixer un atenuant molt qualificat de confessió i un eximent incomplet d'alteració mental. Tant la defensa com les acusacions van renunciar a la declaració dels testimonis i les víctimes, decisió amb la qual s'ha evitat que els menors haguessin de passar per la sala.

Es dona la circumstància que ahir a Madrid un altre monitor també es va assegurar al banc dels acusats per un delictes d'abusos de menors i difusió de material pornogràfic. El processat va negar els fets i va dir que havia estat arrestat il·legalment. D'altra banda, a Las Palmas de Gran Canaria, la Fiscalia sol·licita una pena de presó de 4 anys per a un monitor d'un campament acusat d'abusar d'un menor de deu anys i que serà jutjat per aquests fets demà passat.●

Els tocaments van tenir lloc entre el 2011 i el 2012 i en el cas de set infants van ser de manera continuada

many com el Pere Torrent.

Dos pèrits mèdics, proposats per la defensa, van declarar ahir que Castiella pateix una alteració i un trastorn de personalitat perquè quan era jove va tenir

Nou èxit de la jornada de metro sense pantalons

Centenars de persones van desafiar ahir les temperatures hivernals de Nova York per participar en la convocatòria *The no pants subway ride* (El viatge de metro sense pantalons), que ja se celebra a 24 països. La iniciativa es va celebrar ahir per catorzena vegada. El fundador de la proposta, Charlie Todd, va explicar ahir a l'agència Efe que darrere d'aquesta acció només hi ha el propòsit de passar una estona divertida. L'acció "vol fer somriure l'altra gent en fer alguna cosa estranya i divertida, només per ser una cosa absurda i per donar als usuaris del metro una altra bona història per parlar-ne. No hi ha cap altre missatge que transmetre que està bé que els adults puguin jugar junts i passar una bona estona", va comentar Todd. Entre les instruccions dels organitzadors, la més important és no revelar què passa, i quan algú ho pregunta se li respon: "M'he deixat els pantalons a casa".

MANDEL NGAN / AFP PHOTO

Centenars de científics alerten dels riscos de la intel·ligència artificial

FRANCESC BRACERO
Barcelona

Prop de 700 científics de primera fila especialitzats en àrees tecnològiques han firmat una carta oberta publicada pel Future of Life Institute (FLI) –institut per al futur de la vida– en la qual alerten que la investigació sobre intel·ligència artificial ha de centrar-se en els beneficis socials per a l'ésser humà i aconseguir

que les màquines només facin el que els humans desitgin. Entre els signants del document hi ha l'astrofísic Stephen Hawking i el fundador de Tesla i SpaceX, Elon Musk.

El document de l'FLI exposa que els avenços de la intel·ligència artificial han permès assolir en 20 anys alguns èxits importants, com el reconeixement de veu, els vehicles autònoms, la classificació d'imatges, la traduc-

ció automàtica, la locomoció mitjançant cames articulades i sistemes de resposta.

La carta assenyalava que no es pot predir el que pot arribar a aconseguir-se de la combinació de la intel·ligència humana amb l'artificial, però "l'eradicació de la malaltia i de la pobresa no són insondables". "És pel gran potencial de la intel·ligència artificial –alerten– pel que és tan important estudiar com recollir-ne

els beneficis com evitar potencials ficades de pota".

Els científics signants proposen un document que estableix les bases sobre les quals ha d'avançar la intel·ligència artificial. "Els sistemes d'intel·ligència artificial han de fer el que nosaltres volem que facin", resumeix. Paradoxalment, el text que alerta sobre els riscos de la intel·ligència artificial està firmat per especialistes d'algunes de les principals empreses tecnològiques dels Estats Units, com Microsoft o Google, i per diverses firmes dedicades a aquest àmbit de la tecnologia.

Fa unes setmanes, en una entrevista amb la BBC, Stephen

Hawking va advertir que "el desenvolupament d'una intel·ligència artificial completa podria significar el final de l'espècie humana".

Aquesta preocupació per la possibilitat que sistemes artificials intentin imposar la seva voluntat als humans ha portat a la creació de l'FLI, fundat l'any passat sota el lema "la tecnologia ha donat a la vida l'oportunitat de florir com mai abans... o autodestruir-se". Els experts creuen que aquest projecte de delimitar els termes en els quals ha d'avançar la intel·ligència "implica tota la societat" i que requereix de l'ajuda d'experts de nombroses branques del coneixement.●

Les sals del paracetamol efervescent podrien perjudicar els hipertensos

Un estudi de diversos CAP demostra una relació negativa que se sospitava

XAVIER GÓMEZ

L'assaig mostra que per als hipertensos és més segur el paracetamol en comprimit que en format efervescent

ANA MACPHERSON
Barcelona

Els hipertensos fan servir amb molta més freqüència el paracetamol com a analgèsic que la resta de la població. No poden prendre els antiinflamatoris més comuns, com l'ibuprofèn, perquè puguen la tensió arterial. I ara un grup de metges d'assistència primària de Catalunya i el País Basc han comprovat que el paracetamol en forma efervescent també els perjudica. La raó: les sals amb sodi que formen part de la formulació.

“Eleva la tensió una mitjana de gairebé 4 mm en la pressió sistòlica” (la màxima), aclareix Mencía Benítez, investigadora de l'Ins-

titut d'Investigació a Atenció Primària Jordi Gol (Idiap), que ha liderat l'assaig. Per als metges d'assistència primària aquesta precaució no és nova, perquè en la literatura científica hi ha treballs que, encara que no ho demostraven, sí que apuntaven l'empitjorament de la pressió arterial en pendre el format efervescent. “Però el paracetamol és un dels medicaments més consumits a Espanya i es pot demanar a la farmàcia sense recepta. Per això creiem que el fet de tenir aquesta prova facilitarà que hi hagi advertències més clares a les fitxes tècniques i que tothom en sigui conscient, ja que el medicament és el mateix en pastilla o en pols

El segon més consumit

■ El paracetamol és el segon fàrmac més consumit a Espanya, segons dades de l'informe anual del Ministeri de Sanitat. En total, es van vendre a les farmàcies espanyoles 32 milions d'envasos el 2013, amb una facturació de 80 milions d'euros. El primer lloc l'ocupa l'omeprazol, el protector estomacal més popular. El mateix any es van prendre 54,4 milions d'envasos d'aquest fàrmac, que apa-

reix en milions de casos associat a la presa d'altres medicaments. Segons adverteixen els especialistes, el 30% d'aquest consum no està justificat. El tercer lloc del rànquing farmacològic l'ocupa la simvastatina, que s'utilitza per combatre la hipercolesterolèmia, amb 24,7 milions d'envasos venuts. La segueixen l'àcid acetilsalicílic (24,6 milions) i, en sisè lloc, l'ibuprofèn (18 milions).

efervescents: és una qüestió d'elecció per part del consumidor, que el pot considerar més fàcil d'empassar, per exemple”, apunta Benítez.

L'estudi, la publicació del qual està en preparació, ha comparat la resposta de 49 pacients (77% dones, de 67 anys de mitjana). La meitat va prendre primer paracetamol efervescent cada vuit hores durant tres setmanes i després d'avaluar el resultat van fer el mateix però amb pastilles. El segon grup va començar amb pastilles i després va repetir amb efervescent. Aquest model d'estudi creuat assegura que les condicions són semblants per a una i una altra modalitat del medicament.

“Vam mesurar la pressió de la manera que es considera més segura: amb un sistema monitoritzat ambulatori durant 24 hores que registra la dada cada 20 mi-

Quan el fàrmac es pren en comprimits, no s'observa que tingui efectes indesitjats sobre la tensió arterial

nuts”, explica Mencía Benítez. Els pacients procedien de CAP molt diversos, des del Gòtic de Barcelona fins al del Clot o el del Maresme. “I la diferència de pressió arterial va resultar significativa i rellevant”.

Les sals que s'utilitzen per preparar el paracetamol efervescent contenen sodi, tot i que no clorur sòdic, que és la sal comuna que es fa servir a la cuina. Però aquest sodi, que apuja la tensió, se suma al dels aliments i es converteix en 4 mm més de tensió.

A Espanya, el 47% dels homes i el 39% de les dones entre 35 i 74 anys són hipertensos. I els epidemiòlegs calculen que el 45% no ho sap. El novembre passat, un ampli estudi amb més de 9.000 participants publicat a *The New England Journal of Medicine* va concloure que abaixar la tensió saludable dels actuals 14/9 a 12/8 suposava reduir fins a un 25% el risc de problemes greus com ara ictus, infart, angina de pit i mortalitat cardiovascular. A canvi, calia augmentar la medicació i considerar-ne els efectes secundaris. Els resultats han obert el debat sobre la necessitat d'un canvi o no en les guies de prevenció cardiovascular.●

El Suprem rebutja la gelosia com a atenuant en la violència masclista

BARCELONA Agències

El Tribunal Suprem (TS) ha rebutjat la gelosia com a atenuant d'arravatament o obcecació i ha confirmat la condemna de 14 anys de presó a un home en un cas de violència masclista ocorregut a Barcelona. L'acusat, condemnat per haver apunyalat la seva exdona i haver-la amenaçat a través de missatges de WeChat, va presentar un recurs en el qual demanava l'aplicació de la gelosia com a atenuant.

“Qui se situa en el pla injustificable de la prepotència i la superioritat no pot pretendre que la

LA PRIMERA VÍCTIMA DE L'ANY

Una dona mor estrangulada

■ Una dona de 43 anys de nacionalitat romanesa va morir ahir estrangulada per la seva parella a casa seva al districte d'Hortaleza, a Madrid. La parella de la víctima, un home de 41 anys d'origen albanokosovar, va anar a la comissaria i va ser detingut en confessar el crim: “He fet una cosa do-

lenta”. Fa uns anys la víctima va interposar una denúncia contra la parella per maltractaments, encara que en l'actualitat no hi havia ordre d'allunyament. La Policia Nacional va anar a l'habitatge i va trobar el cadàver de la dona, al llit i amb marques d'estrangulació al coll. / Efe

seva conducta es vegi beneficiada per un reconeixement de la disminució de la seva imputabilitat o culpabilitat”, dictamina el Suprem en la sentència, el ponent de la qual ha estat el magistrat Julián Sánchez Melgar. Pel Suprem, no es pot acceptar com digna de protecció una conducta que no fa sinó perpetuar una desigualtat de gènere.

D'aquesta manera, la Sala Penal del Suprem reitera la seva doctrina que la gelosia no justifica, amb caràcter general, l'aplicació de l'atenuant d'arravatament o obcecació en les agressions de violència de gènere, “sobretot en casos de divorci en els quals, per definició, reneix el dret dels dos cònjuges a refer un projecte propi de vida afectiva”.

Segons els fets provats de la sentència de l'Audiència de Barcelona, l'home, P.B., va atacar en

dues ocasions la seva exdona l'abril del 2013, després que el febrer del mateix any la relació que els unia finalitzés per decisió d'ella.

L'agressió més greu, per la qual és condemnat a 9 anys de presó per delictes d'homicidi en grau de temptativa amb l'agreujant de parentiu, es va produir en un carrer de Barcelona. L'home va apunyalat la seva exparella a la cara, el coll, i el tronc, la qual cosa li va causar un perjudici estètic important que afecta l'acompliment de la seva professió de cambrera. A això s'hi va sumar una altra condemna de 3 anys i 6 mesos per un delictes de lesions amb instrument perillós i una altra d'un any i mig de presó per delictes d'amenaques greus mitjançant missatges que va enviar pel sistema WeChat, una aplicació similar al Whatsapp.●

KOEN VAN WEEL / AFP

Dues viatgeres posen al costat d'un home disfressat de Pare Noel a l'aeroport holandès de Schiphol

Amsterdam decideix incrementar els impostos per als visitants, a fi d'intentar posar límit al turisme de borratxera i de baix pressupost

Taxa contra motxillers

AMSTERDAM Imane Rachidi (Efe)

Amsterdam augmenta els impostos turístics i s'omple de pintades contra les visites massives que rep cada any, mentre altres ciutats holandeses es disputen aquest turisme sobrant aixecant noves atraccions.

Fa mesos que els residents de la ciutat demanen a les autoritats locals que frenin el flux constant de persones que arriben a Amsterdam per visitar els canals, els *coffeeshop*, el barri roig i els tresors dels seus museus. Segons l'oficina de turisme holandesa, almenys 5,2 milions de persones han visitat Amsterdam durant l'any passat, una xifra desmesurada si es compara amb els gairebé 800.000 residents que té. “Jo passo tots els caps de setmana fora de la ciutat o no surto de casa, és aclaparador. Aquí no es pot viure”, diu Efe Marikel, una administrativa de 42 anys. Com ella, Mark, resident a la ciutat des de fa 50 anys, lamenta que s'hagi convertit en “un parc estil Disneylàndia”, amb referència a la multitud i el soroll nocturn, i demana que Amsterdam aposti per un turisme “menys pobre i de més qualitat”.

El municipi ha reaccionat a aquestes queixes, i ha anunciat pujades d'impos-

tos destinades a reduir el nombre de motxillers i tabolaires nocturns que arriben a la ciutat, i que, segons els residents, són els turistes més molestos. Entre aquests tipus d'impostos, hi ha especialment el percentatge al sector hotelier amb què es queda l'Ajuntament. “Aquesta mesura no només dissuadirà els turistes de baix pressupost, sinó que també portarà milions d'euros a les arques de la ciutat”, va dir el responsable de Finances de l'Ajuntament d'Amster-

OBJECTIU DE L'AJUNTAMENT

Interessen els turistes que “visiten un o dos museus per dia, i que se'n van al llit a una hora raonable”

dam, Udo Kock. Qui visita Amsterdam amb pocs diners sol triar la ciutat com a destinació per a festes de comiat de solter, viatges de final de curs o escapades de cap de setmana.

Amsterdam s'ha “de centrar en el turisme de qualitat”, indica Kock a la premsa, amb referència a les parelles que s'allotgen en hotels més cars, que “visiten un o dos museus per dia i que se'n van al llit a una hora raonable”.

Tots els turistes hauran de pagar una

quantitat fixa per nit i un percentatge afegit que depèn del preu de l'habitació. Actualment, el municipi cobra un 5% de la tarifa de l'habitació com a impost als propietaris dels hotels, però ara hi haurà una quantitat mínima fixa. Per exemple, si un turista paga ara 2,50 euros en l'impost del turisme per una habitació de 50 euros la nit, segons el nou pla passarà a pagar un mínim de 10 euros.

I caldrà sumar-hi un percentatge dependent del preu de l'habitació, que el municipi no ha establert encara, però que preveu que donarà a l'ajuntament un extra de quatre milions d'euros a l'any a partir del 2017. Això afectarà sobretot als hotels més barats, ja que no suposarà gaire diferència per a una habitació de 250 euros per nit. La idea inclou no només els hotels, sinó els apartaments turístics o les habitacions llogades a través de plataformes com Airbnb. Mentrestant, a centenars d'allotjaments que es lloguen a turistes van aparèixer pintades amb la frase “Stop turisme de masses”.

En canvi, Utrecht, en un intent d'aprofitar aquell excés de turisme, va autoritzar el novembre passat la construcció d'un immens barri roig, malgrat el fet que ha tingut diversos fracassos els últims anys amb escàndols de tràfic de persones i problemes de seguretat.●

Divendres, una altra dona era trobada morta també amb ferides d'arma blanca al seu domicili de Telde (Gran Canària), i l'endemà van detenir un home com a presumpte autor del crim, segons fonts consultades per Europa Press. Segons el diari *Canarias 7*, l'home arrestat com a presumpte autor de l'homicidi és la parella o exparella de la víctima.

El cos sense vida de la dona de 42 anys, natural de Sevilla, que vivia sola en un pis que tenia llogat al barri de La Higuera Canària, el van descobrir divendres al matí al terra de la cuina, després de l'avís del cercle més proper de la víctima. La Policia Judicial del Cos Nacional de Policia s'ha fet càrrec de la investigació i el titular del jutjat que estava de guàrdia a Telde va decretar el secret del sumari, segons van informar fonts oficials.●

LLETRA
PETITA

Magí
Camps

Pobra Alexandria

La Bíblia és un nom propi que prové d'un nom comú de la llengua grega expressat en plural: els llibres. És per això que el llibre sagrat dels jueus i dels cristians es coneix com el llibre dels llibres. El nom grec *biblio-* també ha arribat a les llengües romàniques com a element compositiu, formant paraules com *biblioteca* –la col·lecció de llibres–, *bibliòfil* –el que estima els llibres– i *bibliocleptòman* –el que els roba, tot i que, segurament, també els estima.

El més antic d'aquests mots, que a través del llatí ve del grec clàssic, és *biblioteca*, i al segle XIX va servir d'exemple per a la creació de paraules noves que són col·leccions de coses, com ara *pinacoteca* (pintures), *gliptoteca* (pedres antigues gravades) i *cartoteca* (mapes). I d'altres de més recents, com *discoteca*, *fonoteca*, *fototeca*, *filmoteca*, *hemeroteca*, *mediateca*, *ludoteca*, *xeroteca*, *vinoteca* i *enoteca*.

Ara bé, amb la paraula *biblioteca* el pensament ens mena a Alexandria, la ciutat del delta del Nil que n'allotjava la més important de l'antiguitat. Juli Cèsar la va cremar i Marc Antoni la va reconstruir. Del complex format per la biblioteca i el museu en va florir l'escola d'Alexandria, una colla de pensadors i científics sense parió fins al Renaixement.

En record d'aquell meravella, el 2002 els egipcis en van inaugurar una de nova planta, amb vuit milions de volums. El complex també acull tres museus, cinc instituts de recerca, galeries d'art, un planetari i un saló de 3.000 butaques. I quin és el nom del complex? Doncs Biblioteca d'Alexandria, només faltaria.

Els cervells europeus, però, no tenen aquesta mateixa sensibilitat. Amb la de-

CRAI? Què vol dir CRAI? Que és que ja no serveix una paraula amb més de dos mil anys d'història?

claració de Bolonya del 1999, els ministres d'Educació de la UE van establir les bases de l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior. Entre els objectius, el foment de l'aprenentatge i la investigació. És per això que les biblioteques universitàries s'han adaptat als nous requisits incorporant més usos i, alhora, unes sigles, CRAI: Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació.

Es lògic que les biblioteques evolucionin i esdevinguin centres amb molts serveis, presencials i en línia, però cal amagar-les darrere d'unes sigles tan poc clares com CRAI? Que és que són més boniques que *biblioteca*, una paraula amb unes arrels inqüestionables que durant més de dos mil·lennis s'ha adaptat a les necessitats de cada època?

A les lleixes d'Alexandria hi havia papirs i pergamins, i a l'edat mitjana regnaven el pergami. Amb la invenció de la impremta, els llibres de paper van omplir els prestatges de les biblioteques, i al segle XX hi entren discos, revistes, vídeos..., però es continuen dient biblioteques. Des d'Alexandria, fa més de dos mil anys, ningú no els havia canviat el nom. I són la Unió Europea i les universitats les que estan perpetrant aquest nomenicidi? Que Hipàtia us perdoni.

mcamps@lavanguardia.es

Dues dones assassinades per les seves parelles en 48 hores

MADRID / LAS PALMAS Redacció

L'última dona assassinada de l'any, divendres 30 de desembre, i una altra més, la primera del 2017, ahir mateix. En 48 hores, la violència masclista ha segat la vida de dues dones més. Recomptes no oficials situen en 44 (xifra que es podria incrementar de confirmar-se la mitja dotzena de casos que estan en investigació) les víctimes mortals del 2016. Quant al 2017, la funesta llista s'acaba d'obrir. El 2015, van ser 60 els assassinats.

Ahir, primer dia de l'any nou, comen-

çava amb la notícia d'un altre crim. Una dona de 40 anys, de nacionalitat espanyola, va rebre diverses ganivetades del seu company sentimental, amb qui residia a Rivas Vaciamadrid (Madrid), malgrat el fet que l'home tenia una ordre d'allunyament, segons van informar fonts de la Guàrdia Civil. L'autor, un home de 20 anys de nacionalitat colombiana, va ser detingut en l'acte i sense oposar resistència. L'agressió es va produir cap a les 22 hores de dissabte al domicili familiar, si bé la víctima no va morir fins a la matinada.

Protesta a Barcelona contra l'ús de pells per vestir

Un centenar d'activistes de l'organització Animanaturalis van tornar a prendre ahi el centre de Barcelona per crear consciència sobre la cara factura pagada pel món animal per l'ús de pells per vestir. En aquest cas, la majoria dels animalistes van portar una foto dels animals sacrificats per la indústria de les pells amb preguntes com: "Quantes vides per a un abrigo?". La protesta va estar encapçalada, en aquesta ocasió, per una model que portava un abric de pells ensangonat. Els participants en l'acte (alguns d'ells en la imatge) han tornat a sortir al carrer per a, segons mantenen en els seus lemes d'aquestes campanyes, "donar veu als milions d'animals que anualment són maltractats i assassinats per la indústria de la manufactura de les pells i no poden defensar-se ells mateixos". / Redacció

QUIQUE GARCÍA / EFE

Una dona de Tenerife, primera víctima mortal del 2018 per violència masclista

Detinguda l'exparella, que va patir un accident fugint de la Guàrdia Civil

BARCELONA Redacció i agències

La violència masclista ha segat la primera vida del 2018. La víctima, apunyalada presumptament per la seva exparella, a qui havia denunciat per maltractaments el passat 8 de gener (la denúncia es va arxivar tres dies després), és una dona de 46 anys i nacionalitat veneçolana que vivia al municipi de Tenerife de Los Reales.

El crim es va perpetrar, segons les primeres informacions, en presència de la neta de la dona, de 9 anys i que havia estat reconeguda com a filla pel suposat homicida per tal d'afavorir els tràmits per la nacionalitat. L'home, Esteban H.D.,

de 68 anys i originari de Tenerife, romania ahi a la nit ingressat en un hospital amb pronòstic molt greu després de patir un accident de trànsit quan fugia de l'escenari del crim. Un jutge havia arxivat la denúncia presentada per la víctima dues setmanes enrere, després de celebrar-se un judici ràpid, al considerar que la dona no estava en situació de risc.

El cadàver de Jennifer H.S. va ser trobat passades les nou de la nit de divendres. La policia local va acudir al domicili del presumpte homicida després de rebre trucades de diversos veïns que van escoltar la baralla. Quan els agents van arribar al domicili només van trobar el cos.

Ni rastre de l'exparella de la víctima ni de la neta de la dona, de 9 anys. La investigació està ara centrada en la reconstrucció dels fets. Les primeres informacions apunten que el presumpte homicida va apunyalar repetides vegades (el cadàver presentaria quatre ferides d'arma blanca) la seva excompanya, que feia uns mesos havia trencat la relació i divendres va anar al veure l'home per tancar assumptes relacionats amb aquella ruptura.

Es desconeix si l'escena va ser presenciada per la neta de la dona, que sí que se sap que era en aquell domicili. El que va passar després del crim tampoc queda clar. Mentre algunes fonts apunten que l'ho-

La víctima va interposar una denúncia per maltractaments el 8 de gener i el jutge la va arxivar dies després

me va deixar la neta a casa d'un conegut en Puerto de la Cruz, altres informacions asseguren que la menor va escapar de la casa i va córrer fins al domicili d'uns familiars per demanar ajuda.

Poc després del crim, la Guàrdia Civil va detectar el vehicle del sospitós circulant per l'autopista del

nord de Tenerife. Es va iniciar una persecució que va acabar quan el presumpte homicida va fer una maniobra estranya i es va estavellar contra un altre vehicle, els dos ocupants del qual van resultar amb ferides lleus. El cotxe del sospitós va fer diverses voltes de campana. L'home va quedar atrapat entre un garbuix de ferros i una vegada rescatat va ser traslladat a un hospital, en el qual romania ahi amb pronòstic molt greu.

El subdelegat del Govern a Santa Cruz de Tenerife, Guillermo Díaz Guerra, va confirmar ahi l'existència d'una denúncia, presentada el 8 de gener passat, de Jennifer contra la seva exparella per violència masclista. La dona va assegurar que havia estat agredida verbalment, però va declinar, segons aquesta versió oficial, l'adopció de mesures de protecció. El dia 17 de gener, la Policia Nacional es va posar en contacte amb la víctima per preguntar-li com es trobava i si s'havien repetit aquestes agressions verbals, davant la qual cosa la dona va manifestar estar tranquil·la, segons Europa Press.●

PREGUNTES

BIG VANG

Per què la gravetat corba la llum, si els fotons no tenen massa?

Oriol Pujolàs

INSTITUT DE FÍSICA D'ALTES ENERGIES (IFAE)

Aquesta pregunta revela una limitació important de la teoria de Newton de la gravitació, que descriu molt acuradament i de forma unificada molts fenòmens gravitatoris tant celestials com terrestres. La llei de Newton no val per la llum ni, de fet, per res que viatgi a velocitats properes a la de la llum.

Segons Newton, la força gravitòria depèn de la massa dels dos cossos i de la distància entre ells. Com que els fotons no tenen massa, llavors haurien de ser indiferents a la gravetat, cosa que està en flagrant contradicció amb nombroses observacions.

Per velocitats grans, la llei và-

lida és la cèlebre relativitat general d'Einstein, que es basa en el principi d'equivalència: una força gravitòria i una acceleració en sentit contrari són equivalents, tenen efectes indistingibles. En absència d'acceleracions, els fotons viatgen en línia recta. Si ens movem acceleradament, evidentment veurem la trajectòria del fotó corbada. Com que l'acceleració equival a una força gravitòria, llavors la gravetat desvia la llum.

Essent així, ¿com és que no veiem corbar-se la llum en la nostra vida diària, per exemple, en les muntanyes russes o en fer un salt? La resposta és que la llum viatja molt ràpidament: a uns

NASA / ESA / HUBBLE

Efecte de lent gravitacional

Pregunta plantejada por CARLES ROCAMORA i JAUME ROCA
Per a proposar una pregunta, lliureu-la a **CosmoCaixa** o envieu-la a **bigvang@lavanguardia.es**

300 milions de metres per segon. Calen acceleracions o forces gravitatòries molt fortes per poder notar aquest efecte. Per fer-se'n una idea, el nostre planeta només aconsegueix corbar la llum en una part en mil milions. A la Terra, la magnitud de l'efecte és molt petita.

Cal matisar, però, que l'efecte és prou gran com per a haver-lo d'incloure en els sistemes de posicionament GPS pel seu correcte funcionament. L'efecte és més evident en galàxies llunyanes, que poden actuar com a lents gravitacionals. Actualment, fins i tot s'utilitza aquest efecte de lent per cartografiar l'univers.

Amb la col·laboració de l'Obra Social La Caixa

Una dona apunyalada a Laredo, primera víctima de violència masclista

El nòvio li va clavar un ganivet diverses vegades i es va entregar mentre el buscaven

LAREDO Efe

La Rebeca, una dona de 26 anys que deixa una filla òrfena a la República Dominicana, es va convertir ahir en la primera víctima de violència masclista del 2019 a Espanya, després que el seu nòvio, un equatorià de 29 anys, l'apunyalés suposadament diverses vegades a casa seva, a Laredo (Cantàbria).

Aquesta jove, que feia tres anys que era a Espanya en situació irregular i que havia deixat una filla de 5 anys al seu país, mantenia una relació amb aquest home, T.S.M.R., des de feia un any i mig. A les quatre de la matinada, el 112 de Cantàbria va rebre una trucada de veïns del número 2 del carrer Rosario Ochandiano de Laredo, i quan la Guàrdia Civil i el servei d'assistència sanitària 061 van arribar al lloc, van trobar aquesta jove amb diverses punyalades al tòrax. I, malgrat que la van intentar reanimar, va morir.

Dues amigues de la víctima, que viuen a la mateixa casa, van intentar parar l'agressor, i a elles també les va amenaçar.

Segons fonts de la investigació, l'home va arribar a casa, va començar una discussió amb la dona, que suposadament volia tallar la relació, i tot seguit la va apunyal·lar "amb acarnissament".

Poc després de marxar del pis, mentre la Guàrdia Civil el buscava, l'home es va lliurar a la policia local de Laredo. Ahir era als calabossos en espera de la decisió que adopti el jutjat que s'encarregui d'aquest cas de violència masclista, el primer del 2019 a Espanya. No hi havia denúncies prèvies per violència masclista i l'home no tenia antecedents.

La Rebeca treballava en un bar que freqüenten molts dels seus compatriotes i en què de tant en tant també anava el seu presumpte assassí, ja que hi posava música.

La reacció institucional ha estat immediata. El president de Cantàbria, Miguel Ángel Revilla, i el delegat del Govern a Cantàbria, Pa-

PEDRO PUENTE HOYOS / EFE

Concentració i minut de silenci dels veïns de Laredo per l'assassinat de la jove Rebeca

La casa dels Montoya

■ La Guàrdia Civil investiga el trencament del precinte i la brida que subjectava la porta de l'habitatge de Bernardo Montoya a El Campillo (Huelva), on aquest home presumptament va matar la professora de Zamora Laura Luelmo al desembre, segons va confessar després de ser detingut. Algunes fonts asseguren que diversos veïns del poble van entrar a l'immoble del carrer Córdoba per saquejar-lo. A El Campillo va agafant força la petició que s'enderroqui la casa, que continua

sent propietat de la família Montoya, per evitar que el germà bessó de Bernardo, Luciano, pugui ocupar-la quan, d'aquí nou anys, s'acabi la seva condemna per l'assassinat d'una dona a Cortegana. O també per evitar que s'hi pugui estar durant futurs permisos penitenciaris. La casa ha tornat a ser precintada, mentre que s'ha obert una investigació per determinar qui pot haver trencat el precinte judicial que impedia l'accés a l'habitatge. / Adolfo S. Ruiz

blo Zuloaga, van anar a Laredo i van participar en la concentració de repulsa. També el president del Govern espanyol, Pedro Sánchez, va insistir en un tuit: "Alt i clar, tots i totes units per posar fi a la vi-

L'assassinada, de 26 anys, treballava sense papers en un bar, i deixa una filla a la República Dominicana

olència de gènere. Us volem viures". I el líder del PP, Pablo Casado, es va afegir a la petició d'anar "tots junts" contra la violència masclista. L'any passat van matar 47 dones.●

Rescatats 4 menors en condicions insalubres a Almeria

ADOLFO S. RUIZ Sevilla

La mare va donar el consentiment perquè la Guàrdia Civil s'emportés els seus quatre fills "perquè no puc fer-me'n càrrec". La Junta d'Andalusia ha assumit la tutela de quatre germans d'entre dos mesos i deu anys que vivien amb la seva mare en una cova situada a dins d'un *cortijo* d'El Ejido (Almeria), situat entre diversos hivernacles, sense aigua corrent, ni electricitat. L'habitable no té ventilació ni calefacció i hi ha restes de tot tipus per terra, entre les quals excrements i ossos d'animals domèstics.

"Els quatre nens anaven vestits amb poca roba i molt bruta, poc polits, i vivien en un lloc molt fred i fosc", van descriure els agents de la Guàrdia Civil que van traslladar els nens a un centre d'acolliment a Almeria capital, mentre la mare era portada a un centre sanitari per fer-li proves psicològiques.

L'agent Míriam González, que va participar en el rescat, va assegurar que la família "estava en condicions de total insalubritat i no disposava dels subministraments bàsics" per viure. L'actuació es va dur a terme el 20 de desembre, però s'ha fet pública ara. "Ens van avisar per telèfon que hi havia una família en situació precària i, després de comprovar la situació, vam obtenir el permís de la Fiscalia de Menors per recollir les criatures i traslladar-les a un centre", va dir l'agent.

La mare ja ha abandonat l'hospital de Poniente d'El Ejido i és en un pis tutelat sota la protecció d'un germà que ha arribat des de Palma, on viu.●

Un any de presó per quinze de maltractaments físics i psicològics

ADOLFO S. RUIZ Sevilla

La sentència narra una llista gairebé interminable de maltractaments físics i psicològics d'un individu a la seva dona durant 15 anys, i acaba condemnant l'home en una sentència per conformitat... a un any de presó. A part d'insults, cops i amenaces, A.F.C.C. va arribar a col·locar un localitzador camuflat al cotxe de la dona, a intervenir-li el telèfon mòbil i a registrar-li la roba.

El jutjat penal número 1 d'Almeria ha decidit condemnar A.F.C.C. a dotze mesos de privació de llibertat, malgrat que la sentència reconeix que la víctima pateix "una simptomatolo-

gia ansiosodepressiva clínicament significativa, amb nivell baix d'autoestima i estrès post-traumàtic compatible amb un procés de violència de gènere".

Durant tres lustres la dona va haver de suportar vexacions de tota mena mentre vivia amb els seus dos fills al mateix domicili que el seu agressor. Va ser una situació que va continuar fins a l'any 2016, quan finalment es va decidir a fer el pas de la separació. Però ni aleshores van acabar les agressions.

El jutge assenyala que durant tots aquells anys el condemnat va exercir "sistemàticament violència física i psíquica contra la seva dona, i va tenir una actitud

controladora" que el va portar a fer servir tota mena de mètodes per saber on era en cada moment, a quins llocs anava amb el vehicle i amb qui parlava o no per telèfon.

A això se sumaven freqüents "empentes, tibades de cabells i cops al cap", unes agressions que de vegades havien tingut lloc al domicili que tots dos compartien i en presència dels fills. També eren habituals insults i expressions del tipus "bruta, puta, no vals per a res, no serveixes per a la casa", i altres frases intimidatòries del tipus "Jo no et mataré, però trobaré algú que ho faci".

L'octubre de l'any 2016, quan,

de fet, ja estaven separats, la dona va veure com el seu agressor pujava al cotxe, a prop de l'estació d'autobusos de la ciutat andalus, una "dona desconeguda". Quan l'hi va recriminar, A.F.C.C. li va dir: "Tu també estàs cardant, puta", i amb "ànimo de malmetement físic" es va abalancar sobre ella, la va empenyer a terra, la va agafar dels cabells i la va arrossegar fins a la mitjana del carrer, i li va provocar diferents lesions, segons consta al text de la sentència.

La sentència relata un règim interminable d'agressions i vexacions a la dona, però el marit no trepitjarà la presó

A part de l'any de presó per un delictes de maltractaments habituals en el si familiar, que previsiblement no complirà de manera efectiva perquè no té antecedents penals, el jutge d'Almeria prohibeix al condemnat acostar-se a menys de 200 metres de la víctima durant tres anys i comunicar-se amb ella per qualsevol mitjà durant cinc anys. Pel delictes de lesions, se li imposa una altra ordre d'allunyament durant dos anys.

Ara fa una mica més d'un any, el desembre del 2017, un altre jutjat d'Almeria, en aquest cas el penal número cinc, va imposar una pena de quatre anys i dos mesos de condemna a un home de 37 anys per un cas similar a l'ara sentenciat. Aquella vegada l'home també agredia d'obra i de paraula la seva dona des de l'any 2011, i es va justificar davant el magistrat assenyalant que "ho feia pel seu bé".●

Un home assassina la seva parella i la filla de tres anys de tots dos a Esplugues

L'autor del primer crim masclista del 2020 va ser detingut i es va autolesionar

JUAN MANUEL GARCÍA
Barcelona

Una dona de 28 anys i la seva filla, de només tres anys, es van convertir ahir en les dues primeres víctimes de violència de gènere el 2020 a Espanya. El presumpte assassí és la parella de la dona i pare de la nena, un home de 27 anys veí d'Esplugues de Llobregat. Va ser detingut ahir al matí. Després del doble crim es va autolesionar i va ser ingressat a l'hospital.

Els fets van tenir lloc la matinada del dia de Reis. Els Mossos d'Esquadra van rebre l'avís cap a les 6.10 hores. Immediatament diferents dotacions de la policia autonòmica, la policia local d'Esplugues i del Sistema d'Emergències Mèdiques es van desplaçar cap al lloc dels fets, però únicament van poder confirmar la mort de la jove i de la seva filla petita. La detenció del suposat responsable dels homicidis va tenir lloc al mateix domicili.

Els pròxims dies el detingut passarà a disposició del jutjat d'instrucció en funcions de guàrdia d'Esplugues de Llobregat, que va decretar el secret de les actuacions. La divisió d'investigació criminal de la Regió Policial Metropolitana Sud s'ha fet càrrec de la investigació. El Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) va informar que el presumpte autor dels assassinats no tenia antecedents judicials per violència masclista.

L'Ajuntament d'Esplugues de Llobregat ha decretat tres dies de

Agents de policia davant l'edifici d'Esplugues de Llobregat on un home va assassinar la seva dona i la seva filla

ta davant l'avenç de partits polítics que posen en dubte les lleis contra la violència de gènere. El president del Govern espanyol en funcions, Pedro Sánchez, va qualificar els fets de "terribles" en un missatge publicat a les xarxes socials, i va advertir que "ningú no impedirà que continuem lluitant davant la vio-

lència masclista" que "existeix, i continua matant, atacant, humil·liant".

Al seu torn, el secretari d'organització del PSOE i ministre de Foment en funcions, José Luis Ábalos, va expressar "solidaritat amb totes les víctimes de violència masclista" i "menyspreu cap als que fri-

volitzen amb aquesta plaga".

El president de la Generalitat de Catalunya, Quim Torra, també es va mostrar "horroritzat" i "indignat". "Només fa sis dies que va començar l'any i a Catalunya ja tenim dues víctimes de violència de gènere. Hem de treballar contunentment des de tots els fronts contra les arrels que sostenen aquesta plaga", va escriure a Twitter.

Finalment la consellera de Presidència de la Generalitat, Meritxell Budó, va defensar el "compromís ferm" del Govern per erradicar totes les violències masclistes i continuar amb el treball coordinat per a la prevenció, sensibilització, detecció, atenció i recuperació de les dones víctimes. "Cal ser ferm contra qualsevol mostra de violència masclista que detectem en el nostre entorn. Cadascú en el seu àmbit d'influència pot ser agent i lluitar-hi en contra. Només si avancem cap a la igualtat efectiva de dones i homes avançarem en l'erradicació de les violències masclistes", va afirmar Budó.

Almenys 55 víctimes el 2019

■ A falta d'incorporar les estadístiques oficials, el doble assassinat d'ahir a Esplugues, aquesta mare i la seva filla serien les primeres víctimes mortals de violència masclista el 2020. El 2019 es va tancar amb 55 dones assassinades a mans de les seves parelles o exparelles, la xifra més alta des del 2015, quan es van registrar 60 víctimes. Hi ha tres casos de l'any passat que estan en investigació, de manera que

el recompte final podria augmentar. A aquesta xifra cal afegir-hi els tres nens morts per violència de gènere l'any passat, 34 des que es van incloure en el recompte oficial, el 2013. El nombre total de dones assassinades des del 2003 pujaria, si es confirma el cas d'Esplugues, a 1.034. El nombre d'assassinats augmenta des del 2017, quan es van comptabilitzar 50 víctimes. El 2018 van ser 51, i el 2016, 49.

Sánchez adverteix que "ningú no impedirà que continuem lluitant davant la violència masclista"

dol pel doble homicidi. Després de saber la notícia, unes 350 persones es van concentrar davant el Consistori per guardar cinc minuts de silenci en record de les víctimes.

Nombrosos representants polítics van condemnar el doble assassinat, i alguns d'ells van fer referència a la necessitat de perseverar en la lluita contra la violència masclis-

'Vogue' Itàlia elimina les fotos en un gest "a favor del clima"

BARCELONA Redacció

L'edició italiana de la revista de moda *Vogue* ha anunciat que al pròxim número –que surt a la venda avui– no publicarà fotografies, com un gest a favor del medi ambient, per la gran petjada de carboni que suposen les sessions fotogràfiques.

En una carta als lectors, Emanuele Farneti, l'editor en cap de l'edició italiana d'aquesta revista, explica tot el que es necessita perquè una edició de la publicació imprimeixi imatges.

"Hi participen 150 persones. S'ocupen vint vols i més o menys una desena de viatges amb tren. Quaranta vehicles en espera d'oferir diferents serveis. Seixanta lliuraments de paqueteria internacional. Llums encesos almenys deu hores sense parar, en part gràcies a generadors que funcionen amb gasolina. Aliments dels serveis de càtering que es malbaraten. Plàstic per embolicar les peces. Electricitat per carregar telèfons, càmeres..."

En lloc de les típiques fotografies de models en llocs paradisiacs, *Vogue* publicarà il·lustracions. D'aquesta manera, la revista tindrà fins a vuit portades, i cadascuna mostrarà una model amb un model de Gucci, totes amb la mateixa frase: "No ha calgut producció fotogràfica per a aquest número".

De totes maneres, el mateix responsable de la revista reconeix que aquesta decisió només és un gest i que considera que "la manera més honesta d'afrontar un problema és reconeixent-lo. Aquesta és la nostra manera de dir que sabem que formem part d'un negoci que és molt lluny de ser sostenible".

El desembre del 2019, 25 editors de *Vogue* van prometre ajudar a "preservar el planeta per a les generacions futures" i mostrar respecte "per la naturalesa". En general, els últims temps la indústria de la moda ha mostrat una certa obsessió per projectar la imatge que es preocupa per la sostenibilitat.

Cadena perpètua per a l'acusat d'abusar de 195 homes a Manchester

BARCELONA Redacció

Reynhard Sinaga, un ciutadà indonesi de 36 anys, va ser condemnat ahir a cadena perpètua al Regne Unit perquè un tribunal l'ha trobat culpable d'haver violat o abusat sexualment de 48 homes joves a Manchester. A més a més, Sinaga filmava les agressions al seu apartament, al centre de la ciutat, amb dos telèfons mòbils. De tota manera, les víctimes totals

s'eleven fins a les 195 –incloent-hi 136 violacions–, i el condemnat ja complia 88 sentències a cadena perpètua. La policia encara no ha identificat almenys 70 de les víctimes.

Per aquesta raó, el fiscal en cap de la corona per al nord-oest, Ian Rushton, no va dubtar a qualificar-lo com "el violador més prolífic en la història legal britànica", i la jutgessa del cas, Suzanne Goddard, el va definir com un "indivi-

du perillós, profundament pertorbat i pervers", que no hauria de sortir mai de la presó. "A parer meu, vostè és una persona molt perillosa, astuta i enganyosa, i no serà mai segur posar-lo en llibertat, però això és cosa de la Junta de Llibertat Condicional", va dir la magistrada. Malgrat les paraules de Goddard, Sinaga passarà com a màxim 30 anys empresonat.

Sinaga, que s'havia traslladat al Regne Unit el 2007, amb 24 anys,

va abusar i va violar principalment estudiants universitaris que o eren al final de l'adolescència o tenien poc més de 20 anys.

Durant el judici es va saber que sempre seguia el mateix mètode per trobar les víctimes, fora de clubs, a pocs minuts a peu del seu domicili. Sortia després de mitjanit i s'aprofitava d'homes que havien estat expulsats dels locals pels guàrdies de seguretat o havien perdut els amics. Alguns no tenien diners per a un taxi o la bateria del telèfon se'ls havia acabat.

Tots estaven en estat d'embraguesa quan l'home se'ls acostava i tots van acceptar quan el condemnat els va preguntar si volien anar a casa seva

a dormir o a fer unes copes.

La policia creu que Sinaga no hauria estat descobert si, el juny del 2007, una de les víctimes no s'hagués despertat durant l'atac i hagués alertat la policia.

Després d'arrestar-lo, la policia va descobrir les filmacions en dos iPhone que el mostren violant desenes de joves aparentment adormits.

De fet, algunes de les víctimes no tenien ni idea que havien estat violades fins que anys després la policia va trucar a la porta.

Malgrat que no es va trobar mai, al judici diversos experts van dir que Sinaga havia fet servir alguna droga per deixar les víctimes fora de combat.